

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 za roky 2021 – 2022 a návrh na jeho aktualizáciu

Obsah

Úvod	3
A. Analyticko-syntetická časť.....	6
Širšia kontextualizácia vyhodnocovaného obdobia	6
B. Odpočet plnenia cieľov a opatrení NPAS za roky 2021 – 2022 podľa jednotlivých domén.....	9
1. doména: Podpora aktívneho starnutia v rodinnej perspektíve	9
2. doména: Podpora ľudských zdrojov v celoživotnom cykle	13
3. doména: Zdravotná starostlivosť podporujúca aktívne starnutie	16
4. doména: Podpora ekonomickej aktivity v perspektíve životného cyklu.....	20
5. doména: Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí	25
6. doména: Zabezpečenie príjmu vo vyššom veku.....	29
7. doména: Podpora dôstojnosti, nezávislosti a kvality života starších ľudí	33
8. doména: Politiky aktívneho starnutia bližšie občanom a ich riadenie.....	39
9. doména: Zvyšovanie povedomia, dáta a výskum.....	41
Záver	43
Zoznam použitých skratiek.....	44
Použité zdroje.....	47
Príloha č. 1	49
1. Podpora aktívneho starnutia v rodinnej perspektíve.....	49
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení.....	49
Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení	51
2. Podpora ľudských zdrojov v celoživotnom cykle.....	53
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení.....	53
Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení	58
3. Zdravotná starostlivosť podporujúca aktívne starnutie.....	59
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení.....	59
Prehľad predčasne plnených opatrení	68
4. Podpora ekonomickej aktivity v perspektíve životného cyklu	68
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení.....	69
Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení	71
5. Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí.....	74
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení.....	74
Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení	79
6. Zabezpečenie príjmu vo vyššom veku.....	80

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení	80
Prehľad predčasne plnených opatrení	81
7. Podpora dôstojnosti, nezávislosti a kvality života starších ľudí	83
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení	83
Prehľad predčasne plnených opatrení	94
Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení	95
8. Politiky aktívneho starnutia bližšie k občanom a ich riadenie	95
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení	96
Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení	96
9. Zvyšovanie povedomia, dáta a výskum	97
Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení	97
Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení	100
Príloha č. 2	102
Prehľad aktualizovaných opatrení	102
1. Podpora aktívneho starnutia v rodinnej perspektíve	102
2. Podpora ľudských zdrojov v celoživotnom cykle	104
3. Zdravotná starostlivosť podporujúca aktívne starnutie	104
4. Podpora ekonomickej aktivity v perspektíve životného cyklu	106
5. Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí	114
6. Zabezpečenie príjmu vo vyššom veku	117
7. Podpora dôstojnosti, nezávislosti a kvality života starších ľudí	120
8. Politiky aktívneho starnutia bližšie k občanom a ich riadenie	123
9. Zvyšovanie povedomia, dáta a výskum	124
Príloha č. 3	126
Prehľad nových navrhovaných opatrení	126

Úvod

Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 (ďalej len „NPAS“) je druhým strategickým dokumentom v oblasti aktívneho starnutia (v tomto predmete verejnej politiky). Nadväzuje na vôbec prvý národný programový rámec zameraný na podporu aktívneho starnutia¹ v podmienkach Slovenskej republiky – Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020. Uznesením č. 657 (ďalej len „uznesenie“), ktorým vláda Slovenskej republiky dňa 16. novembra 2021 NPAS schválila², sa zabezpečila kontinuita podpory politík aktívneho starnutia v národných podmienkach.

Prostredníctvom NPAS Slovenská republika reaguje do ďalšej dekády na príležitosti a výzvy vyplývajúce z prebiehajúcich demografických zmien, ktorých súčasťou je významná zmena vekovej štruktúry obyvateľstva, odpovedá na transformáciu rodinnej inštitúcie a zmeny ekonomiky, vrátane digitalizácie. Zároveň reaguje na doterajší vývoj v zavádzaní konceptu aktívneho starnutia³ do slovenskej spoločnosti, ktorý bol vyhodnotený na základe napĺňania prvého strategického dokumentu pre roky 2014 – 2020, či na základe skóre Indexu aktívneho starnutia, ktoré potvrdzuje zaostávanie Slovenska za priemerom krajín EÚ.⁴

Prijatím strategického dokumentu pre ďalšie obdobie sa Slovenská republika hlási k záväzku budovania udržateľnej spoločnosti založenej na koncepte aktívneho starnutia, a to prostredníctvom participácie ľudí všetkých vekových kategórií, vytváraním vhodných podmienok pre rozvíjanie ich potenciálu a pre podporu ich sociálnej inklúzie. Nadväzuje tým nielen na národné, ale aj európske a širšie medzinárodné iniciatívy a záväzky. Vzhľadom na komplexnosť problematiky sa do plnenia záväzkov a realizácie iniciatív zapájajú rozličné zložky

¹ Aktívne starnutie je podľa Svetovej zdravotníckej organizácie „proces optimalizácie príležitostí pre zdravie, participáciu a bezpečnosť s cieľom podporiť kvalitu života ľudí v priebehu ich starnutia“. (World Health Organization, 2002, s. 12) Dostupné online: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/67215/WHO_NMH_NPH_02.8.pdf;jsessionid=7B610AF8E6C18F8E12C98F7674AE21F4?sequence=1 Aktívne starnutie sa „vzťahuje na situáciu, keď ľudia s pribúdajúcim vekom naďalej participujú na formálnom trhu práce a angažujú sa v iných neplatených produktívnych aktivitách (ako je starostlivosť o členov rodiny či dobrovoľnícka činnosť) a keď žijú zdravý, nezávislý a bezpečný život“. (European Centre Vienna, 2013, s. 6) Dostupné online: <https://www.euro.centre.org/downloads/detail/1408>

² Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/rada-vlady-slovenskej-republiky-prava-seniorov-prisposobovanie-verejnych-politik-procesu-starnutia-populacie/narodny-program-aktivneho-starnutia-roky-2014-2020/uznesenie-vlady-c-657-zo-16-novembra-2021.pdf>

³ Koncept aktívneho starnutia nahrádza doposiaľ uplatňovanú predstavu o postupnom utlmovaní aktivity človeka v spoločnosti s jeho pribúdajúcim vekom. Nepredstavuje len spôsob, ako sa vyrovnáť s populačným starnutím a jeho možnými celospoločenskými následkami, ale prináša benefity i pre samotných starších ľudí. Prispieva k zvyšovaniu kvality ich života v rozličných aspektoch, napríklad v oblasti zdravia, osobnej autonómie, či životnej spokojnosti. (Inštitút pre verejné otázky, 2022, s. 2) Dostupné online: <https://www.ivo.sk/8881/sk/aktuality/starsi-ludia-medzi-nami-kde-sme-kam-smerujeme>

⁴ Na základe posledného hodnotenia Indexu aktívneho starnutia z roku 2016 sa Slovenská republika umiestnila na 21. mieste z 28 hodnotených krajín Európskej únie. (2018 Active Ageing Index..., 2019, s. 28) Dostupné online: https://unece.org/DAM/pau/age/Active_Ageing_Index/ECE-WG-33.pdf

spoločnosti (verejný, podnikateľský a tretí sektor), a to prostredníctvom ich participácie na tvorbe obsahu politík aktívneho starnutia a ich následnej implementácie, do ktorej sú v súčasnosti v rozličnej miere zapojené.

Predložený materiál predstavuje prvú **Správu o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 a návrh na jeho aktualizáciu** (ďalej len „Správa“). Správa je predkladaná vláde Slovenskej republiky v dvojročných intervaloch na základe úlohy B.4. uznesenia za účelom vyhodnocovania pokroku Slovenskej republiky v implementácii politík aktívneho starnutia v druhom programovom období. Táto Správa sa týka prvého odpočítavaného (vyhodnocovaného) obdobia, ktorým je **obdobie rokov 2021 – 2022**.

Správa sumarizuje plnenie jednotlivých opatrení NPAS príslušných nielen pre obdobie rokov 2021 – 2022, ale aj opatrení plnených a tým aj odpočítovaných priebežne. Zároveň obsahuje návrhy aktualizácie niektorých pôvodných opatrení, kde sa to v priebehu času ukázalo ako potrebné. Podklady pre odpočet jednotlivých opatrení NPAS a návrhy na prípadné aktualizácie spracovali vecní gestori príslušných opatrení v súčinnosti so spolupracujúcimi subjektmi v súlade s úlohou B.2. uznesenia.

Štruktúra Správy vychádza z nového spôsobu vyhodnocovania implementácie NPAS a spracovávanía návrhov na jeho aktualizáciu.⁵ V prvej, **analyticko–syntetickej časti** založenej na odpočte plnenia jednotlivých opatrení, sa analyzuje a sumarizuje vývoj cielenej podpory aktívneho starnutia v jednotlivých doménach NPAS so zameraním na vyhodnotenie dosiahnutého pokroku za odpočítované obdobie rokov 2021 – 2022, ale aj problémov a výziev do ďalšieho obdobia. Na niektorých miestach sú uvádzané aj **príklady dobrej praxe**, ktorými sa dokumentujú vybrané praktické spôsoby napĺňania jednotlivých cieľov NPAS.

Novým prvkom je prvá **príloha** Správy. Obsahuje tabuľkový prehľad splnených (resp. priebežne plnených) a nesplnených (alebo zatiaľ neplnených) opatrení v rámci jednotlivých domén za sledované obdobie. Zachytené sú aj predbežne plnené opatrenia, resp. také, ktoré boli realizované (a teda splnené) skôr, ako sa predpokladalo. Zámerom je poskytnúť čo najkomplexnejší obraz o stave plnenia cieľov a opatrení, ku ktorým sa Slovensko hlási od začiatku tejto dekády.

Druhá príloha sa týka **návrhov na aktualizáciu** vybraných opatrení. V Správe sú spracované formou sumarizačnej tabuľky s uvedením návrhov na zmenu parametra, či viacerých parametrov opatrení.

Predmetom osobitnej prílohy je aj návrh na **zavedenie nových opatrení**.

⁵ Štruktúra Správy je vypracovaná na základe metodického usmernenia *Monitoring a vyhodnocovanie napĺňania cieľov NPAS a metodika odpočítovania merateľných ukazovateľov opatrení*, ktorá bola schválená kontaktnými osobami gestorov opatrení.

Spracovatelia Správy predpokladajú, že jej nová štruktúra prinesie vyššiu mieru prehľadnosti a plastickejšie (nielen mechanicky) zachytí úspešnosť napĺňania záväzkov, ktoré prijala Slovenská republika v záujme podporiť aktívne starnutie svojho obyvateľstva. Zároveň sa vytvorí možnosť reagovať na určité zmeny, ktoré sa vyskytnú v priebehu dvojročných vyhodnocovacích cyklov, a ktoré sa pri spracúvaní a schvaľovaní NPAS nedali vopred predpokladať.

A. Analyticko-syntetická časť

Širšia kontextualizácia vyhodnocovaného obdobia

Plnenie cieľov a opatrení NPAS za prvé odpočítované obdobie rokov 2021 – 2022 bolo významne ovplyvňované viacerými širšími medzinárodnými i národnými súvislosťami a okolnosťami, ktoré si vyžadovali bezprostredné alebo strategicko-koncepčné politické odpovede. Z hľadiska politik aktívneho starnutia boli jedným z výrazne determinujúcich súvislostí **dopady pandémie ochorenia COVID-19**. Pre osobitnú zraniteľnosť starších osôb ochorením COVID-19 prijala vláda Slovenskej republiky 16. decembra 2020 *Národnú stratégiu očkovania proti ochoreniu COVID-19 v podmienkach Slovenskej republiky*⁶, na základe ktorej bola osobám starším ako 65 rokov zabezpečená preferenčná prístupnosť k očkovaniu. V snahe zvýšiť zaočkovanosť staršej generácie poskytlo následne Ministerstvo financií SR osobám 60-ročným a starším, ktoré sa rozhodli dať sa zaočkovať, *jednorazovú finančnú podporu*, ktorú využilo viac ako 400-tisíc z nich⁷.

S ohľadom na komplexnejšie dopady pandémie ochorenia COVID-19 na všetky zložky a sektory spoločnosti, bol v roku 2021 schválený **Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky**⁸ (ďalej aj „POO“). Reagoval nielen na ekonomické dopady pandémie, ale sa zaoberal aj reformami a investíciami potrebnými v kontexte európskeho semestra, najmä na základe odporúčaní Európskej komisie pre Slovensko. POO zahŕňa aj opatrenia zamerané na riešenie výziev, ktorým Slovensko čelí v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou. Alokácia pre túto oblasť je pre Slovenskú republiku vo výške približne 6 miliárd EUR. V Komponente č. 13 POO s názvom „Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť“ je prezentovaný cieľ pripraviť Slovensko na rýchle starnutie obyvateľstva zabezpečením kvalitnej, dostupnej a komplexnej podpory ľudí všetkých vekových skupín s potrebou dlhodobej a paliatívnej starostlivosti.

Možnosti implementácie cieľov a opatrení NPAS sa od konca prvého odpočítovaného obdobia významne spájajú aj so začiatkom nového programového obdobia implementácie fondov EÚ. **Program Slovensko 2021 – 2027**⁹ (ďalej aj „PSK“) bol schválený v novembri roku 2022 s celkovou alokáciou takmer 13 miliárd EUR. Kľúčovými oblasťami investícií sú konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko, zelenšie Slovensko, prepojenejšie Slovensko, sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko a Európa bližšie k občanom. Plánovaná podpora sa bude zameriavať aj na oblasť aktívneho starnutia, a to najmä v kontexte

⁶ Dostupné online: https://www.uvzsr.sk/docs/info/covid19/3_Vlastny_material_zapr_prip.pdf

⁷ Dostupné online: <https://sita.sk/vzdravotnictve/odmenu-za-ockovanie-uz-dostalo-vyse-400-tisic-seniorov-zvysne-poukazky-bude-posta-posielat-uz-coskoro/>

⁸ Dostupné online: <https://www.planobnovy.sk/kompletny-plan-obnovy/>

⁹ Dostupné online: <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2022/05/Program-Slovensko-vlastny-material.pdf>

demografických trendov a nevyhnutnosti vyššej účasti starších osôb na trhu práce. V rámci PSK je táto problematika obsiahnutá najmä v rámci špecifického cieľa zameraného na podporu adaptácie pracovníkov, podnikov a podnikateľov na zmeny. Ide o témy ako aktívne a zdravé starnutie, či zdravé a vhodne prispôsobené pracovné prostredie predchádzajúce zdravotným rizikám. V rámci ďalších priorít je formulovaný zámer prispieť prostredníctvom aktívneho a zdravého starnutia k medzigeneračnej spolupráci a k vyššej participácii seniorov na živote komunít.

Do širšieho kontextu prvého implementačného obdobia NPAS zapadajú aj dopady **odídeneckej ukrajinskej krízy** (od februára 2022), ale aj **energetickej a ekonomickej (inflačnej) krízy**. Obdobie rokov 2021 – 2022 bolo teda význačné svojím multiplikovaným krízovým kontextom, ktorý bude opakovane zmieňovaný v ďalších častiach Správy.

Implementácia cieľov a opatrení NPAS významne súvisí s **demografickou zmenou**, ktorej dopady a súvisiace riešenia sú v súčasnosti jednou z politických priorít Európskej únie. V roku 2020 predložila Európska komisia *Správu o vplyve demografickej zmeny v Európe*¹⁰, ktorá uvádza kľúčové fakty o demografickej zmene a o jej dôsledkoch. V nadväznosti na to bola v roku 2021 prijatá *Zelená kniha o starnutí - Podpora medzigeneračnej solidarity a zodpovednosti*¹¹. Ide o dokument s cieľom otvoriť politickú diskusiu o starnutí so zameraním na možnosti, ako predvídať výzvy a príležitosti v tejto oblasti. Tému demografie ďalej na európskej úrovni rozvíja aj *Európska stratégia v oblasti starostlivosti*¹², schválená v roku 2022, s cieľom zabezpečiť kvalitné, cenovo dostupné a prístupné služby starostlivosti v celej Európskej únii a zlepšiť situáciu prijímateľov starostlivosti, ako aj ľudí, ktorí sa o nich profesionálne alebo neformálne starajú.

V rámci medzinárodného kontextu sa Slovensko podieľalo na plnení cieľov *Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj*. V júni 2022 prijala vláda Slovenskej republiky *Druhú správu o dosiahnutých výsledkoch v národných prioritách implementácie Agendy 2030*¹³. Plnením opatrení NPAS sa taktiež Slovensko zapojilo aj do implementácie *Dekády pre zdravé starnutie*, ktorú OSN vyhlásilo Valným zhromaždením v decembri 2020 na roky 2021 – 2030¹⁴. Vo februári 2023

¹⁰ Dostupné online: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_sk

¹¹ Dostupné online: <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/d918b520-63a9-11eb-aeb5-01aa75ed71a1>

¹² Dostupné online: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10382#navItem-relatedDocuments>

¹³ Dostupné online: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27359/1>

¹⁴ Na úrovni OSN je rovnako potrebné zmieniť, že Ekonomická a sociálna komisia OSN (UNECE) ukončila štvrté preskúmanie a hodnotenie implementácie Madridského medzinárodného akčného plánu týkajúceho sa starnutia z roku 2002 (MIPAA) a jeho Regionálnej implementačnej stratégie (RIS), ktorým sa uzavrelo dvadsiate výročie prijatia týchto dokumentov. Slovenská periodická hodnotiaci správa je dostupná na: <https://unece.org/mipaa20-country-reports>

bola v reakcii na prebiehajúce rozdiely v rámci regiónov OSN a medzi nimi prijatá rezolúcia, ktorá nabáda všetky členské štáty, aby urýchlili úsilie o implementáciu Madridského medzinárodného akčného plánu týkajúceho sa starnutia z roku 2002 (MIPAA) a začlenili starnutie do svojich národných politických programov¹⁵.

Aj v nadväznosti na európske iniciatívy v oblasti demografie vznikla v národných podmienkach uznesením vlády Slovenskej republiky č. 358 z 26. mája 2022 **Rada vlády Slovenskej republiky pre rodinu a demografický vývoj**. Ide o stály poradný orgán vlády Slovenskej republiky v oblasti ochrany a podpory rodín a demografického vývoja. Vo svojej činnosti sa zaoberá podporou integrácie a synergie príslušných štátnych, odborných a spoločenských inštitúcií pôsobiacich v oblasti rodinnej politiky s cieľom navrhovania efektívnych riešení za účelom dosiahnutia zlepšenia plnenia funkcií rodiny, priaznivého demografického vývoja a zmiernenia procesu populačného starnutia obyvateľstva Slovenskej republiky. Novovzniknutá Rada vlády spoločne s Radou vlády pre práva seniorov a pre prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie tvoria silný inštitucionalizovaný základ pre implementáciu cieľov a opatrení NPAS s reprezentatívnym zastúpením všetkých významných zložiek a sektorov spoločnosti.

Z hľadiska inštitucionalizácie podmienok pre napĺňanie cieľov a opatrení NPAS je napokon dôležité zmieniť **zriadenie riadiacej štruktúry pre implementáciu NPAS** v rámci pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Jej úlohou je, okrem iného, monitorovať napĺňanie cieľov NPAS, koordinovať činnosť gestorov a spolupracujúcich subjektov, vyhodnocovať potreby aktualizácie opatrení NPAS, ale aj riziká pri ich napĺňaní. V rámci činnosti tejto štruktúry bola spracovaná aj táto Správa.

¹⁵ *Rímska ministerská deklarácia* sa opätovne zaväzuje k MIPAA a identifikuje tri politické ciele na dosiahnutie udržateľnej spoločnosti pre všetky vekové kategórie - podporu aktívneho a zdravého starnutia počas celého života, zabezpečenie prístupu k dlhodobej starostlivosti a podpore pre poskytovateľov starostlivosti a rodín, začleňovanie starnutia do politík pre podporu spoločnosti všetkých vekových kategórií. Deklarácia je dostupná na: https://unece.org/sites/default/files/2022-06/Rome_Ministerial_Declaration.pdf

B. Odpočet plnenia cieľov a opatrení NPAS za roky 2021 – 2022 podľa jednotlivých domén

1. doména: Podpora aktívneho starnutia v rodinnej perspektíve

V prvej doméne NPAS bolo v období rokov 2021 – 2022 plánované plniť všetkých osem opatrení. Z nich sa priebežne plnili celkovo tri, všetky v rámci cieľa č. 3: **Podpora zotrvania odkázaných starších osôb čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí.**

Opatrenie č. 1 tohto cieľa: *Vytvorenie podmienok pre zotrvávanie starších osôb v domácom prostredí rozvojom komunitných sociálnych služieb a naplňaním zámerov transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb* bolo priebežne plnené prijatím Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti¹⁶, ktorá bola schválená 28. apríla 2021 uznesením vlády SR č. 222/2021. V nadväznosti na to Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v júni 2022 prijalo Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť na roky 2022 – 2026¹⁷. K plneniu opatrenia prispieva aj implementácia Komponentu č. 13 POO zameraného na oblasť dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti. Prijaté strategické dokumenty sa považujú za východiská pre úpravu (zmeny a doplnenia) platnej právnej úpravy, resp. pre prípravu novej.

V rámci priebežne plneného opatrenia č. 2: *Vytvorenie podmienok pre zotrvávanie starších osôb v domácom prostredí so zabezpečenou podporou domácej neformálnej starostlivosti a monitorovaním jej kvality* sa analyzoval počet prijímateľov domácej starostlivosti. Tento sa v priebehu sledovaného obdobia mierne zvyšoval, a to ako v systéme peňažného príspevku na opatrovanie (priemerný mesačný počet opatrovaných osôb za rok 2021 predstavoval 64 692 osôb a v roku 2022 to bolo 65 311 osôb), tak v systéme osobnej asistencie (priemerný mesačný počet poberateľov peňažného príspevku na osobnú asistenciu vo veku 50 a viac rokov sa zvýšil zo 6 166 osôb v roku 2021 na 6 689 osôb v roku 2022).

Druhý merateľný ukazovateľ príslušného opatrenia sa zameriaval na počet realizovaných monitoringov kvality domácej starostlivosti. Jeho odpočet odráža vplyv pandémie ochorenia COVID-19, v dôsledku ktorej nebola pre tento ukazovateľ stanovená plánovaná cieľová hodnota. Výsledný počet hodnotení kvality domácej starostlivosti bol určený v súlade s realizáciou výkonov tohto hodnotenia na základe Pandemického plánu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR¹⁸, ktoré však boli opakovane pozastavené. Aj preto boli v

¹⁶ Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/narodna-strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-2021.pdf>

¹⁷ Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nap-sos-2022-2026.pdf>

¹⁸ Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/socialne-sluzby/pandemicky-plan-mps-vr-sr.html>

sledovanom období u poskytovateľov domácej opatrovateľskej služby realizované len dva výkony hodnotenia podmienok kvality.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v čase pandémie ochorenia COVID-19 spolupracovalo s Intervenčným tímom Ministerstva zdravotníctva SR a realizovalo metodické návštevy v zariadeniach sociálnych služieb za účelom monitorovania zdravotného stavu klientov a zamestnancov ZSS a poskytovania pomoci pri realizácii protiepidemiologických opatrení. V čase pandémie ochorenia COVID-19 organizovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s VÚC aj zapožičiavanie kyslíkových generátorov pre zariadenia sociálnych služieb, čím sa významne znížila potreba hospitalizácií prijímateľov sociálnej služby v nemocniciach.

Pre účely naplňania tohto opatrenia bolo v sledovanom období zabezpečované vzdelávanie poskytovateľov sociálnych služieb v oblasti kvality sociálnych služieb a hodnotenia ich podmienok, vrátane poskytovateľov opatrovateľskej služby (tieto aktivity prebiehali v rámci národného projektu Kvalita sociálnych služieb¹⁹). Cez vzdelávanie a hodnotenie sa vytvárala možnosť vzájomnej výmeny informácií a skúseností poskytovateľov (nepriama forma monitoringu) ako základu pre udržiavanie, resp. zlepšovanie kvality života odkázaných osôb (aj) v domácom prostredí.

Posledným priebežne plneným opatrením v tomto ciele bolo opatrenie č. 4: *Vytvorenie podmienok na výkon prevencie zhoršenia zdravia starších osôb za účelom predchádzania odstrániteľným zdravotným komplikáciám formou Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti*. Gestor opatrenia, Ministerstvo zdravotníctva SR, realizovalo vo svojej vecnej pôsobnosti aj programy zamerané na podporu zotrvania odkázaných starších osôb čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí²⁰. Prostredníctvom POO išlo o výzvy na podporu a zvýšenie dostupnosti agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti ako významného nástroja domácej zdravotnej starostlivosti a prevencie zhoršenia zdravia starších osôb za účelom predchádzania odstrániteľným zdravotným komplikáciám. Ročný výkaz o činnosti agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti na roky 2013 – 2021²¹ však bližšie neuvádza údaj o počte preventívnych návštev ADOS za preventívnym a edukačným účelom vykonaných v rokoch 2021 – 2022.

Čo sa týka merateľného ukazovateľa: *klesajúci trend hospitalizácií starších osôb na počet obyvateľov*, v roku 2020 bolo vo vekovej skupine 55-74 rokov hospitalizovaných 335 203 osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov bol v hodnote 110,9) a vo vekovej skupine 75+ celkovo 175 835 osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov bol v hodnote 506,8). Posledné dostupné údaje z roku 2021 uvádzajú, že vo vekovej skupine 55-74 rokov bolo 321 287 hospitalizovaných osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov bol v hodnote 246,9) a vo

¹⁹ Dostupné online: <https://ia.gov.sk/narodny-projekt-kvalita-socialnych-sluzieb/>

²⁰ Dostupné online: <https://www.health.gov.sk/?Plan-obnovy-a-odolnosti>

²¹ Dostupné online: https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Vybrane_udaje_ambulantnej_zdrav_otnej_starostlivosti/Pages/default.aspx

vekovej skupine 75+ celkovo 161 949 hospitalizovaných osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov bol v hodnote 471,4). Isté zmeny smerom k poklesu hospitalizácií tak boli zaznamenané skôr u starších (osoby 75+). Z dostupných štatistík však nie je zrejmé, aký vplyv mohli mať na zmeny rozličné okolnosti, osobitne pandémie ochorenia COVID-19.

Niektoré ciele a opatrenia NPAS zamerané na podporu rodiny ako hlavného životného priestoru pre aktívne starnutie ľudí sa však v sledovanom období nepodarilo naplniť. V rámci cieľa 1: **Upevňovanie dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov** išlo o opatrenie č. 1: *Podpora využívania potenciálu starších členov rodiny prostredníctvom ich zapojenia do starostlivosti, výchovy a vzdelávania detí ako cesta skoršieho a plnohodnotného návratu rodičov do pracovného procesu*. Pre nedostatok finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu navrhol gestor aktualizovať opatrenie nasledovne: „*Podpora využívania potenciálu starších členov rodiny ich zapojením do starostlivosti o deti formou zakladania detských skupín, v rámci sociálnej služby na podporu zosúladžovania rodinného života a pracovného života*“. Aktualizácia je potrebná z dôvodu prispôsobenia aktuálnej ekonomickej situácii v SR, kde detské skupiny predstavujú novú formu starostlivosti o deti v rámci sociálnej služby na podporu zosúladžovania rodinného života a pracovného života, do ktorej sa môžu ako poskytovatelia tejto sociálnej služby zapájať aj aktívni seniori. Založenie detskej skupiny aktívnym seniorom môže prispieť k zlepšeniu medzigeneračnej solidarity a uľahčeniu zosúladenia rodinného a pracovného života mladých rodičov, najmä matiek, a motivovať ich ku skoršiemu návratu do aktívneho pracovného života. Merateľným ukazovateľom takto aktualizovaného opatrenia bude počet založených detských skupín.

V odpočítanom období sa zatiaľ neplnili ani opatrenia v rámci cieľa 2: **Aktívna účasť starších osôb na odbornej podpore rodiny**. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako gestor uvádza, že ide o opatrenia naviazané na aktivity Národného projektu Rodinné poradne, kde budú od roku 2024 zapracované aj opatrenia zamerané na seniorov. V rámci pilotného projektu Rodinné poradne bolo prvotné úsilie zamerané na organizačno-technické, materiálne, ako aj základné personálne vybavenie poradní, a až v ďalšom procese bude možné rozšíriť personálne kapacity poradní formou zapájania seniorov do ich činnosti.

Pre ďalšie implementačné obdobie sa navrhuje v rámci cieľa 3 zrušenie opatrenia č. 3: *Podpora neformálne opatrujúcich osôb (predovšetkým rodinných príslušníkov), osobitne cestou ich edukácie pre zabezpečovanie kvalitnej starostlivosti a udržiavania vlastného zdravia*. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako gestor to zdôvodňuje tým, že zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov²² neustanovuje vzdelanostné (kvalifikačné) kritériá pre osoby, ktoré zabezpečujú pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a poberajú peňažný príspevok na opatrovanie, nakoľko nejde o formu zamestnania (na rozdiel od opatrovateľov/opatrovateľiek v sociálnych službách). Cieľom poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie je umožniť najmä rodinným príslušníkom zabezpečiť potrebnú starostlivosť blízkej osobe s ťažkým zdravotným

²² Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/447/20221201.html>

postihnutím, ktorá je často dlhoročná (od útleho veku dieťaťa a pokračuje aj v dospelosti). Vzhľadom na uvedené sa navrhuje predmetné opatrenie z NPAS vypustiť.

Ako je z vyhodnotenia doterajšieho napĺňania cieľov a opatrení domény zrejmé, jej strategický cieľ orientovaný na podporu medzigeneračnej solidarity a dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov ako základu fungovania rodiny a plnenia jej úloh v rodinnom životnom cykle, sa v odpočtovanom období plnil najmä v rámci cieľa č. 3. Podobne, ako v prípade iných domén, aj v tomto prípade nepriaznivo zasiahli dopady pandémie ochorenia COVID-19, ktorá spomalila alebo znemožnila plnenie niektorých cieľov a súvisiacich opatrení. Niektoré opatrenia sa posúvajú do ďalšieho implementačného a odpočtového obdobia, a to najmä v nadväznosti na národný projekt Rodinné poradne, ktorý, ako sa ukazuje, bude dôležitým prvkom podpory tohto pro-rodinne orientovaného strategického cieľa. Podporné preň budú v nasledujúcom období aj aktivity vykonávané v súlade s POO.

2. doména: Podpora ľudských zdrojov v celoživotnom cykle

Druhá doména NPAS v odpočítanom období zahŕňala osem opatrení. V prvom čiastkovom ciele: **Legislatíva podporujúca celoživotné vzdelávanie** sa opatrenie: *Zpracovanie problematiky podpory ďalšieho vzdelávania starších ľudí do pripravovaného zákona o celoživotnom vzdelávaní* nesplnilo. Vzhľadom na odklad termínu novelizácie zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o celoživotnom vzdelávaní“) je potrebné opatrenie aktualizovať s termínom plnenia v roku 2023.

V ciele č. 2: **Informovanosť starších ľudí o možnostiach a podmienkach ďalšieho vzdelávania** sa v odpočítanom období implementovalo opatrenie č. 1: *Zavedenie bezplatného poradenstva pre starších ľudí o možnostiach a podmienkach ďalšieho vzdelávania ľudí 50+ v rámci činnosti poradenského miesta v klientskych centrách*. V období rokov 2021 – 2022 gestor deklaruje jeho priebežné plnenie prostredníctvom činnosti ôsmich fungujúcich poradenských miest, čo je zároveň pokrokom oproti východiskovej hodnote z roku 2020, kedy v rámci samospráv fungovalo päť takýchto poradenských miest. Zvýšil sa aj počet ľudí, ktorí využili poradenské služby, a to z 11 335 klientov v roku 2020 na 31 610 klientov v odpočítanom období.

Tretí cieľ: **Vzdelávanie orientované na starších ľudí posilňujúce ich možnosti zamestnania sa či udržania sa na trhu práce akceptujúce kľúčové trendy štvrtej priemyselnej revolúcie** sa v tomto období naplňal prostredníctvom dvoch opatrení.

Gestor opatrenia č. 1: *Podpora tvorby a realizácie programov vzdelávania podporujúcich kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie s dôrazom na digitálnu gramotnosť, osobný rozvoj a duševné zdravie v kontexte požiadaviek trhu práce a zamestnanosti*, ASUTV, nepredložila podklady o plnení predmetného opatrenia.

Opatrenie č. 2: *Realizácia Programu rozvoja digitálnych zručností starších ľudí v rámci Digitálnej koalície a prostredníctvom IT Fitness test* sa plnilo priebežne. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR z pozície gestora opatrenia dopĺňujúco uviedlo, že v rámci národného projektu Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a znevýhodnených skupín vo verejnej správe^{23,24} sa počas prvého pol roka 2023 uskutočňovalo zvyšovanie digitálnych zručností prostredníctvom využívania online vzdelávacej platformy vytvorenej v spolupráci s Národnou koalíciou pre digitálne zručnosti. Projekt aj keď s malým časovým posunom napreduje dobre. Podarilo sa vytvoriť širokú sieť školiťelov rozptýlených po celej krajine. Vďaka spolupracujúcim organizáciám ako sú knižnice, mestské úrady, ministerstvá či školy a univerzity má projekt k dispozícii potrebný počet školiacich priestorov, často s plným technickým vybavením. Boli spustené prezenčné vzdelávacie aktivity, do 17. júla 2023 bolo

²³ Dostupné online: <https://digitalnakoalicia.sk/article/zlepsovane-digitalnych-zrucnosti-seniorov-a-ohrozenych-skupin-vo-verejnej-sprave/>

²⁴ Dostupné online: <https://digitalnekurzy.sk/>

uskutočnených 221 kurzov s 2 825 vyškolenými seniormi. Úroveň digitálnych zručností si v rámci projektu prostredníctvom pilotného diagnostického testu overilo 3 014 starších ľudí. Široká sieť školiťelov projektu k 17. júlu 2023 pôsobila v šiestich krajocho (Bratislavskom, Nitrianskom, Banskobystrickom, Žilinskom, Prešovskom a Trenčianskom). Ďalej je naplánované pôsobenie školiťelov aj v Košickom a Trnavskom kraji. Cieľové skupiny vzdelávania (seniori, zamestnanci verejnej správy) boli intenzívne oslovovaní k účasti na aktivitách projektu tak, aby do konca novembra 2023 boli naplnené jeho merateľné ukazovatele (13 tisíc otestovaných účastníkov).

Opatrenie č. 3: *Realizácia programov vzdelávania starších ľudí v oblasti finančnej gramotnosti cez vytvorené poradenské miesta v rámci klientskych centier* sa priebežne plnilo účasťou 32 starších osôb na predmetných aktivitách.

V ciele č. 4: **Kvalifikované ľudské zdroje pre prácu s cieľovou skupinou starších ľudí pre oblasť striebornej digitalizácie** sa v uvedenom období implementovalo len opatrenie č. 1: *Príprava identifikácie a popisu karty kvalifikácie „lektor vzdelávania seniorov“*. Opatrenie bolo splnené v roku 2022 popisom kvalifikačného a hodnotiaceho štandardu uvedenej kvalifikácie ako základu možnosti akreditácie vzdelávania podľa zákona o celoživotnom vzdelávaní a zverejnením v Národnej sústave povolani²⁵.

Posledný čiastkový cieľ č. 5: **Celoživotné neformálne vzdelávanie starších ľudí ako nástroj podpory ich sociálnej inklúzie a medzigeneračnej kohézie** sa plnil implementáciou dvoch opatrení, ktoré boli zamerané na vzdelávacie aktivity pre staršie osoby.

Opatrenie č. 1: *Realizácia informačno-edukačných programov pre starších ľudí zameraných na otázky životného prostredia a jeho vplyvu na život ľudí a ich aktívne starnutie* gestor naplňal prostredníctvom rôznorodých aktivít, ktoré sú podrobne rozpísané v Prílohe č. 1 tejto Správy. Ako príklad dobrej praxe je možné spomenúť činnosť Klubu seniorov ochrany prírody Slovenska, ktorý v septembri 2021 zorganizoval dvojdnové stretnutie seniorov ochrany prírody²⁶ v Štiavnických vrchoch. Obsahom aktivity, ktorej sa zúčastnilo 31 seniorov, bolo environmentálne vzdelávanie so zameraním na krásy, ale aj ohrozenia CHKO Štiavnické vrchy, rovnako návšteva Múzea vo Svätom Antone.

Obdobným spôsobom sa implementovalo aj opatrenie č. 2: *Realizácia aktivít neformálneho vzdelávania prostredníctvom služieb kultúrnych inštitúcií*. Aktivity neformálneho vzdelávania v tejto oblasti sú taktiež bližšie rozpísané v Prílohe č. 1.

K implementácii opatrení v tomto čiastkovom ciele je potrebné uviesť, že vzhľadom na špecifiká jednotlivých aktivít, ktoré ho saturujú (napríklad voľný vstup do zariadení alebo online prenosy) je náročné presnejšie špecifikovať počty starších osôb, ktoré sa na nich zúčastnili.

²⁵ Dostupné online: <https://www.sustavapovolani.sk/register-zamestnani/pracovna-oblast/karta-zamestnania/500102-lektor-vzdelavania-seniorov/>

²⁶ Dostupné online: <https://www.smopaj.sk/sk/clanok/415-stretnutie-seniorov>

Aktivity boli širokospektrálne, určené pre širokú verejnosť bez vekového vymedzenia a možno ich preto považovať za významný faktor posilňovania medzigeneračnej kohézie.

V kontexte implementácie tejto domény je dôležité spomenúť aj *Stratégiu celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030*²⁷, ktorú vláda SR schválila 24. novembra 2021. Ide o významný dokument dokresľujúci celkovú stratégiu naplňania záväzkov Slovenska v oblasti podpory ľudských zdrojov v celoživotnom cykle.

S ohľadom na strategický cieľ tejto domény - *využitie potenciálu ľudí pre aktívne starnutie ako základ udržateľného vývoja spoločnosti cestou udržateľného rozvoja infraštruktúry ďalšieho vzdelávania* – možno sumarizujúco skonštatovať, že jeho čiastkové ciele a zodpovedajúce opatrenia sa v odpočítanom období spravidla plnili v súlade so schváleným harmonogramom. Výnimkou bolo len jedno opatrenie v rámci cieľa č. 1, kde nastal odklad o jeden rok v nadväznosti na nadobudnutie účinnosti novely zákona o celoživotnom vzdelávaní.

²⁷ Dostupné online: <https://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/>

3. doména: Zdravotná starostlivosť podporujúca aktívne starnutie

Pre túto doménu je príznačné, že v odpočítanom období boli plnené všetky jej plánované ciele a opatrenia, aj keď niektoré z nich boli poznačené negatívnymi dopadmi pandémie ochorenia COVID-19 (ako bude ďalej bližšie špecifikované). Ako pozitívne možno vnímať to, že pod vplyvom osobitosti celého obdobia sa do plnenia niektorých opatrení zapojili aj iné subjekty, než pôvodne určené, alebo, pre svoju naliehavosť sa niektoré opatrenia plnili skôr, ako sa pôvodne plánovalo. Na strane druhej, aktualizovala sa požiadavka vyššej miery harmonizácie znenia určitých opatrení s dostupnosťou potrebných údajov k odpočtu ich merateľných ukazovateľov. Išlo teda o veľmi dynamické obdobie, ktoré potvrdilo potrebu flexibility v prístupe k cieľom a opatreniam NPAS, a to nielen v oblasti zdravotnej starostlivosti ako nástroja podpory aktívneho starnutia.

V čiastkovom ciele č. 2: **Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia starších ľudí** sa priebežne realizovali tri plánované opatrenia.

Prvé opatrenie: *Zníženie úmrtnosti na kardiovaskulárne a onkologické ochorenia v rámci realizácie Národného programu podpory zdravia v SR* bolo Úradom verejného zdravotníctva SR plnené prostredníctvom činnosti ambulantných a mobilných Poradní zdravia a špecializovaných poradní. Poskytované služby sa zameriavali na vyšetrenia rizikových faktorov chronických neinfekčných ochorení, ktoré súvisia so životným štýlom. Aktivity poradní sa sústreďovali aj na poznávanie a určovanie osobného rizikového profilu jednotlivcov, s následne poskytovanou poradenskou činnosťou. Do realizácie uvedených preventívnych aktivít pre osoby vo veku nad 18 rokov sa zapojilo 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

V rámci odpočítavaného merateľného ukazovateľa: *trend vývoja úmrtnosti na kardiovaskulárne a onkologické ochorenia* došlo v pandemickom roku 2021 k zmene pomerov medzi hlavnými príčinami úmrtí práve z dôvodu nárastu ich počtu vplyvom pandémie ochorenia COVID-19. Z hľadiska budúceho plnenia opatrenia navrhuje jeho gestor úpravu príslušných merateľných ukazovateľov na: *počet poskytnutých služieb ambulantnej a mobilnej Poradne zdravia a špecializovaných poradní*. Zohľadňuje skutočnosť, že Úrad verejného zdravotníctva SR nedisponuje všetkými údajmi k pôvodne naformulovaným merateľným ukazovateľom a vykonávanie preventívnych prehliadok nie je v kompetencii orgánov verejného zdravotníctva.

K prijatým opatreniam v rámci tohto cieľa patria aj aktivity Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré sa v uvedenom dvojročnom období, okrem iného, angažovalo v preventívno-osvetových činnostiach, vrátane zavedenia normovaných postupov pri prevencii a liečbe jednotlivých typov ochorení (zdravotnícke štandardy), či zvýšenia dostupnosti domácej starostlivosti²⁸. Viac informácií k uvedeným aktivitám sa uvádza v Prílohe č. 1.

²⁸ Dostupné on-line: <https://www.health.gov.sk/?Plan-obnovy-a-odolnosti>

Pandémia ochorenia COVID-19 mala v období rokov 2021 – 2022 vplyv aj na možnosť implementácie opatrenia č. 2: *Zlepšenie povedomia a informovanosti starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania cestou informačno-osvetových aktivít regionálnych úradov verejného zdravotníctva*. Činnosť Úradu verejného zdravotníctva SR a jeho regionálnych úradov sa od začiatku pandémie ochorenia COVID-19 sústreďovala najmä na zabezpečenie spracovávaní hlásení jednotlivých prípadov tohto ochorenia. Aktivity na podporu informovanosti o význame očkovania pri príležitosti Európskeho imunizačného týždňa sa z toho dôvodu realizovali až v roku 2022. Aktivity pod záštitou hlavného hygienika SR sa vykonávali prostredníctvom výstupov v médiách, prednášok a poradenskej činnosti.

V rámci informačno-osvetovej činnosti sa do realizácie opatrenia zapojilo širokým spektrom aktivít aj občianske združenie Fórum pre pomoc starším, ktoré publikovalo informačný leták a poskytovalo telefonické poradenstvo starším osobám o potrebe preventívneho očkovania. Ministerstvo zdravotníctva SR sa zasa angažovalo zavedením štandardných postupov v oblasti očkovania proti ochoreniu COVID-19 pre zdravotníkov.

Keďže Úrad verejného zdravotníctva SR nedisponuje potrebnými údajmi k niektorým pôvodne naformulovaným merateľným ukazovateľom, v rámci aktualizácie opatrenia sa navrhuje upraviť merateľné ukazovatele vzťahujúce sa na opatrenie 2 smerom k sledovaniu *počtu a formy zrealizovaných informačno-osvetových aktivít v oblasti preventívneho očkovania; počtu zapojených RÚVZ*.

Čiastkový cieľ č. 3: **Dostupná následná zdravotná starostlivosť ako nástroj prevencie odkázanosti na pomoc inej osoby, resp. zabezpečenia plynulého prechodu medzi akútnou zdravotnou starostlivosťou a sociálnymi službami** bol napĺňaný priebežnou implementáciou opatrenia č. 1: *Finančná a personálna podpora následnej zdravotnej starostlivosti vykonávanej v rámci komunitnej zdravotnej starostlivosti a domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS, DOS), sieťovanie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti*. Ministerstvo zdravotníctva SR realizovalo v rámci svojej vecnej pôsobnosti a v rámci POO činnosti na podporu domácej zdravotnej starostlivosti zvýšením dostupnosti agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti.²⁹ V súlade s tým boli v rámci POO³⁰ vyhlásené výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti - rozšírenie a obnova siete agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti a kamenných a mobilných hospicov³¹. K plneniu opatrenia prispievali aj výsledky prvej fázy kategorizácie nemocníc vyplývajúce z

²⁹ Cieľom je zvýšenie dostupnosti starostlivosti v domácom prostredí a taktiež zotrvania odkázaných starších osôb v prirodzenom rodinnom prostredí.

³⁰ Komponent 13: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť

³¹ Dostupné online: <https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-ados-rozsirenie>

Dostupné online: <https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-ados-obnova>

Dostupné online: <https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-kamenne-hospice>

Dostupné online: <https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-hospice>

vyhlášky č. 316/2022 Z. z. Ministerstva zdravotníctva SR o kategorizácii ústavnej starostlivosti³².

V súvislosti s plnením tohto opatrenia boli už v roku 2022 prijaté určité legislatívne kroky, ktoré nadobudli účinnosť až v roku 2023 (a budú vyhodnocované v rámci ďalšieho odpočtovaného obdobia). Pre komplexnosť vyhodnocovania však má význam ich zmieniť už v tejto fáze. Ide o opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR z 25. januára 2023 č. S11615-2023-OL³³, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR č. 07045/2003 z 30. decembra 2003 ustanovujúce rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva v znení neskorších predpisov. Opatrenie, ktoré prešlo v roku 2022 pripomienkovým konaním, nadobudlo platnosť a účinnosť v roku 2023. V roku 2022 bolo pripravené a pripomienkované aj opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR zo 16. januára 2023 č. S08743-2023-OL, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva zdravotníctva SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov³⁴. Tiež nadobudlo platnosť a účinnosť v roku 2023.

V poslednom čiastkovom celi č. 4: **Ochrana duševného zdravia starších ľudí** sa v uvedenom dvojročnom období realizovalo jedno opatrenie: *Vytvorenie systémových preventívnych opatrení zameraných na ochranu duševného zdravia starších ľudí a včasnú diagnostiku jeho porúch*. Plnilo sa priebežne viacerými gestormi/organizáciami. Ministerstvo zdravotníctva SR v rámci plnenia úloh uvedených v POO pre oblasť podpory duševného zdravia zriadilo Národnú linku na podporu duševného zdravia určenú na poskytovanie online a telefonického psychologického poradenstva širokej verejnosti. V súlade so zameraním opatrenia boli, okrem platných štandardných postupov v klinickej psychológii a psychiatrii, prijaté aj štandardné preventívne postupy pre oblasť klinickej psychológie a bezdomovectva, vrátane migrácie.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva SR prispelo k plneniu opatrenia vypracovaním Stratégie dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike³⁵, integrovaná sociálno-zdravotná starostlivosť, ktorá bola schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 546 z 29. septembra 2021. V rámci reformy integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti sa v stratégii formuluje cieľ zabezpečiť kvalitnú a dostupnú psychiatrickú, resp. psychologickú starostlivosť klientom sociálnych služieb prostredníctvom psychosociálnych centier a ich mobilných jednotiek.³⁶

³² Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/316/20220930.html>

³³ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/chronologicky-register-opatreni/SK/OP/2023/2/20230201.html>

³⁴ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/chronologicky-register-opatreni/SK/OP/2023/3/20230301.html>

³⁵ Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/strategia-dlhodobej-starostlivosti-sr.html>

³⁶ Uvedené centrá vzniknú ako nová forma komunitnej služby v rámci reformy starostlivosti o duševné zdravie v rámci POO - Komponent 12: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie.

Na regionálnej úrovni (príklad Žilinského samosprávneho kraja) možno za príklad dobrej praxe považovať prax návštev psychológa v zariadení sociálnych služieb, s prípadnou následnou distribúciou klienta do starostlivosti odborného lekára.

V rámci aktualizácie NPAS na ďalšie obdobie Ministerstvo vnútra SR navrhuje svoje vyňatie zo znenia tohto opatrenia, nakoľko sa problematike ochrany duševného zdravia starších ľudí nevenuje, ani ju nefinancuje zo svojej rozpočtovej kapitoly.

Ako bolo zmienené v úvode k tejto doméne, vývoj spoločenskej situácie v multi-krízovom kontexte viedol k potrebe realizácie niektorých opatrení, ktoré sa plánovali realizovať pôvodne až v nasledujúcom období (po roku 2022). Ide o opatrenie č. 1: *Zavádzanie platových mechanizmov v jednotlivých oblastiach poskytovania zdravotnej starostlivosti s dôrazom na odmeňovanie za kvalitu liečby (nie za kvantitu)* realizované v kontexte prvého čiastkového cieľa tejto domény: **Financovanie zdravotnej starostlivosti zamerané na kvalitu**. V priebehu rokov 2021 – 2022 Ministerstvo zdravotníctva SR pristúpilo k novelizácii existujúceho zákona o poskytovaní zdravotnej starostlivosti zaradením dlhodobej zdravotnej starostlivosti a paliatívnej starostlivosti do existujúceho konceptu regulácie poskytovania zdravotnej starostlivosti (zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 267/2022 Z. z.³⁷). V nadväznosti na to bolo v roku 2023 prijaté opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 25. januára 2023 č. S11615-2023-OL, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 07045/2003 z 30. decembra 2003 ustanovujúce rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva v znení neskorších predpisov o regulácii financovania paliatívnej a ošetrovateľskej starostlivosti v Q1 2023³⁸.

³⁷ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/267/20230101>

³⁸ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/chronologicky-register-opatreni/SK/OP/2023/2/20230201.html>

4. doména: Podpora ekonomickej aktivity v perspektíve životného cyklu

Vo štvrtej doméne sa v rámci obdobia rokov 2021 – 2022 plánovalo implementovať celkom dvanásť opatrení, pričom splnené alebo priebežne plnené boli štyri z nich.

V prvom čiastkovom ciele: **Flexibilné pracovné podmienky podporujúce zotrvanie starších ľudí v platenej práci a vekový manažment** sa realizovalo jedno z troch plánovaných opatrení. V rámci opatrenia č. 5: *Príprava kvalifikovaných ľudských zdrojov pre oblasť aplikácie vekového manažmentu (identifikácia a popis karty kvalifikácie „Poradca pre vekový manažment“)* bola spracovaná karta kvalifikácie poradcu pre vekový manažment³⁹.

Z finančných dôvodov sa nepodarilo naplňať opatrenie č. 1: *Príprava a zavedenie opatrení za účelom podpory udržania a zlepšenia pracovnej schopnosti zamestnancov pomocou vekového manažmentu a výsledkov zisťovania WAI (Work ability index)*. Výzva na podporu tohto opatrenia, ktorá umožní jeho financovanie, bude zaradená do harmonogramu výziev v rámci čerpania prostriedkov EÚ až po roku 2023, s priebežným trvaním do roku 2029. Preto sa navrhuje aktualizácia termínu plnenia opatrenia na *priebežne*. Súčasťou úpravy znenia tohto opatrenia je aj zmena jeho merateľných ukazovateľov. Navrhované merateľné ukazovatele *počet pripravených a zavedených opatrení za účelom podpory udržania a zlepšenia pracovnej schopnosti zamestnancov* korešpondujú so zameraním opatrenia, ktorého cieľom je stabilizácia a zlepšovanie pracovných schopností zamestnancov prostredníctvom pripravených a zavedených opatrení.

Plnenie opatrenia č. 3: *Popularizácia záverov a odporúčaní medzinárodného projektu AgeGap realizovaného v spolupráci zamestnávateľských organizácií* nie je možné za odpočítované obdobie vyhodnotiť, nakoľko gestor opatrenia, Republiková únia zamestnávateľov, odpočet jeho plnenia nepredložila. V rámci budúcej realizácie opatrení NPAS, ktorých gestorom je Republiková únia zamestnávateľov alebo Konfederácia odborových zväzov SR sa na základe dohody sociálnych partnerov navrhuje zmena gestorstva predmetných opatrení na Alianciu sektorových rád. Opatrenie sa preto navrhuje realizovať v roku 2023 novým gestorom, Alianciou sektorových rád.

V čiastkovom ciele č. 2: **Posilnenie postavenia starších zamestnancov v pracovno-právnych vzťahoch** sa v sledovanom období nenaplnilo opatrenie č. 1: *Kompetenčné posilnenie systému inšpekcie práce pre účely posilnenia vymožitelnosti práva a postavenia starších ľudí na trhu práce a v pracovno-právnych vzťahoch*. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR to odôvodňuje dostatočne širokými právomocami inšpekcie práce vyplývajúcimi zo súčasnej právnej úpravy, ktoré sú v súlade s relevantnými medzinárodnými dohovormi, rovnako ako dostatočnými personálnymi kapacitami inšpekcie práce. Vymožitelnosť práva v pracovno-

³⁹ Dostupné online: <https://www.sustavapovolani.sk/register-zamestnani/pracovna-oblast/karta-zamestnania/500099-poradca-pre-vekovy-manazment/>

právnych vzťahoch tak považuje gestor za dostatočnú pre všetkých zamestnancov, vrátane starších zamestnancov.⁴⁰ Z vyššie uvedených dôvodov sa navrhuje aktualizácia znenia opatrenia: *Zameranie aktivít inšpekcie práce na posilnenie vymožitelnosti práva a postavenia starších ľudí na trhu práce a v pracovnoprávných vzťahoch*, ktorého gestorom bude už len Národný inšpektorát práce zodpovedný za riadenie a kontrolu inšpektorátov práce, zjednocovanie a racionalizáciu pracovných metód inšpektorov práce a určovanie organizačnej štruktúry inšpektorátov práce. Vyňatie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR z pozície gestora bude v súlade s navrhovaným znením opatrenia, rovnako aj s novým merateľným ukazovateľom: *aktivity inšpekcie práce v oblasti pracovnoprávných vzťahov starších zamestnancov*.

V kontexte predmetného opatrenia Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poukazuje na prijatie iných podporných opatrení: od roku 2023 sa upravuje otázka legalizácie participácie starších ľudí na činnosti rodinných podnikov⁴¹; zabezpečuje sa aj koordinovanie Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci SR, ktorej úlohou je, okrem iného, aj výskum v súvislosti s rizikami nových foriem práce či s demografickým vývojom a starnutím pracovnej sily⁴².

Tretí čiastkový cieľ tejto domény: **Diverzifikácia spôsobov ekonomickej aktivity starších ľudí** sa naplňal realizáciou opatrenia č. 1: *Motivovanie zamestnávateľov k zamestnávaniu osôb 50+ v oblasti sociálnej ekonomiky*, ktoré sa plnilo priebežne v súlade s harmonogramom. Jeho výsledkom je neustále sa zvyšujúci počet sociálnych podnikov, ktoré v roku 2022 zamestnávali takmer 3 tis. osôb vo veku nad 50 rokov.

V čiastkovom ciele č. 4: **Efektívne aktívne opatrenia trhu práce podporujúce zamestnanosť starších ľudí v digitálnom svete** sa zo štyroch plánovaných opatrení implementovali celkom dve. V rámci prvého opatrenia: *Analýza efektívnosti aktuálne uplatňovaných aktívnych opatrení trhu práce zameraných na osoby 50+ a formulácia odporúčaní na zmeny* sa

⁴⁰ Inšpekcia práce zároveň v zmysle zákona vykonáva dozor nad dodržiavaním antidiskriminačnej legislatívy, ktorej súčasťou je aj ochrana pred diskrimináciou z dôvodu veku.

⁴¹ S účinnosťou od 1. januára 2023 sa rozšírila výnimka z nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania aj na spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá má najviac dvoch spoločníkov, ktorí sú v príbuzenskom vzťahu v priamom rade, manželmi alebo súrodencami, a na ich príbuzných v priamom rade, súrodencov alebo manželov, ak sú títo príbuzní dôchodkovo poistení, sú poberateľmi dôchodkov podľa osobitných predpisov alebo sú žiakmi alebo študentmi do 26 rokov veku. Toto rozšírenie výnimky uľahčilo aj starším ľuďom spolupodieľať sa na chode a aktivitách rodinných podnikov.

⁴² Ministrom/ministerke práce, sociálnych vecí a rodiny SR bola uznesením vlády uložená povinnosť koordinovať činnosť orgánov štátnej správy a ostatných organizácií pri plnení Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci SR na roky 2021 až 2027 a programu jej realizácie na roky 2021 – 2023 a každoročne vyhodnotiť jej plnenie. Medzi úlohy na roky 2021 – 2023 (s výhľadom do roku 2027) patria aj aktivity v oblasti BOZP, vrátane výskumu zameraného na nové riziká súvisiace s novými technológiami a uplatňovaním konceptu inteligentného priemyslu (digitalizácia, automatizácia, robotika a umelá inteligencia) či riziká súvisiace s novými formami práce a demografickým vývojom, vrátane starnutia pracovnej sily, ako aj na psychosociálne riziká.

v odpočítanom období vyhodnocovalo uplatňovanie aktívnych opatrení na trhu práce⁴³ a iniciovalo prijatie zákona č. 488/2022 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“)⁴⁴. Zmeny sa týkali zatraktívnenia príspevku na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie (§ 50 zákona o službách zamestnanosti), vrátane občanov starších ako 50 rokov veku; zavedenia vyššej mesačnej výšky príspevku a rozšírenia okruhu žiadateľov z radov zamestnávateľov. Zákon tiež zaviedol príspevok na podporu rekvalifikácie uchádzača o zamestnanie (§ 46a), vrátane občanov starších ako 50 rokov veku.⁴⁵

Druhým priebežne realizovaným opatrením v rámci tohto cieľa bolo opatrenie č. 4: *Podpora zamestnanosti osôb 50+ prostredníctvom spolupráce úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a zamestnávateľov pri ich rekvalifikácii v súlade s potrebami priemyslu a služieb*. Napriek nižšiemu počtu intervencií realizovaných prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce v dôsledku obmedzení prijatých vládou SR na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19, sa v roku 2021 a 2022 podarilo prostredníctvom rekvalifikácií umiestniť na trhu práce takmer 60 % zo všetkých uchádzačov o zamestnanie 50+ zaradených na rekvalifikačný alebo kompetenčný kurz.⁴⁶ Podrobnejšie údaje ohľadom počtu rekvalifikovaných osôb 50+ a počtu umiestnených uchádzačov o zamestnanie 50+ na trh práce po rekvalifikácii v jednotlivých obdobiach sa nachádzajú v Prílohe č. 1.

Z dôvodu limitov vecnej pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa v odpočítanom období v uvedenom ciele nerealizovalo opatrenie č. 2: *Analýza dopadov digitalizácie a automatizácie na starších zamestnancov a ich zručnosti vo svete práce, vrátane vytvorenia Akčného plánu uplatniteľnosti starších ľudí v digitálnom svete*. V rámci jeho budúceho plnenia sa prostredníctvom aktualizácie navrhuje zmena jeho znenia: *Analýza dopadov digitalizácie a automatizácie na starších zamestnancov a ich zručnosti vo svete práce*. Opatrenie sa navrhuje realizovať novým gestorom, Alianciou sektorových rád v roku 2025 z prostriedkov EÚ s nasledovnými merateľnými ukazovateľmi: *spracovaná analýza, formulované odporúčania na zmenu*. Navrhované zmeny korešpondujú so zameraním činnosti

⁴³ Dostupné online: https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/aktivne-opatrenia-tp-statistiky/aktivne-opatrenia-trhu-prace-2021.html?page_id=1188106

⁴⁴ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/488/>

⁴⁵ Cieľom tohto opatrenia je zabezpečenie adaptability a udržanie tých osôb na trhu práce, ktoré sú ohrozené jeho zmenami (automatizáciou, digitalizáciou) z dôvodu nepostačujúceho vzdelania a odbornej prípravy na splnenie aktuálnych alebo očakávaných potrieb trhu práce.

⁴⁶ V roku 2021 to bolo takmer 68 % zo všetkých zaradených uchádzačov o zamestnanie 50+ na kurz, čo je o približne 11 p. b. viac, ako v roku 2020. V sledovanom období bol najväčší záujem o rekvalifikačné kurzy (REPAS+) zamerané na účtovníctvo, dane a financie, kurzy opatrovania, odborné kurzy súvisiace s profesiou vodiča, kurzy strážnej bezpečnostnej služby, ale aj o kurzy z oblasti beauty služieb a kurzy zvárania. V rámci kompetenčných kurzov (KOMPAS+) bol najväčší záujem o počítačové a jazykové kurzy.

Aliancie sektorových rád a jej rozhodnutím implementovať predmetné opatrenie v navrhovanom znení.

Vo vyhodnocovanom období sa zatiaľ neimplementovalo ani opatrenie č. 3: *Vypracovanie a pravidelná aktualizácia kvalifikačných a hodnotiacich štandardov jednotlivých kvalifikácií potrebných pre trh práce ako rámec pre prípravu a realizáciu rekvalifikačných programov, s osobitným zameraním na vekovú kategóriu 50+*. Jeho plnenie je naviazané na vznik Aliancie sektorových rád, ktorý sa datuje až k januáru 2023. Po jej plnom sfunkčnení sa bude zaoberať, okrem iného, aj vypracúvaním a aktualizáciou kvalifikácií v súlade s aktuálnymi podmienkami trhu práce.

Prvé opatrenie: *Spracovanie projektov na podporu udržania zamestnancov 50+ na vysokošpecializovaných pozíciách u zamestnávateľov* naviazané na čiastkový cieľ č. 5: **Podpora udržania pracovných miest zamestnancov vo veku 50+ pracujúcich na vysokošpecializovaných pozíciách** sa vo vyhodnocovanom období nenapĺňalo z dôvodu absencie databáz a legislatívneho ukotvenia pojmu "vysokošpecializované pozície". V rámci aktualizácie sa navrhuje úprava opatrenia: *Podpora zamestnania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie vo veku 50+ s priebežným termínom plnenia*. Nové opatrenie bude korešpondovať s PSK a jeho prioritou podpory adaptability na trhu práce. Vzhľadom na zmenu zamerania opatrenia bude jeho merateľným ukazovateľom *počet podporených pracovných miest/občanov 50+*.⁴⁷

V poslednom, šiestom čiastkovom celi tejto domény: **Podpora aktívneho starnutia ako predmet sociálneho dialógu** sa opatrenie č. 1: *Analýza možností a následná aplikácia minimálneho rozsahu nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu do praxe. Zhodnotenie možnosti uplatnenia zásad v kolektívnom vyjednávaní* nepodarilo v sledovanom období splniť. Dôvodom bolo napojenie jeho realizácie na harmonogram aktivít financovaných z Európskeho sociálneho fondu, OP Ľudské zdroje⁴⁸. Preto sa navrhuje zmena termínu plnenia opatrenia v zmysle platného harmonogramu na rok 2023, kedy bude ukončením projektu splnené. Vzhľadom na požiadavku sociálnych partnerov pristupovať k realizácii opatrení v gescii Konfederácie odborových zväzov SR alebo Republikovej únie zamestnávateľov participatívne, sa navrhuje aj zmena gestora opatrenia na Alianciu sektorových rád, ktorá tento prístup zastúpením oboch subjektov umožňuje.

Plnenie posledného opatrenia tohto cieľa: *Spolupráca sociálnych partnerov na úrovni tripartity pri podpore zvyšovania úrovne digitálnych zručností zamestnancov v predseniorskom a*

⁴⁷ Opatrenie bude zamerané na podporu zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (aj nad 50 rokov veku) prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce. Jeho cieľom bude aj vzdelávanie uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie vrátane zamestnancov, ktoré prispeje k adaptabilite na trhu práce. Rozvoj adaptability bude zameraný aj na vekovú kategóriu 50+, avšak nielen na vysokošpecializovaných pozíciách.

⁴⁸ Národný projekt Podpora kvality sociálneho dialógu

seniorskom veku nie je možné v sledovanom období vyhodnotiť z dôvodu nepredloženia odpočtu zo strany gestora opatrenia, a to Republikovej únie zamestnávateľov. Rovnako ako predošlé opatrenie sa v ďalšom období navrhuje realizovať prostredníctvom Aliancie sektorových rád v pozícii jeho gestora.

Na implementáciu opatrení tejto domény vplývalo v priebehu rokov 2021 – 2022 viacero faktorov. Jedným bolo ich naviazanie na harmonogram prác aktivít financovaných z prostriedkov EÚ, iným stav národnej legislatívy. Realizácia niektorých opatrení bola v sledovanom období oneskorená aj v súvislosti s termínom vzniku Aliancie sektorových rád, ktorý bol ustanovený na rok 2023, a preto budú vyhodnocované až v ďalšom období. Evidentný bol aj vplyv pandémie ochorenia COVID-19, ktorá obmedzila rozsah implementácie niektorých opatrení. Nižšia miera napĺňania cieľov v tejto doméne bola teda multifaktoriálne podmienená, čo viedlo k potrebe aktualizácie jej viacerých opatrení v zmysle posunutia ich plnenia do ďalšieho vyhodnocovaného obdobia. Aj napriek tomu sa však postupne vytvárali podmienky pre lepšiu uplatniteľnosť starších ľudí na trhu práce. Tieto však nesúviseli výlučne s napĺňaním cieľov a opatrení NPAS, ale boli výrazom kontinuálnej snahy o podporu ekonomickej aktivity ľudí v procese ich starnutia smerom k čo najlepšiemu ekonomickému zabezpečeniu vo vyššom veku.

5. doména: Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí

Ako ukázala odpočtová analýza, významný vplyv na plnenie cieľov a opatrení tejto domény mali možnosti ich financovania. Niektoré z opatrení v sledovanom období 2021 – 2022 sa síce nepodarilo priebežne plniť, návrhy na nastavenie iného spôsobu ich financovania (prostredníctvom zdrojov EÚ) však indikujú možnosť ich plnenia v ďalšom implementačnom období. Aj z toho dôvodu sa navrhuje časť opatrení tejto domény aktualizovať. Ďalším faktorom ovplyvňujúcim neskoršiu realizáciu určitých opatrení bola administratívna náročnosť niektorých procesov a dĺžka schvaľovania niektorých návrhov. Na druhej strane, pri plnení opatrení zameraných na podporu spoločenskej participácie a začlenenia starších osôb je potrebné oceniť aktivity subjektov na samosprávnej úrovni a rozšírenie formulovaných opatrení domény o nové opatrenie, ktoré umocní mieru sebarealizácie a udržiavania sociálnych kontaktov starších ľudí vrátane podpory medzigeneračnej solidarity. Špecifikom tejto domény bol v odpočtovanom období nový prístup k zapájaniu starších ľudí do dobrovoľníckych aktivít, a to nielen na princípe medzigeneračnej spolupráce, ale aj na peer-to-peer (rovesníckej) skúsenosti.

Vo vyhodnocovanom období 2021 – 2022 sa v tejto doméne priebežne realizovalo 5 plánovaných opatrení. Ďalšie 3 opatrenia s priebežným termínom plnenia sa zatiaľ neimplementovali.

Prvý čiastkový cieľ: **Aktívna účasť starších ľudí na živote komunity a podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny** sa v sledovanom období naplňal prostredníctvom opatrenia č. 1: *Projektová podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny a spolupráce formou starostlivosti starších ľudí o maloletých či o osoby odkázané na pomoc inej osoby v komunite (aj v rámci dobrovoľníckej činnosti)*. Išlo predovšetkým o aktivity realizované na samosprávnej úrovni. Napríklad o workshop realizovaný mestom Trnava v spolupráci s Vyšehradskou štvorkou v rámci projektu "Posilnenie medzigeneračných prepojení" so zameraním na podporu spolupráce seniorov, študentov a dobrovoľníkov. V Žilinskom samosprávnom kraji zasa prebiehali projekty a aktivity zamerané na rozvíjanie medzigeneračnej materiálnej podpory; na spoluprácu s materskými školami, základnými školami a knižnicami; alebo aktivity v súvislosti s deinštitucionalizáciou zariadení sociálnych služieb na podporu rozvoja komunitnej starostlivosti. Viac príkladov dobrej praxe realizovanej na samosprávnej úrovni sa uvádza v Prílohe č. 1. Na strane druhej, samosprávy zmieňovali aj niektoré aspekty, ktoré sťažovali napĺňanie opatrenia. Išlo najmä o nezáujem starších ľudí zúčastňovať sa aktivít medzigeneračnej komunitnej výmeny, najmä v súvislosti s ich nepriaznivým zdravotným stavom, či ťažkým zdravotným postihnutím.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR má v pláne vyššie uvedené opatrenie komplexnejšie realizovať až v ďalšom implementačnom období z dôvodu potreby zabezpečenia jeho financovania z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu plus, ktoré sú naviazané na PSK. V súlade s tým sa navrhuje nasledovná úprava opatrenia: *Projektová podpora komunitných programov zapájajúcich seniorov do dobrovoľníckych aktivít založených na medzigeneračnej a peer-to-peer (rovesníckej) spolupráci* a jemu zodpovedajúci merateľný

ukazovateľ: *počet starších osôb zapojených do dobrovoľníckych aktivít založených na medzigeneračnej a peer-to-peer (rovesníckej) spolupráci spolufinancovaných z EÚ zdrojov.*

Pre napĺňanie čiastkového cieľa č. 2: **Podpora voľnočasových aktivít starších ľudí ako nástroja sebarealizácie a udržiavania ich sociálnych kontaktov** bola v sledovanom období charakteristická priebežná implementácia všetkých troch zadaných opatrení. Prvé opatrenie: *Podpora denných centier (klubov dôchodcov) a iných organizácií pri organizovaní umeleckých, vzdelávacích, rekreačných a športových aktivít* plnila miestna územná samospráva prostredníctvom finančnej podpory 26 poskytovateľov sociálnej služby denného centra v celkovej výške cca 177 tis. EUR.

Do realizácie opatrenia č. 2: *Podpora architektonickej a finančnej dostupnosti kultúrnych podujatí a aktivít pre staršie osoby (napr. divadlá, múzeá, knižnice, galérie)* sa širokým spektrom kultúrnych aktivít a podujatí zapojilo celkom 15 organizácií Ministerstva kultúry SR. Najčastejšie šlo o aktivity Slovenského národného múzea či Divadla Nová scéna. Viac informácií o participujúcich organizáciách, podujatiach i aktivitách a o miere zapojenia cieľovej skupiny sa nachádza v Prílohe č. 1.

Opatrenie č. 3: *Technicko-organizačná a finančná podpora filatelistických podujatí organizácií združujúcich aj staršie osoby* bolo v oboch odpočítovaných rokoch realizované finančnou podporou Zväzu slovenských filatelistov. Filatelistické aktivity boli v rokoch 2021 – 2022 podporené z verejných zdrojov vo výške sumárne 8 tis. EUR. Z tejto sumy Ministerstvo dopravy a výstavby SR podporilo v roku 2021 šesť filatelistických aktivít troch organizácií a v roku 2022 päť aktivít troch organizácií.

Voľnočasové aktivity starších ľudí ako nástroj sebarealizácie a udržiavania ich sociálnych kontaktov budú v ďalšom období implementácie NPAS podporené aj prostredníctvom zavedenia nového opatrenia v znení: *Pohybové a športové aktivity pre starších ľudí ako nástroj podpory fyzického a duševného zdravia, sebarealizácie a udržiavania ich sociálnych kontaktov.* Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v súčasnosti pripravuje schému finančnej podpory (národný športový projekt) pre navrhované opatrenie, nie len s cieľom podpory fyzického a duševného zdravia starších ľudí, ale aj s cieľom medzigeneračnej solidarity medzi staršími ľuďmi a mladými ľuďmi prostredníctvom spoločných pohybových a športových aktivít. Opatrenie s priebežným termínom plnenia, financované zo štátneho rozpočtu, bude v rámci merateľných ukazovateľov sledovať *počet zúčastnených starších ľudí; sumu rozdelených finančných prostriedkov.* Jeho zaradenie do NPAS podporí synergiu implementovaných politík.

V treťom čiastkovom celi: **Zvýšenie participácie starších ľudí v dobrovoľníckych programoch (najmä dlhodobých) a profesionalizácia manažmentu starších dobrovoľníkov** sa plnilo opatrenie č. 3: *Propagácia dobrovoľníctva v spoločnosti (osobitne medzi staršími ľuďmi) ako súčasť konceptu aktívneho starnutia.* Občianske združenie Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií v roku 2022 realizovalo kampaň s názvom „Týždeň dobrovoľníctva“, v rámci ktorej na celom Slovensku prebiehali dobrovoľnícke aktivity so zapojením širokej verejnosti, vrátane starších ľudí. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR navrhuje, aby bolo v rámci aktualizácie NPAS vyňaté z pozície gestora predmetného opatrenia, nakoľko

problematika dobrovoľníctva starších ľudí a profesionalizácie jeho manažmentu nepatrí primárne do jeho vecnej pôsobnosti. To samozrejme neznamená, že ako jedna z možných spolupracujúcich organizácií sa nezapojí do aktivít v tejto oblasti.

Zvyšné opatrenia tohto cieľa s priebežným termínom plnenia zatiaľ neboli implementované. Ich plnenie súvisí s potrebou finančného naviazania na prostriedky EÚ. Ide o opatrenie č. 1: *Podpora spolupráce územnej samosprávy s dobrovoľníckymi centrami za účelom participatívnej tvorby kľúčových koncepčných samosprávnych dokumentov k otázkam starnutia a aktívneho starnutia a motivovania účasti samospráv na tzv. medzigeneračných projektoch*, ktoré sa v rámci aktualizácie NPAS na ďalšie obdobie navrhuje financovať z prostriedkov EÚ. Navrhuje sa aj úprava samotného znenia opatrenia na: *Podpora spolupráce územnej samosprávy s dobrovoľníckymi centrami za účelom participatívnej tvorby kľúčových koncepčných samosprávnych dokumentov k otázkam starnutia a aktívneho starnutia a motivovania účasti samospráv na podpore projektov zapájajúcich seniorov do dobrovoľníctva*. Ako merateľné ukazovatele k zmenenému opatreniu sa navrhuje v ďalšom období sledovať *počet samospráv podporujúcich dobrovoľníctvo starších ľudí; počet projektov zameraných na rozvoj dobrovoľníctva seniorov realizovaných v spolupráci so samosprávami*. Zmenené opatrenie lepšie reflektuje skutočnosť, že zapájanie seniorov do dobrovoľníckych aktivít ako súčasť ich aktívneho starnutia sa neobmedzuje len na medzigeneračnú spoluprácu, ale môže mať viacero podôb.

Zmena spôsobu financovania sa týka aj odpočítavaného opatrenie č. 4: *Realizácia programov vzdelávania v oblasti manažmentu starších dobrovoľníkov*, ktoré sa navrhuje do budúcnosti upraviť ako: *Realizácia programov vzdelávania v oblasti manažmentu starších dobrovoľníkov a v oblasti tvorby dobrovoľníckych programov zapájajúcich starších dobrovoľníkov s financovaním realizácie z prostriedkov EÚ*. Dôjde tak k účinnejšiemu vzájomnému prepojeniu s prvým opatrením tejto domény (4.5., cieľ 1, opatrenie 1) zameraným na projektovú podporu komunitnej výmeny, vrátane dobrovoľníckej činnosti.

Opatrenie č. 2: *Ustanovenie dotačného mechanizmu na podporu vzniku a fungovania dobrovoľníckych programov s účasťou starších osôb ako klientov i aktívnych dobrovoľníkov, vrátane dobrovoľníctva „starších pre najstarších“* zatiaľ nebolo realizované. Gestor to zdôvodňuje administratívnou náročnosťou prípravy potrebných mechanizmov, vrátane schvaľovacieho procesu na úrovni vlády SR. Implementácia opatrenia je naviazaná na novelu zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov⁴⁹, ktorá nadobudla účinnosť až v apríli 2023⁵⁰ spadajúcim do ďalšieho odpočítavaného obdobia. Úrad splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti v ďalšom období pripraví a spustí akreditačný a dotačný mechanizmus umožňujúci uchádzať

⁴⁹ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/406/>

⁵⁰ Predmetná novela zákona vytvára v rámci Ministerstva vnútra SR nový mechanizmus zameraný na akreditáciu organizácií, dlhodobo pracujúcich s dobrovoľníkmi. Ten je následne naviazaný na poskytovanie finančnej podpory prostredníctvom dotácií poskytovaných v pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, ktoré umožnia poskytovať finančné prostriedky aj na dobrovoľnícke programy s účasťou starších osôb.

sa o finančné prostriedky z dotačnej schémy Ministerstva vnútra SR. Táto bude môcť byť doplnkovým nástrojom umožňujúcim realizovať dobrovoľnícke programy, vrátane zapájania starších ľudí do formálneho dobrovoľníctva. Aj v tomto kontexte Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR navrhuje, aby bolo v rámci aktualizácie NPAS z predmetného opatrenia vypustené, nakoľko ustanovenie nového dotačného mechanizmu na podporu dobrovoľníckych programov s účasťou starších osôb považuje popri možnostiach, ktoré upravuje pre všetky vekové kategórie zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dotáciách“)⁵¹, za duplicitné.

⁵¹ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/544/20230501.html>

6. doména: Zabezpečenie príjmu vo vyššom veku

Ciele a opatrenia tejto domény sa vo vyhodnocovanom období 2021 – 2022 plnili v súlade s ustanoveným harmonogramom. Spôsob a frekvencia realizácie niektorých z opatrení však boli do istej miery ovplyvnené aj limitovanými finančnými zdrojmi alokovanými z rozpočtu EÚ. Na strane druhej, už v rámci tohto vyhodnocovaného obdobia sa realizovali niektoré opatrenia pôvodne plánované až na ďalšie obdobie, minimálne sa k nim spracovávali podklady a formulovali návrhy. Reagovalo sa tým na naliehavosť vzniknutej situácie a potrebu reflektovať spoločenské a ekonomické podmienky života starších ľudí v rokoch 2021 – 2022. Reagujú na ne aj návrhy na aktualizáciu niektorých opatrení v rámci tejto domény.

V odpočtovanom období sa v rámci uvedenej domény priebežne plnili obe plánované opatrenia.

V čiastkovom celi č. 2: **Ochrana starších ľudí pred chudobou a závažnou materiálnou depriváciou** sa realizovalo opatrenie č. 1: *Poskytovanie potravinovej a materiálnej pomoci ako nástroja na riešenie potravinovej a materiálnej deprivácie pre najodkázanejších starších ľudí*. Osobám nad 65 rokov veku bola poskytovaná potravinová a materiálna pomoc formou distribúcie teplých jedál a hygienických balíčkov.⁵² Distribúcia teplých jedál prebiehala v oboch vyhodnocovaných rokoch. Čo sa týka poskytovania hygienických balíčkov, táto forma pomoci bola pre vyčerpané zdroje distribuovaná len jedenkrát, a to v roku 2022. Z rovnakého dôvodu sa v uvedenom období neposkytovala ani potravinová pomoc prostredníctvom potravinových balíčkov⁵³. Ich distribúcia pokračuje od marca 2023 vďaka finančným prostriedkom z iniciatívy Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EÚ).

Čiastkový cieľ č. 2: **Podpora dostupnosti verejných služieb pre starších ľudí** bol napĺňaný opatrením č. 1: *Zachovanie sociálnych zliav na cestovnom v osobnej železničnej doprave pre starších ľudí*. Vo vyhodnocovanom období sa priebežne plnilo v intenciách platného uznesenia vlády Slovenskej republiky⁵⁴, ktoré zaviedlo bezplatnú dopravu pre osoby vo veku nad 62 rokov. Pre poskytnutie sociálnych zliav na cestovnom v osobnej železničnej doprave určených pre starších ľudí bolo v roku 2022 registrovaných cca 725 tis. osôb v kategórii 62+, ktoré ich využili na zhruba 4,7 mil. „zľavnených ciest“.

Ako bolo uvedené vyššie, realizovali sa aj opatrenia, ktorých plnenie bolo pôvodne naplánované až na ďalšie implementačné obdobie, na rok 2023. Vzniknutá spoločensko-

⁵² Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci („OP FEAD“) – opatrenie 2 a 4. Dostupné online: https://www.upsvr.gov.sk/operacny-program-potravinovej-a-zakladnej-materialnej-pomoci-2014-2020.html?page_id=530818

⁵³ Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci („OP FEAD“) – opatrenie 1. Dostupné online: https://www.upsvr.gov.sk/operacny-program-potravinovej-a-zakladnej-materialnej-pomoci-2014-2020.html?page_id=530818

⁵⁴ Uznesenie vlády č. 530 z 22. októbra 2014. Dostupné online: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/11394/1>

ekonomická situácia viedla už v roku 2022 k potrebe postupného naplňania cieľa č. 1: **Súladnosť legislatívy sociálneho poistenia s potrebou zlepšenia dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému a uplatnenia medzigeneračnej rodinnej solidarity.** V kontexte opatrenia č. 1: *Naviazanie dôchodkového veku na strednú dĺžku života* bol v roku 2022 prijatý zákon č. 352/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony⁵⁵. Niektoré jeho ustanovenia týkajúce sa úpravy dôchodkového veku sa stali účinnými už v priebehu roka 2022.⁵⁶ Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v rámci aktualizácie znenia opatrenia navrhuje úpravu merateľného ukazovateľa: *novela zákona o sociálnom poistení a zlepšenie dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému meranej prostredníctvom celkových výdavkov na dôchodky vzhľadom k HDP v roku 2070, uvádzanej v projekcii v Správe o starnutí 2024, pričom by malo dôjsť k zníženiu výdavkov aspoň o 1,0 p. b. HDP (stav pred prijatím dôchodkovej reformy a po prijatí dôchodkovej reformy).* Odôvodňuje to tým, že nový merateľný ukazovateľ lepšie vystihuje vplyvy reformy dôchodkového systému na jeho dlhodobú udržateľnosť.

Opatrenie č. 2: *Zavedenie predvolenej investičnej stratégie na báze life cycle postavenej na investovaní do globálnych pasívnych fondov a úprava výplatnej fázy v systéme starobného dôchodkového sporenia za účelom prevencie jednorazovej výplaty úspor vzhľadom na charakter a účel starobného dôchodkového sporenia* sa v roku 2022 splnilo prijatím zákona č. 399/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony⁵⁷. Tento zákon nadobudol platnosť v novembri 2022 a jeho efekty, napr. v podobe zvýšenia alokácie aktív sporiteľov v akciách, sa prejavujú postupne v rokoch 2023 a nasledujúcich.⁵⁸

⁵⁵ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/352/20230201>

⁵⁶ Zmeny spočívajú v nadviazaní zvyšovania dôchodkového veku v závislosti od strednej dĺžky života pre osoby narodené v roku 1967 a neskôr; osoby narodené v rovnakom roku budú mať rovnaký všeobecný dôchodkový vek; dôchodkový vek konkrétného poistenca sa ustanovuje ako všeobecný dôchodkový vek znížený za výchovu dieťaťa. V záujme predvídateľnosti a zapamätateľnosti dôchodkového veku sa bude ustanovovať všeobecný dôchodkový vek všeobecne záväzným právnym predpisom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na 5, resp. 6 rokov dopredu.

⁵⁷ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/399/20230501.html>

⁵⁸ Predmetný zákon zavádza predvolenú investičnú stratégiu, v rámci ktorej je majetok sporiteľa investovaný do dvoch povinne vytváraných fondov (sčasti v indexovom negarantovanom dôchodkovom fonde a sčasti v dlhopisovom garantovanom dôchodkovom fonde). V prvej fáze bude majetok sporiteľa alokovaný výlučne do indexového negarantovaného dôchodkového fondu, ktorý má potenciál priniesť sporiteľovi v dlhodobom horizonte vyšší očakávaný výnos. V určenom veku (50 rokov pri zavedení, so zvyšovaním dôchodkového veku sa hranica upraví) sa začne časť majetku presúvať do menej rizikového dlhopisového garantovaného dôchodkového fondu (4 p. b. každý rok). Nová výplatná fáza od roku 2025 má zabezpečiť postupné a dlhodobé vyplácanie úspor, pričom majetok sporiteľa ostane aj počas poberania dôchodku investovaný. Dôchodok bude sporiteľ poberať najskôr z polovice nasporenej sumy formou programového výberu a následne po jej dočerpaní bude z druhej polovice nasporenej sumy poberať doživotný dôchodok. Zostane však zachovaná aj možnosť poberania dôchodku formou programového výberu, kedy sporiteľ môže výplatu nasporenej sumy prispôbiť vlastným preferenciám. Jedinou podmienkou bude dostatočné doživotné zabezpečenie sporiteľa a teda súčet súm jeho

Týmto zákonom sa čiastočne plnilo aj opatrenie č. 3: *Zavedenie automatického vstupu pre nových poistencov do systému starobného dôchodkového sporenia a ustanovenie minimálnej sadzby povinných príspevkov* v časti automatického vstupu nových poistencov do II. piliera. Návrh ústavného zákona spracovaný už v roku 2021, ktorým sa mala, okrem iného, ustanoviť aj minimálna suma povinnej platby na sporiaci systém, a tým minimalizovať priestor na znevýhodnenie sporiaceho systému formou znižovania povinných platieb, však nebol napokon vládou SR prerokovaný. Keďže sa už tento krok nepredpokladá ani v blízkej budúcnosti, v rámci aktualizácie NPAS sa pre ďalšie obdobie navrhuje nasledovná úprava znenia opatrenia: *Zavedenie automatického vstupu pre nových poistencov do systému starobného dôchodkového sporenia*.

V druhom štvrtroku 2022 nadobudol účinnosť aj zákon č. 129/2022 Z. z. o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte a o zmene a doplnení niektorých zákonov⁵⁹, ktorý prispieva k čiastočnému plneniu opatrenia č. 4: *Podpora dobrovoľného sporenia na dôchodok cestou daňových a fiškálnych stimulov štátu ako nástroja zvyšovania motivácie ekonomicky aktívnej populácie vstupovať do dobrovoľných dôchodkových schém*. Predmetný zákon ustanovuje niektoré podmienky pre celoeurópsky osobný dôchodkový produkt (dobrovoľné sporenie jednotlivca na dôchodok prostredníctvom využitia dlhodobých sporiacich a investičných produktov iných ako doplnkové dôchodkové sporenie).⁶⁰ Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR súčasne navrhuje v rámci aktualizácie NPAS zmenu termínu plnenia tohto opatrenia s predpokladom realizácie do roku 2030. Zdôvodňuje to tým, že v roku 2021 predložilo návrh zákona, ktorý obsahoval priamu podporu štátu pre rôzne produkty dobrovoľného sporenia na dôchodok prostredníctvom širšieho spektra finančných nástrojov. Táto podpora však bola z dôvodu negatívneho vplyvu na verejné financie z návrhu zákona vypustená. Po predefinovaní výšky a štruktúry stimulov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR má zámer opäť predložiť zákonnú úpravu podpory dobrovoľného sporenia na dôchodok.

doživotne poberaných dôchodkov z I. piliera, prípadne výsluhových dôchodkov, dôchodkov z cudziny a pod. bude vyšší ako tzv. referenčná suma, čo je hodnota priemerného mesačného starobného dôchodku.

⁵⁹ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/129/>

⁶⁰ Keďže je celoeurópsky osobný dôchodkový produkt prenositeľný v rámci krajín Európskej únie, je vhodný predovšetkým pre mobilných pracovníkov, t. j. pre ľudí, ktorí aktívne využívajú právo na voľný pohyb v Európskej únii. Sporenie prostredníctvom celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu nie je viazané na zamestnanie, ani na samostatnú zárobkovú činnosť. Od ďalšieho vyhodnocovaného obdobia, 1. januára 2023, je príspevok sporiteľa na celoeurópsky osobný dôchodkový produkt nezdaniiteľnou časťou základu dane z príjmu až do výšky 180 € ročne (v úhrne pre všetky formy dôchodkového sporenia, t. j. pre celoeurópsky osobný dôchodkový produkt aj doplnkové dôchodkové sporenie). Počas trvania dôchodkového sporenia sa akumulovaný majetok sporiteľa nezdaňuje. Vyplatené dávky z celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu sa považujú za príjem z kapitálového majetku a zdaňujú sa 19 % sadzbou dane. Základom dane je dávka znížená o zaplatené príspevky.

V roku 2022 bola v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR pripravovaná novela zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov⁶¹ (ČPT 1466). Návrh zákona mal okrem iného zabezpečiť zlepšenie informovanosti o budúcich dôchodkových nárokoch z povinného dôchodkového systému (I. a II. piliera) prostredníctvom pravidelne zasielanej komplexnej informácie (podľa vzoru švédskej „oranžovej obálky“⁶²). Obsah tejto legislatívnej iniciatívy bol v NR SR prijatý ako zákon č. 210/2023 Z. z. ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony⁶³ a zaviedol vyššie spomenutú informačnú povinnosť Sociálnej poisťovne o budúcich dôchodkových nárokoch z povinného dôchodkového systému (I. a II. piliera). Jeho prijatie v roku 2023 s postupným nadobúdaním účinnosti v rokoch 2023 – 2025, prispieva k plneniu piateho opatrenia tohto cieľa: *Zavedenie systému priebežného informovania poistencov o aktuálnych a očakávaných budúcich dôchodkových nárokoch z povinných a dobrovoľných dôchodkových schém ako podporného nástroja pre plánovanie odchodu z trhu práce.*

⁶¹ <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=8&ID=1466>

⁶² V súvislosti s administratívnou náročnosťou zavedenia právnej úpravy dôchodkovej prognózy, ako aj v súvislosti s potrebou vydania súvisiaceho opatrenia (všeobecne záväzného právneho predpisu v sociálnom poistení a starobnom dôchodkovom sporení) Sociálna poisťovňa zašle dôchodkovú prognózu prvýkrát v roku 2026.

⁶³ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/210/20240701.html>

7. doména: Podpora dôstojnosti, nezávislosti a kvality života starších ľudí

Ciele a opatrenia NPAS zamerané na otázky podpory dôstojnosti, nezávislosti a kvality života starších ľudí boli v období rokov 2021 – 2022 zastúpené veľmi intenzívne (celkovo osem čiastkových cieľov a im zodpovedajúce opatrenia).

V rámci prvého čiastkového cieľa: **Ľudsko-právna ochrana starších ľudí** šlo o jedno opatrenie: *Pripraviť komplexnú analýzu legislatívy a súvisiacich dokumentov upravujúcich ochranu práv starších ľudí, vrátane osôb s obmedzenou mobilitou, s vyústením do návrhu riešenia legislatívnej úpravy v tejto oblasti.* Vzhľadom na rozsiahlosť, závažnosť a komplexnosť tejto problematiky navrhol gestor aktualizáciu opatrenia s termínom plnenia v roku 2024.

V rámci druhého čiastkového cieľa: **Bezpečnosť a nezávislosť starších ľudí cestou univerzálneho navrhovania verejných priestorov, priestranstiev a služieb ich dostupnosti** sa priebežne plnili tri opatrenia. Opatrenie č. 1: *Zvyšovanie architektonickej prístupnosti a finančnej a praktickej dostupnosti zelenej a inej infraštruktúry a jej ekosystémových služieb a voľnočasových, kultúrnych, športových, vzdelávacích a ostatných podujatí a aktivít pre starších ľudí* sa v odpočítanom období naplňalo prostredníctvom rôznorodých aktivít zodpovedných subjektov (podrobné informácie sú dostupné v Prílohe č. 1). Ako príklad možno uviesť aktivitu Slovenskej agentúry životného prostredia, kedy bol areál Strediska environmentálnej výchovy Dropie prispôbený na možnosti víkendových environmentálnych programov (aj) pre seniorov (napr. v roku 2021 sa v tejto lokalite konalo desať podujatí s názvom Envirosobota s účasťou 66 seniorov). V podobnom duchu sa implementovalo aj opatrenie č. 3: *Zvyšovanie architektonickej a finančnej dostupnosti kultúrnych inštitúcií (napr. divadiel, knižníc, galérií, múzeí) pre staršie osoby.* Podrobný zoznam jednotlivých aktivít aj s účasťou starších osôb je možné nájsť v Prílohe č. 1.

V rámci vyhodnocovania opatrenia č. 2: *Kontinuálne budovanie univerzálne navrhovaných prístupov v areáloch dopravných uzlov, železničných staníc a obnova vozového parku regionálnych, prímestských vlakov na slovenských železničiach za nízkopodlažné vlaky, prípadne vytvorenie bezbariérového prístupu kombináciou infraštruktúry a prevádzky dopravných systémov a druhov dopravy* sa preukázalo, o akú komplexnú problematiku pri debarierizácii železničnej dopravy ide. K debarierizácii treba pristupovať ako ku komplexnej otázke odstránenia všetkých prekážok pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou na trase od referenčného bodu (napr. parkoviska) až po nastúpenie do vlaku, do čoho vstupujú rôzne výkonné organizačné jednotky ŽSR. Ich vstupy do riešenia problematiky však nie sú často evidované. Z tohto titulu sa gestor vyjadril v rámci odpočtovania výlučne k bezbariérovým jednotkám vo vlastníctve ZSSK. V sledovanom období išlo o 141 bezbariérových ucelených jednotiek z celkového počtu 154 jednotiek a 36 bezbariérových osobných vozňov z celkového počtu 728 vozňov (v prepočte ide o 91,6% ucelených bezbariérových jednotiek a 4,9% bezbariérových vozňov).

Komplexnosti problematiky debarierizácie nasvedčuje aj skutočnosť, že do čiastkového cieľa č. 2 navrhlo Ministerstvo kultúry SR od nasledujúceho obdobia implementácie NPAS zaradiť aj nové opatrenie s názvom: *Zlepšenie prístupnosti kultúry, umenia, kultúrneho dedičstva a*

kultúrnej infraštruktúry prostredníctvom fyzickej a informačnej debarierizácie. Gestor navrhuje opatrenie plniť v nadväznosti na zriadený finančný mechanizmus (dotačný systém) zameraný na podporu kultúry znevýhodnených skupín⁶⁴. Vyzdvihuje skutočnosť, že v rámci daného dotačného mechanizmu sa pravidelne podporujú projekty zamerané na kultúru seniorov, podporu ich aktívneho starnutia či medzigeneračnej výmeny. V rámci uvedeného programu bol od roku 2021 vytvorený podprogram Fyzická debarierizácia, ktorý je zameraný na podporu odbúravania fyzických bariér a podporu prístupnosti kultúry. Vložením tohto opatrenia do NPAS sa podporí synergia implementovaných politík v tejto oblasti. Opatrenie bude financované zo štátneho rozpočtu (rozpočtová kapitola MK SR) s merateľnými ukazovateľmi: *počet podporených projektov a suma poskytnutých finančných prostriedkov.* Jeho implementácia bude priebežná.

V čiastkovom celi č. 3 s názvom: **Dostupné, kvalitné a komplexné sociálne služby ako nástroj podpory dôstojného, nezávislého a bezpečného života starších ľudí v kontexte demografického vývoja** sa pracovalo na dvoch opatreniach. V rámci opatrenia č. 1: *Akcentovanie aktivít podporujúcich aktívne starnutie a reflektujúcich demografický vývoj v rámci ustanovovania národných priorít rozvoja sociálnych služieb, regionálnych koncepcií rozvoja sociálnych služieb a komunitných plánov sociálnych služieb* bol na úrovni Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR prijatý zásadný dokument *Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030*⁶⁵. Významné boli aj aktivity samosprávy. Možno zmieniť napríklad aktivity mesta Nitra, kde bola zavedená tzv. seniorská obálka a I.C.E. karta. V odpočítanom období bolo vydaných 1 890 I.C.E. kariet za účelom zabezpečenia cielenej prvej pomoci v prípade náhlych zdravotných komplikácií (aj u starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím).

Splnilo sa aj druhé opatrenie: *Zvyšovanie kvality a bezpečnosti poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom efektívneho systému hodnotenia kvality sociálnych služieb.* V rokoch 2021 – 2022 sa vykonalo 17 hodnotení podmienok kvality vybraných poskytovateľov sociálnych služieb, pričom výsledky hodnotení boli využívané v rámci národného projektu Kvalita sociálnych služieb na účely vzdelávania poskytovateľov v otázkach kvality sociálnych služieb. Zároveň boli jedným z podkladov na zmenu legislatívy, konkrétne prílohy č. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov⁶⁶ (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) na ustanovenie povinnosti poskytovateľa sociálnej služby plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby a ustanovením štátneho dozoru aj nad dodržiavaním zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnych služieb, a to aj

⁶⁴ Dostupné online: <https://www.culture.gov.sk/ministerstvo/dotacie-mk-sr/dotacny-system-ministerstva-kultury-slovenskej-republiky-na-rok-2022/program-2-kultura-znevychodnenych-skupin-na-rok-2022/>

⁶⁵ Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/narodne-priority-rozvoja-socialnych-sluzieb.html>

⁶⁶ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/448/20230101.html>

v rozsahu plnenia tejto povinnosti poskytovateľa sociálnych služieb schválením zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.⁶⁷

Opatrenie č. 5: *Zavedenie príspevku podľa stupňa odkázanosti osoby na pomoc inej osoby ako nástroja podpory slobodnej voľby poskytovateľa starostlivosti a nástroja reálneho zrovnoprávnenia poskytovateľov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou na podporu ich činnosti z verejných zdrojov* sa nerealizovalo. Navrhla sa jeho aktualizácia – plnenie termínu v roku 2025, v súlade s POO.

Štvrtý čiastkový cieľ: **Jednotná posudková činnosť na sociálne účely a efektívna kompenzačná pomoc poskytovaná starším osobám** sa mal v období rokov 2021 – 2022 implementovať prostredníctvom opatrenia č. 1: *Zavedenie systému jednotnej posudkovej činnosti na účely sociálnych služieb podmienených odkázanosťou a peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia*. Vzhľadom na to, že vystala potreba zosúladiť opatrenie s komponentom č. 13 POO, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR navrhlo opatrenie aktualizovať v merateľnom ukazovateli na: *reformu posudkovej činnosti* a posunúť termín plnenia na rok 2024.

Opatrenie č. 2: *Prehodnotenie systému poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia* sa začalo postupne plniť už v roku 2022. S účinnosťou od 1. januára 2022 bol prijatý zákon č. 485/2021 Z. z.⁶⁸, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa dopĺňa zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Novelou sa upravili kvalifikačné predpoklady pre činnosť posudkových lekárov na účely kompenzácie; umožnil sa súbeh kúpy a úpravy osobného motorového vozidla; upravili sa podmienky vrátenia poskytnutého peňažného príspevku na kúpu pomôcky; upravil sa postup pri viacerých začatých konaniach; predĺžili sa lehoty pre poberateľov peňažných príspevkov na zabezpečenie si predmetu kompenzácie; rozšíril sa okruh subjektov na účely poskytnutia vrátenej pomôcky alebo zdvíhacieho zariadenia; upravili sa percentuálne hodnoty ustanovené v prílohách na účely určovania výšky jednorazových peňažných príspevkov na kompenzáciu; a precizovali sa vybrané ustanovenia zákona na základe aplikačnej praxe.

Piaty čiastkový cieľ: **Stabilizovaný odborný personál v sociálnych službách a jeho ďalší rozvoj** sa v odpočítanom období implementoval prostredníctvom opatrenia č. 1: *Podpora motivačných programov a opatrení vedúcich k stabilizácii odborného personálu sociálnych služieb a k rozvoju jeho odbornosti prostredníctvom programov ďalšieho vzdelávania*. Špecializačného vzdelávacieho programu Sociálna posudková činnosť realizovaného v rámci národného projektu PROFI II⁶⁹ sa zúčastnilo v rokoch 2021 – 2022 celkovo 405 osôb zabezpečujúcich sociálnu posudkovú činnosť na účely sociálnych služieb podmienených

⁶⁷ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/345/20221026>

⁶⁸ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2021/485/20220101.html>

⁶⁹ Dostupné online: <https://ivpr.gov.sk/ine-vyskumne-aktivity/narodny-projekt-profi-ii/>; údaj bol poskytnutý z interných databáz implementácie projektu

odkázanosťou na úrovni samospráv. Pre odpočet druhého merateľného ukazovateľa - *počet odborných a iných zamestnancov sociálnych služieb* - neboli v čase prípravy Správy dostupné zodpovedajúce dáta.

V rámci čiastkového cieľa č. 6: **Koordinovaná podpora a pomoc poskytovaná starším ľuďom v krízových životných situáciách** bolo priebežne plnené opatrenie č. 1: *Poskytovanie individualizovanej podpory a pomoci starším osobám v krízových životných situáciách (napr. pri strate bývania) prostredníctvom synergie a koordinácie rozličných podporných a aktivizujúcich programov a opatrení*. Išlo o aktivity realizované prostredníctvom nariadenia vlády SR č. 160/2022, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 103/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov⁷⁰. V zmysle uvedeného nariadenia bol v rámci prvej vlny inflačnej pomoci poskytnutý osobám nad 62 rokov veku, ktoré nemali žiaden príjem z dôchodkovej dávky alebo príjem zo závislej činnosti, alebo z podnikania, jednorazový príspevok vo výške 100 EUR. Ďalej išlo o legislatívne opatrenie vyplývajúce z novely zákona o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov účinnnej od 1. januára 2022 vykonanej zákonom č. 484/2021 Z. z., kedy sa zaviedol valorizačný mechanizmus každoročnej úpravy výšky finančného príspevku poskytovaného zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie na príslušný kalendárny rok nariadením vlády Slovenskej republiky.

Taktiež bolo prijaté nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 234/2022 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2023 a nariadenie vlády SR č. 14/2023, ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov⁷¹. V zmysle predmetného nariadenia sa od 1. januára 2023 v roku 2023 v rámci prehodnocovania príjmu na účely poskytovania pomoci v hmotnej núdzi nezohľadňuje zvýšenie dôchodkovej dávky na základe valorizácie, nakoľko táto je garantovaná zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Do rámca implementácie opatrenia zameraného na koordinovanú a individualizovanú pomoc starším osobám v čase krízovej situácie možno zahrnúť aj aktivity národného projektu

⁷⁰ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/160/20220601.html>

⁷¹ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/14/20230115.html>

Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni⁷² a národného projektu Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce⁷³.

V Prílohe č. 1 sú uvedené rôznorodé podporné programy realizované na uvedený účel aj na úrovni samosprávy. Fórum pre pomoc starším v sledovanom období realizovalo prieskum o týraní a násilí na starších ľuďoch, do ktorého sa zapojilo 895 respondentov. Zároveň organizácia poskytla vyše 164 tisíc starším osobám individuálne poradenstvo a pomoc v krízových situáciách.

Čiastkový cieľ č. 7: **Bezpečnosť starších ľudí prostredníctvom zvyšovania povedomia a informovanosti o kriminalite páchanej na starších ľuďoch a možnostiach účinnej ochrany** sa v odpočítanom období priebežne plnil prostredníctvom dvoch opatrení. O rôznorodých aktivitách realizovaných v rámci opatrenia č. 1: *Realizácia preventívno-osvetovej činnosti zameranej na zvyšovanie povedomia starších ľudí o zlom zaobchádzaní a kriminalite páchanej na tejto cieľovej skupine (vrátane projektu „Bezpečná jeseň života“), o najčastejších spôsoboch jej páchania a o možnostiach účinnej ochrany proti aktuálnym ohrozeniam* bližšie informuje Príloha č. 1. V rámci druhého opatrenia: *Zapojenie starších ľudí ako lektorov preventívno-osvetových aktivít na zvyšovanie povedomia starších ľudí o kriminalite páchanej na tejto cieľovej skupine a o možnostiach účinnej ochrany proti aktuálnym ohrozeniam* realizoval od roku 2022 odbor prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR v spolupráci so sekciou inovácií, strategických investícií a analýz Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v rámci projektu Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov⁷⁴ tréning trénerov. Boli zorganizované dve prednášky so zameraním na témy boja proti hoaxom a dezinformáciám a internetovým podvodom páchaným na senioroch, ktorých sa zúčastnilo 40 starších osôb.

V poslednom čiastkovom celi č. 8: **Bezpečnosť starších ľudí prostredníctvom dostupných programov pomoci a služieb pre obete násillia a trestných činov páchaných na starších ľuďoch** sa plnili tri opatrenia. V rámci opatrenia č. 1: *Poskytovanie informácií, usmernenia a sprostredkovanie odbornej pomoci v oblasti psychologického poradenstva, sociálneho poradenstva, právnej podpory a usmernenia pre obete a potenciálne obete trestných činov z radov seniorov prostredníctvom informačných kancelárií pre obete trestných činov* bola v sledovanom období informačnými kancelármi poskytnutá pomoc 636 klientom vo veku nad 60 rokov. Fórum pre pomoc starším ako spolupracujúci subjekt poskytlo v rámci tohto opatrenia pomoc 3 361 osobám.

Aktivity v opatrení č. 2: *Odborná príprava pracovníkov rozličných rezortov na detekciu násillia páchaného na senioroch* sa plnili priebežne (aj keď vplyvom pandémie ochorenia COVID-19 v

⁷² Dostupné online: <https://www.ia.gov.sk/narodny-projekt-budovanie-odbornych-kapacit-na-komunitnej-urovni/index.html?csrt=1259759553568244831>

⁷³ Dostupné online: <https://www.ia.gov.sk/narodny-projekt-podpora-a-zvysovanie-kvality-terennej-socialnej-prace/index.html?csrt=1507445568582444220>

⁷⁴ Dostupné online: <https://www.digitalniseniori.gov.sk/>

obmedzenom rozsahu). MZ SR zorganizovalo konferenciu Bezpečnosť starších ľudí⁷⁵, na ktorej sa zúčastnilo 160 osôb. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v odpočtovanom období aktivity súvisiace s týmto opatrením nerealizovalo. V budúcnosti však plánuje vzdelávanie na túto tému zaradiť do pripravovaného národného projektu „Podpora a profesionalizácia odborných kapacít v oblasti sociálneho začlenenia“ (ďalej „NP PPOK“), ktorý je kontinuálnym pokračovaním národného projektu PROFI II. Fórum pre pomoc starším ako spolupracujúci subjekt realizovalo v sledovanom období 15 prednášok k problematike detekcie násilia páchaného na starších ľuďoch.

V rámci opatrenia č. 3: *Poskytnutie rýchlej a dostupnej pomoci starším ľuďom, ktorí sú ohrození násilím v rodinách, prostredníctvom nonstop Národnej linky 0800 212 212 a Senior linky 0800 172 500* poskytovalo Fórum pre pomoc starším prostredníctvom Senior linky poradenstvo starším ľuďom v krízových situáciách a osobám ohrozeným násilím páchaným v rodinách. V roku 2021 išlo o takmer 72 tis. klientov a v roku 2022 o cca 95,5 tis. klientov linky.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR z pozície gestora opatrenia navrhuje aktualizáciu tohto opatrenia v niekoľkých aspektoch: financovanie cez finančné prostriedky EÚ fondov; upraviť merateľný ukazovateľ na: *počet prijímateľov dištančného poradenstva* bez vekovej špecifikácie, čím sa rozšíria možnosti poskytnutia rýchlej pomoci širšej populácii starších ľudí (konzultanti na linke pomoci v krízových situáciách u volajúcich osôb nezisťujú vek). Následne sa navrhuje aj úprava názvu opatrenia: *Vytvoriť podmienky pre poskytovanie dištančného poradenstva pre starších ľudí*.

Strategický cieľ siedmej domény: *Dôstojný, nezávislý a kvalitný život vo všetkých fázach životného cyklu, vrátane fázy odkázanosti na pomoc inej osoby, a vo všetkých prostrediach z hľadiska mobility* sa v odpočtovanom období naplňal prostredníctvom rôznorodých opatrení a aktivít subjektov. Ich plnenie do určitej miery ovplyvnili dôsledky pandémie ochorenia COVID-19 (niektoré aktivity sa objektívne nedali uskutočniť, plnenie iných bolo urýchlené), ako aj potreba zosúladenia cieľov a aktivít s POO, ktorý je dôležitým reformným aj investičným rámcom pre napĺňanie zámerov spoločných aktérov v tejto oblasti. Na strane druhej, doména bude do nasledujúceho obdobia rozšírená o opatrenie zamerané na zlepšenie prístupu starších ľudí ku kultúre, umeniu, kultúrnemu dedičstvu a kultúrnej infraštruktúre prostredníctvom opatrení zameraných na fyzickú a informačnú debarierizáciu.

⁷⁵ Dostupné online: <https://www.health.gov.sk/Clanok?Online-konferencia-Bezpecnost-starsich-ludi>

8. doména: Politiky aktívneho starnutia bližšie občanom a ich riadenie

V uvedenej doméne bolo plánované v odpočítanom období implementovať tri opatrenia. V rámci cieľa č. 1: **Inštitucionálne zabezpečenie a koordinácia účasti seniorských organizácií na riadení verejných vecí na rozličných úrovniach** sa v súlade s plánom realizovalo opatrenie č. 1: *Zefektívnenie činnosti Rady vlády SR pre práva seniorov a pre prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie* (ďalej „RV SR PSPVPPSP“) *ako inštitucionálnej bázy participácie zástupcov cieľovej skupiny starších ľudí*. Medzi členmi a členkami RV SR PSPVPPSP bol realizovaný prieskum za účelom zistenia ich názorov na fungovanie tohto poradného orgánu a formulovania námetov na zefektívnenie jeho činnosti. Výsledkami prieskumu sa zaoberala aj pracovná skupina zriadená na tento účel. Zistenia a námety boli prerokované na zasadnutí RV SR PSPVPPSP konanom dňa 7. marca 2023 a prijaté uznesením č. 136⁷⁶.

Na základe záverov k vyhodnoteniu návrhov a pripomienok členov a členiek RV SR PSPVPPSP smerujúcich k zefektívneniu jej činnosti boli vytvorené dve pracovné skupiny. Prvou je pracovná skupina pre presadzovanie práv seniorov v sociálnych otázkach a otázkach zdravotnej starostlivosti; druhou je pracovná skupina pre prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie a participácie na tvorbe zákonov. Pracovné skupiny budú aktívne spolupracovať na pripomienkových konaniach pri tvorbe jednotlivých právnych predpisov či iných materiálov. RV SR PSPVPPSP taktiež plánuje posilniť kontrolu vykonávania úloh vyplývajúcich z prijatých uznesení a v neposlednom rade vzniesla požiadavku na spätnú väzbu vlády SR smerom k odporúčaniam a uzneseniam, ktoré jej tento orgán predkladá.

V rámci cieľa č. 2: **Prehľadný systém fungovania a podpory seniorských organizácií** boli naplánované na roky 2021 – 2022 dve opatrenia. V opatrení č. 1 sa zrealizoval *prieskum stavu seniorských organizácií a príprava ich databázy za účelom sprehľadnenia, vytvorenia systému kontaktov a reprezentatívneho zastúpenia v poradných a iných relevantných štruktúrach a orgánoch*⁷⁷. Pre účely prieskumu spolupracovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR s Inštitútom pre výskum práce a rodiny, ktorý dotazníkovou formou oslovil subjekty uvedené v Registri mimovládnych neziskových organizácií Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Na základe výsledkov dotazníkového zisťovania bola vytvorená databáza seniorských organizácií, ktorá ku koncu roka 2022 zahŕňala údaje o 101 subjektoch (z toho o 31 kluboch).

Opatrenie č. 2: *Ustanovenie mechanizmu finančnej podpory bežnej činnosti kľúčových seniorských organizácií* sa v sledovanom období zatiaľ neplnilo. Ministerstvo práce, sociálnych

⁷⁶ Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/rada-vlady-slovenskej-republiky-prava-seniorov-prisposobovanie-verejnych-politik-procesu-starnutia-populacie/zasadnutia-rady-vlady/uznesenia-135-142.pdf>

⁷⁷ Dostupné online: <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/aktivne-starnutie/databaza-seniorskych-organizacii/>

vecí a rodiny SR sa odvolávalo na potrebu zvýšenej finančnej pozornosti venovanej v sledovanom období riešeniu zmiernenia dopadov pandémie ochorenia COVID-19, ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny či nárastom inflácie a preto navrhlo posunutie termínu plnenia predmetného opatrenia na rok 2024. Zároveň však zdôraznilo, že v intenciách už platného zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR⁷⁸ sa dlhodobo podporujú (aj) seniorské organizácie. V súlade s §6 - §8 predmetného zákona sa v roku 2022 z úrovne Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo týmto organizáciám 708 tis. EUR na podporu rekondičných aktivít ich členiek a členov, edičnej činnosti a členstva v medzinárodnej organizácii.

Sumarizujúco možno konštatovať, že ciele a opatrenia NPAS zahrnuté pod strategický cieľ domény zameranej na *fungovanie inštitucionalizovaných mechanizmov riadenia politik aktívneho starnutia a inštitútov účasti seniorských organizácií a organizácií venujúcich sa seniorom pri ich tvorbe a implementovaní na rozličných úrovniach (národnej, regionálnej, miestnej)* sa v období rokov 2021 – 2022 prevažne plnili. Oceniť možno najmä iniciačné práce na zvýšení efektivity činnosti RV SR PSPVPPSP, ktorá ako stály odborný, poradný, koordinačný a iniciatívny orgán vlády Slovenskej republiky v oblasti práv seniorov plní kľúčovú úlohu z hľadiska vytvorenia podmienok ich účasti na riadení verejných vecí. Samozrejme, skutočný efekt týchto iniciačných prác sa ukáže až v neskoršom období, na základe aplikácie zmien, ktoré boli schválené.

⁷⁸ Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/544/>

9. doména: Zvyšovanie povedomia, dáta a výskum

V období rokov 2021 – 2022 sa v rámci tejto domény plánovalo implementovať všetkých sedem opatrení rozdelených do dvoch cieľov.

V čiastkovom ciele č. 1: **Senzibilizácia spoločnosti, najmä detí a mladých ľudí, k problematike aktívneho starnutia a medzigeneračnej výmeny** sa priebežne plnili dve opatrenia. Opatrenie č. 1: *Posilnenie programovej skladby televízie a rozhlasu v zameraní na otázky aktívneho starnutia a životné podmienky starších ľudí* sa naplňovalo zaraďovaním rôznych profilov inšpiratívnych osobností, programov zameraných na sociálne a právne záležitosti, medzigeneračnú problematiku a v neposlednom rade aj na tematiku zdravia do vysielania RTVS. V poslednej menovanej oblasti boli vysielané príspevky zamerané napríklad na prevenciu porúch zraku, ale aj na pomoc mladých poskytovanú počas pandémie ochorenia COVID-19 starším osobám. Podrobnú skladbu odvysielaných programov a údaje k sledovanosti je možné nájsť v Prílohe č. 1 tejto Správy.

V opatrení č. 2: *Podpora programov a aktivít medzigeneračnej výmeny za účelom budovania pozitívnych medzigeneračných postojov* organizoval gestor (Fórum pre pomoc starším) 20 prednášok na školách v rámci medzigeneračnej spolupráce a poskytovania pomoci starším ľuďom, na ktorých sa zúčastnilo celkovo 385 osôb. Pod záštitou vlastného projektu Anjel pomoci starším realizovalo Fórum aj 125 stretnutí s hlavným cieľom pomáhať starším osobám v náročných životných situáciách a podporiť ich vzájomné „učenie sa“ (nadobúdanie nových zručností). Anjel pomoci starším je taktiež ocenenie, ktoré významne pomáha prehľbovať senzibilizáciu spoločnosti k téme medzigeneračnej spolupráce. V roku 2022 bolo ocenených 15 osôb, z toho traja mladí ľudia⁷⁹.

V druhom čiastkovom ciele s názvom **Politika podpory aktívneho starnutia založená na dátach, priebežnom monitoringu a dôkazoch** sa pracovalo na piatich opatreniach. Opatrenie č. 1: *Produkovanie a publikovanie údajov o populačnom starnutí a prierezových analýz populačného starnutia* bolo splnené Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ktorý ako jeho gestor zverejnil tri významné materiály. Ide o publikáciu *My v číslach – Pohyb obyvateľstva 2021*⁸⁰ a k tomu prislúchajúce podklady, dátový zdroj *Pohyb obyvateľstva v Slovenskej republike*⁸¹ a analytický dokument *Popis konštrukčných postupov, analýza a zhodnotenie získaných výsledkov populačnej prognózy jednotlivých variant*⁸². Štatistický úrad Slovenskej republiky zabezpečil aj plnenie opatrenia č. 2: *Produkovanie indikátorov populačného starnutia*, keď aktualizoval v piatich doménach (obyvateľstvo a charakteristiky veku, účasť

⁷⁹ Dostupné online: <https://www.teraz.sk/regiony/zlatou-seniorkou-roka-2022-sa-stala-hele/667789-clanok.html>

⁸⁰ Dostupné online: <https://slovak.statistics.sk/PortalTraffic/fileServlet?Dokument=2a5a8016-5470-499b-9157-994f01875029>

⁸¹ Dostupné online: <https://slovak.statistics.sk/PortalTraffic/fileServlet?Dokument=ffda5c23-0c7d-444e-a99f-ca807bbc447e>

⁸² Dostupné online: <https://www.scitanie.sk/analyzy/popis-konstrukcnych-postupov-analyza-zhodnotenie-ziskanych-vysledkov-populacnej-prognozy-jednotlivych-variant>

seniorov na trhu práce, životné podmienky, zdravie a faktory ovplyvňujúce zdravotný stav obyvateľstva, vzdelávanie a využívanie informačných a komunikačných technológií) údaje o ďalší referenčný rok.

Opatrenie č. 3: *Realizovanie zisťovania o stave pracovnej schopnosti zamestnancov v SR na základe štandardizovaného nástroja WorkAbility Index (WAI) ako základu pre prognózovanie vývoja pracovnej schopnosti zamestnancov rôznych profesií v priebehu ich starnutia* sa v tomto období zatiaľ neplnilo, nakoľko nebolo zabezpečené jeho financovanie. Preto bol formulovaný návrh aktualizácie opatrenia smerom k jeho financovaniu z prostriedkov ESF+ v rámci PSK. Po roku 2023 sa plánuje zaradiť v rámci cieľa politiky súdržnosti č. 4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv dopytovo orientovaná výzva, v rámci ktorej bude možné podporiť projekt na implementáciu predmetného opatrenia. Vzhľadom na túto skutočnosť bol upravený aj termín plnenia opatrenia, a to zmenou na priebežne.

Štvrté opatrenie z tohto čiastkového cieľa: *Realizovanie výskumu zameraného na vplyv aktívneho dobrovoľníctva na zdravie, sociálny a psychický stav starších dobrovoľníkov ako podklad pre propagáciu dobrovoľníctva medzi staršími ľuďmi* sa v uvedenom období zatiaľ neplnilo. Realizovali sa skôr práce prípravného typu, ktoré sa budú v ďalšom období priebežne naplňať v súlade s nastaveným časovým harmonogramom.

K zvýšeniu povedomia o starnutí prostredníctvom monitoringu prispela aj Správa o stave a vývoji kriminality na senioroch, ktorú v rámci plnenia opatrenia č. 5. prijala RV SR PSPVPPSP na svojom rokovaní 22. novembra 2022⁸³.

Sumárne možno konštatovať, že strategický cieľ domény - *senzibilizácia spoločnosti k problematike aktívneho starnutia a prijímanie rozhodnutí na základe dostupných a kvalitných dát a výskumných zistení* - sa v sledovanom období plnil v súlade s harmonogramom. Na jednotlivé aktivity (aj na základe ich povahy) nemala zásadnejší vplyv pandémie COVID-19 tak, ako to bolo konštatované pri niektorých predošlých doménach. Ak sa navrhuje aktualizácia, tak len v rámci druhého čiastkového cieľa pri opatrení č. 3 k prognózovaniu vývoja pracovnej schopnosti zamestnancov, ktorého plnenie sa bude primárne financovať z fondov EÚ.

⁸³ Záznam z rokovania je dostupný online: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/rada-vlady-slovenskej-republiky-prava-seniorov-prisposobovanie-verejnych-politik-procesu-starnutia-populacie/zasadnutia-rady-vlady/zapis-z-rokovania.pdf>

Záver

Obdobie rokov 2021 – 2022 bolo z hľadiska plnenia cieľov a opatrení nového programového obdobia NPAS veľmi špecifické. Bolo by ho možné označiť ako „obdobie rázcestia“, kedy bolo spoločensky veľmi náročné naplňať všetky predsavzatia podpory aktívneho starnutia v kontexte multiplikovaných kríz – pandémie ochorenia COVID-19, potreby vysporiadať sa s odídeneckou ukrajinskou krízou a následnou ekonomickou (inflačnou) a energetickou krízou. Na strane druhej, aj pod ich vplyvom, rovnako v rámci prípravy na napĺňanie reforiem a investícií z POO (roky 2022-2026) či prípravy na čerpanie nových možností vyplývajúcich z nového programového obdobia (roky 2021-2027), niektoré procesy a kroky súvisiace s podporou aktívneho starnutia akcelerovali.

Pre uvedené dôvody nebolo jednoduché „priamočiaro“ odpočtovať plnenie cieľov a opatrení zaradených do NPAS v rámci tohto obdobia. Aj keď možno konštatovať, že významná časť naplánovaných opatrení sa naplňala v súlade so schváleným harmonogramom, rovnako treba uviesť, že iné budú aktualizované. Najčastejšie pre nedostatočné finančné krytie, ale aj pre neujasnené kompetencie gestorov a spolupracujúcich organizácií či pre absenciu relevantných dát pre odpočtovanie ich plnenia.

Vyhodnotenie prvého obdobia implementácie NPAS na dekádu 2021 – 2030 ukázalo, ako kľúčové je zodpovedne a prezieravo pristupovať k formulácii jednotlivých cieľov a opatrení, uvedomovať si všetky podmienky (finančné, kompetenčné, personálne, časové), ktoré budú musieť byť v budúcnosti prítomné, aby sa ciele a opatrenia dali reálne naplňať.

Je povzbudivé, že pre napĺňanie cieľov a opatrení naplánovaných pre ďalšie implementačné obdobie (roky 2023 – 2024) boli už v roku 2022 vytvorené určité predpoklady (najčastejšie legislatívne) a že sa pre ich reálnu implementáciu otvárajú nové možnosti ich financovania. Istá miera flexibility v prístupe k záväzkom vyplývajúcim z NPAS bude však zrejme potrebná aj v ďalších obdobiach, čo je v prípade dokumentov schvaľovaných na celú dekádu a zameraných na tak komplexnú problematiku prirodzené a žiadúce.

Zoznam použitých skratiek

ADOS – Agentúra domácej ošetrovateľskej služby
ASR – Aliancia sektorových rád
BOZP – bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
ČŽV – celoživotné vzdelávanie
ČPT – číslo parlamentnej tlače
DOS – Dom ošetrovateľskej služby
DSS – domovy sociálnych služieb
DNS – Divadlo Nová scéna
ESF – Európsky sociálny fond
EUR – euro
EÚ – Európska únia
FEAD-OP I - Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci
FO – fyzická osoba
HDP – hrubý domáci produkt
CHKO – chránená krajinná oblasť
CHOS – choroby obehovej sústavy
I.C.E. karta – In Case of Emergency karta
IMPLEA – Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
ISOP – Informačné stredisko ochrany prírody
KOZ SR – Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky
MDV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MIPAA – Madrid International Plan of Action - Madridský medzinárodný akčný plán týkajúci sa starnutia
MIRRI SR – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MOP – Medzinárodná organizácia práce
MPSVR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŠ – materská škola
MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MU – merateľný ukazovateľ
MÚ – mestský úrad
MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NBS - Národná banka Slovenska
NCH – náučný chodník
NL – náučná lokalita
NOC – Národné osvetové centrum
NP PROFI II – Národný projekt Podpora zvyšovania profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu a služieb sociálnej inklúzie pre štátnu správu a samosprávu – II.
NPAS – Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
NV SR – Nariadenie vlády Slovenskej republiky
OP – Operačný program

OPK KMV SR – Odbor prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra Slovenskej republiky
 OSN – Organizácia spojených národov
 OÚ – okresný úrad
 Poberatelia OA – Poberatelia osobnej asistencie
 Poberatelia PP – Poberatelia peňažného príspevku
 POO (SR) – Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky
 PO7 OPII – Prioritná os 7 Operačného programu Integrovaná infraštruktúra
 PRM – Osoby so zníženou mobilitou
 PSK - Program Slovensko 2021 – 2027
 REACT-EÚ – Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe - Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe
 RIS – Regional Implementation Strategy – Regionálna implementačná stratégia
 RRZ – Rádio Regina Západ
 RTVS – Rozhlas a televízia Slovenska
 RÚVZ – regionálny úrad verejného zdravotníctva
 RÚZ – Republiková únia zamestnávateľov
 RV SR PSPVPPSP - Rada vlády SR pre práva seniorov a pre prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie
 SARS-CoV-2 – alternatívne pomenovanie COVID-19
 SAŽP - Slovenská agentúra životného prostredia
 SEV – Stredisko environmentálnej výchovy
 SF – Slovenská filharmónia
 SMOPaJ – Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
 SNM – Slovenské národné múzeum
 SR – Slovenská republika
 STM – Slovenské technické múzeum
 ŠF KE – Štátna filharmónia Košice
 ŠKO – Štátny komorný orchester
 ŠkOP NP MF - Škola ochrany prírody Národného parku Malá Fatra
 ŠO BB - Štátna opera v Banskej Bystrici
 ŠR – Štátny rozpočet
 ŠVK BB/PO - Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici/Prešove
 ŠOP SR - Štátna ochrana prírody SR
 UKB – Univerzitná knižnica v Bratislave
 UNECE – United Nations Economic Commission for Europe – Európska hospodárska komisia OSN
 UNESCO – Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
 ÚĽUV – Ústredie ľudovej umeleckej výroby
 ÚSVROS – Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti
 VÚC – vyšší územný celok
 WAI – Work ability index – index pracovnej schopnosti
 WHO/Europe – World Health Organization Regional Office for Europe - Regionálny úrad pre Európu Svetovej zdravotníckej organizácie
 ZPS – Zariadenie pre seniorov
 ZSF – Zväz slovenských filatelistov
 ZSS – zariadenie sociálnych služieb

ZSSK – Železničná spoločnosť Slovensko

ZŠ – základná škola

ZUŠ – základná umelecká škola

ŽSR – Železnice Slovenskej republiky

Použité zdroje

European Centre Vienna, 2013. *Active Ageing Index*. Dostupné na: <https://www.euro.centre.org/downloads/detail/1408>

European Commission, 2020. *Report on the impact of demographic change*. Dostupné na: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_sk

European Commission, 2022. *European Care Strategy for caregivers and care receivers*. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10382#navItem-relatedDocuments>

Inštitút pre verejné otázky, 2022. *Starší ľudia medzi nami. Kde sme, kam smerujeme*. Bratislava : Devin printing house s. r. o., 2002. 219 s. ISBN 978-80-8287-002-5. Dostupné na: <https://www.ivo.sk/8881/sk/aktuality/starsi-ludia-medzi-nami-kde-sme-kam-smerujeme>

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2022. *Druhá správa o dosiahnutých výsledkoch v národných prioritách implementácie Agendy 2030*. Dostupné na: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27359/1>

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2022. *Program Slovensko 2021-2027*. Dostupné na: <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2022/05/Program-Slovensko-vlastny-material.pdf>

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, 2021. *Národná stratégia očkovania proti ochoreniu COVID-19 v podmienkach Slovenskej republiky*. Dostupné na: https://www.uvzsr.sk/docs/info/covid19/3_Vlastny_material_zapr_prip.pdf

Národná implementačná a koordinačná autorita, 2021. *Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky*. Dostupné na: <https://www.planobnovy.sk/kompletny-plan-obnovy/>

SITA. *Odmenu za očkovanie dostalo vyše 400-tisíc seniorov, zvyšné poukázky bude pošta posielat' už čoskoro*, 01.02.2022. Dostupné na: <https://sita.sk/vzdravotnictve/odmenu-za-ockovanie-uz-dostalo-vyse-400-tisic-seniorov-zvysne-poukazky-bude-posta-posielat-uz-coskoro/>

United Nations, 2023. *Fourth review and appraisal of the Madrid International Plan of Action on Ageing, 2002 (Draft Resolution)*. Dostupné na: <https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=E%2FCN.5%2F2023%2FL.6&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False>

United Nations Economic Commission for Europe. *2018 Active Ageing Index. Analytical Report*, 2019. Dostupné na: [ECE-WG-33.pdf \(unece.org\)](#)

United Nations Economic Commission for Europe. *2022 Rome Ministerial Declaration - "A Sustainable World for All Ages: Joining Forces for Solidarity and Equal Opportunities Throughout Life"*, 2022. Dostupné na: https://unece.org/sites/default/files/2022-06/Rome_Ministerial_Declaration.pdf

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2021. *Zelená kniha o starnutí - Podpora medzigeneračnej solidarity a zodpovednosti*. Dostupné na: <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/d918b520-63a9-11eb-aeb5-01aa75ed71a1>

World Health Organization, 2002. *Active Ageing. A Policy Framework*. Dostupné na: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/67215/WHO_NMH_NPH_02.8.pdf;jsessionid=7B610AF8E6C18F8E12C98F7674AE21F4?sequence=1

Príloha č. 1

1. Podpora aktívneho starnutia v rodinnej perspektíve

Strategický cieľ: Podpora medzigeneračnej solidarity a dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov ako základu fungovania rodiny a plnenia jej úloh v rodinnom životnom cykle

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ 3: Podpora zotrvania odkázaných starších osôb čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 3 opatrenie 1 Vytvorenie podmienok pre zotrvávanie starších osôb v domácom prostredí rozvojom komunitných sociálnych služieb a napĺňaním zámerov transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb
Názov zodpovedajúceho MU	ustanovená (upravená) legislatíva
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Strategické a plánovacie východiská pre úpravu a prípravu legislatívy v následnom období: https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/narodna-strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-2021.pdf https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nap-sos-2022-2026.pdf https://www.planobnovy.sk/kompletny-plan-obnovy/ (Komponent 13) Na úrovni samosprávy (spolupracujúceho subjektu v danom opatrení): https://www.ia.gov.sk/wp-content/uploads/2023/03/NPPOS-Analyza-2022-A4-preview.pdf?csrt=9189149718090520639 https://nitra.sk/wp-content/uploads/2023/02/Smernica-8-2010-zapracovany-dodatok-c.-5_.pdf
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 3 opatrenie 2 Vytvorenie podmienok pre zotrvávanie starších osôb v domácom prostredí so zabezpečenou podporou domácej neformálnej starostlivosti a monitorovaním jej kvality
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet prijímateľov domácej starostlivosti počet realizovaných monitoringov kvality domácej starostlivosti
Východisková hodnota	<i>MU počet prijímateľov domácej starostlivosti</i> údaj nedostupný <i>MU počet realizovaných monitoringov kvality domácej starostlivosti</i> nestanovená

Plánovaná cieľová hodnota	<p>MU počet prijímateľov domácej starostlivosti</p> <p>Priemerný mesačný počet opatrovaných V roku 2021 - 64 692 V roku 2022 - 65 311</p> <p>Priemerný mesačný počet poberateľov OA vo veku 50 a viac rokov V roku 2021 - 6 166 V roku 2022 - 6 689</p> <p>MU počet realizovaných monitoringov kvality domácej starostlivosti</p> <p>Plánovaná cieľová hodnota nebola stanovená, výsledný počet hodnotení bol ovplyvnený pandemickou situáciou, počas ktorej boli výkony hodnotenia na základe Pandemického plánu MPSVR SR opakovane pozastavené. Napriek tomu boli zrealizované 2 výkony hodnotenia podmienok kvality u poskytovateľa domácej opatrovateľskej služby.</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Inštitút sociálnej politiky, Odbor analýz, prognóz a posudzovania vplyvov, Hodnotiaca správa o výsledku plnenia podmienok kvality hodnotenia
Príklad (dobrá prax)	Výsledky z hodnotenia boli prezentované v rámci vzdelávania poskytovateľov sociálnych služieb. Predmetom a účelom hodnotenia kvality bolo poskytnúť u hodnotených subjektov v čase tohto hodnotenia čo najobjektívnejší nezávislý obraz o skutkovom stave miery plnenia podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby, podporovať hodnotené subjekty, ako aj poskytovateľov sociálnych služieb pri systematickom zabezpečovaní kvality nimi poskytovanej sociálnej služby, jej udržiavaní a zvyšovaní.
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	<p>4.1. cieľ 3 opatrenie 4</p> <p>Vytvorenie podmienok na výkon prevencie zhoršenia zdravia starších osôb za účelom predchádzania odstrániteľným zdravotným komplikáciám formou Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti</p>
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet preventívnych návštev ADOS, za preventívnym a edukačným účelom klesajúci trend hospitalizácií starších osôb na počet obyvateľov (počet)
Východisková hodnota	<p>MU počet preventívnych návštev ADOS, za preventívnym a edukačným účelom</p> <p>údaj nedostupný</p> <p>MU klesajúci trend hospitalizácií starších osôb na počet obyvateľov</p> <p>- hospitalizácie vo vekovej skupine 55-74 rokov v počte 335 203 osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov v hodnote 110,9)</p> <p>- hospitalizácie vo vekovej skupine 75+ v počte 175 835 osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov v hodnote 506,8)</p>

Plánovaná cieľová hodnota	<p>MU počet preventívnych návštev ADOS, za preventívnym a edukačným účelom</p> <p>údaj nedostupný</p> <p>MU klesajúci trend hospitalizácií starších osôb na počet obyvateľov</p> <p>- hospitalizácie vo vekovej skupine 55-74 rokov v počte 321 287 osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov v hodnote 246,9)</p> <p>- hospitalizácie vo vekovej skupine 75+ v počte 161 949 osôb (počet hospitalizácií na 1 000 obyvateľov v hodnote 471,4)</p>
Stav plnenia	priebežne plnená
Zdroj (databáza)	<p>https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Vybrane_udaje_ambulantnej_zdravotnej_starostlivosti/Pages/default.aspx</p> <p>https://data.nczisk.sk/statisticke_vystupy/Statistika_hospitalizovanych/Statisika_hospitalizovanych_v_SR_2020_Sprava_k_publicovanym_vystupom.pdf</p> <p>https://data.nczisk.sk/statisticke_vystupy/Statistika_hospitalizovanych/Statisika_hospitalizovanych_v_SR_2021_Sprava_k_publicovanym_vystupom.pdf</p> <p>https://www.health.gov.sk/?Plan-obnovy-a-odolnosti</p> <p>https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-ados-rozsirenie</p> <p>https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-ados-obnova</p> <p>https://www.standardnepostupy.sk/schvalene-pacientke-standardne-postupy/</p>
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení

Cieľ 1: Upevňovanie dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov

Číslo a názov opatrenia v NPAS	<p>4.1. cieľ 1 opatrenie 1</p> <p>Podpora využívania potenciálu starších členov rodiny prostredníctvom ich zapojenia do starostlivosti, výchovy a vzdelávania detí ako cesta skoršieho a plnohodnotného návratu rodičov do pracovného procesu</p>
Názov zodpovedajúceho MU	počet rodičov vracajúcich sa do plnohodnotného pracovného procesu pred vyčerpaním maximálnej dĺžky materskej, otcovskej a rodičovskej dovolenky z dôvodu podpory využívania potenciálu starších členov rodiny prostredníctvom ich zapojenia do starostlivosti, výchovy a vzdelávania detí
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	Nedostatok finančných prostriedkov v ŠR.
Plánovaný ďalší postup	Nevyhnutná aktualizácia opatrenia aj MU.
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - Prehľad aktualizovaných opatrení)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 1 opatrenie 2 Podpora širokého spektra preventívnych a podporných aktivít a činností vrátane osvetových aktivít zameraných na podporu dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov
Názov zodpovedajúceho MU	počet aktivít podporených v pôsobnosti MPSVR SR
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	Opatrenie ešte sa neplní, pripravuje sa Národný projekt Rodinné poradne od 2024 kde budú zapracované opatrenia pre seniorov. V rámci pilotného projektu Rodinné poradne bolo prvotné úsilie zamerané na organizačno-technické a materiálne vybavenie ako aj základné personálne vybavenie poradní, v ďalšom procese bude potrebné rozšíriť personálne kapacity poradní vo forme angažovania a zapájania seniorov.
Plánovaný ďalší postup	Realizácia aktivít v rámci Národného projektu Rodinné poradne od 2024.
Poznámka	

Cieľ 2: Aktívna účasť starších osôb na odbornej podpore rodiny

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 2 opatrenie 1 Využitie odborných kapacít starších ľudí v oblasti poskytovania špecializovaného poradenstva v rodinných poradniach pre jednotlivcov, pár a rodinu
Názov zodpovedajúceho MU	počet zamestnaných osôb 50+ v novovytvorených rodinných poradniach
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	Opatrenie ešte sa neplní, pripravuje sa Národný projekt Rodinné poradne od 2024 kde budú zapracované opatrenia pre seniorov. V rámci pilotného projektu Rodinné poradne bolo prvotné úsilie zamerané na organizačno-technické a materiálne vybavenie ako aj základné personálne vybavenie poradní, v ďalšom procese bude potrebné rozšíriť personálne kapacity poradní vo forme angažovania a zapájania seniorov.
Plánovaný ďalší postup	realizácia aktivít v rámci Národného projektu Rodinné poradne od 2024
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 2 opatrenie 2 Využitie životných skúseností starších ľudí na pomoc ohrozeným rodinám poskytovaním priamej intervencie
Názov zodpovedajúceho MU	počet starších ľudí poskytujúcich intervenciu počet detí, ktorým sa poskytuje intervencia
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené

Dôvod nesplnenia	Opatrenie ešte sa neplní, pripravuje sa Národný projekt Rodinné poradne od 2024 kde budú zapracované opatrenia pre seniorov. V rámci pilotného projektu Rodinné poradne bolo prvotné úsilie zamerané na organizačno-technické a materiálne vybavenie ako aj základné personálne vybavenie poradní, v ďalšom procese bude potrebné rozšíriť personálne kapacity poradní vo forme angažovania a zapájania seniorov.
Plánovaný ďalší postup	realizácia aktivít v rámci Národného projektu Rodinné poradne od 2024
Poznámka	

Cieľ 3: Podpora zotrvania odkázaných starších osôb čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 3 opatrenie 3 Podpora neformálne opatrovujúcich osôb (predovšetkým rodinných príslušníkov), osobitne cestou ich edukácie pre zabezpečovanie kvalitnej starostlivosti a udržiavania vlastného zdravia
Názov zodpovedajúceho MU	počet vzdelávacích aktivít pre neformálne opatrovujúce osoby
Stav naplnenia	nesplnené
Dôvod nesplnenia	Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neustanovuje vzdelanostné kritéria pre osoby, ktoré zabezpečujú pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a poberajú peňažný príspevok na opatrovanie a to aj z dôvodu, že nejde o formu zamestnania, na rozdiel od opatrovateľov/opatrovateľiek v sociálnych službách. Cieľom poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie je umožniť najmä rodinným príslušníkom zabezpečiť potrebnú starostlivosť blízkej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím. Ide často o dlhoročnú starostlivosť napr. zo strany rodičov od útleho veku dieťaťa, ktorá pokračuje aj v dospelosti.
Plánovaný ďalší postup	Vzhľadom na uvedené gestor nevidí opodstatnenie vzdelávať poberateľov predmetného peňažného príspevku a žiada o vypustenie danej úlohy.
Poznámka	Zrušenie opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

2. Podpora ľudských zdrojov v celoživotnom cykle

Strategický cieľ: Využitie potenciálu ľudí pre aktívne starnutie ako základu udržateľného vývoja spoločnosti cestou udržateľného rozvoja infraštruktúry ďalšieho vzdelávania

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ 2: Informovanosť starších ľudí o možnostiach a podmienkach ďalšieho vzdelávania

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.2. cieľ 2 opatrenie 1 Zavedenie bezplatného poradenstva pre starších ľudí o možnostiach a podmienkach ďalšieho vzdelávania ľudí 50+ v rámci činnosti poradenského miesta v klientských centrách
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet založených a fungujúcich poradenských miest počet osôb, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo
Východisková hodnota	<i>MU počet založených a fungujúcich poradenských miest</i> 5 <i>MU počet osôb, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo</i> 11 335
Plánovaná cieľová hodnota	<i>MU počet založených a fungujúcich poradenských miest</i> 8 <i>MU počet osôb, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo</i> 31 610
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	webové stránky miest, e-mail, pracovné stretnutia, tematické prednášky
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Cieľ 3: Vzdelávanie orientované na starších ľudí posilňujúce ich možnosti zamestnania sa či udržania sa na trhu práce akceptujúce kľúčové trendy štvrtej priemyselnej revolúcie

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.2. cieľ 3 opatrenie 2 Realizácia Programu rozvoja digitálnych zručností starších ľudí v rámci Digitálnej koalície a prostredníctvom IT Fitness test
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	minimálne 10 tisíc starších ľudí zapojených do pilotného diagnostického testu digitálnych zručností (počet) minimálne 5 tisíc starších ľudí zapojených do pilotného on-line dištančného vzdelávania alebo následného pilotného testovania na overenie zvýšenia digitálnych zručností (počet)
Východisková hodnota	<i>MU minimálne 10 tisíc starších ľudí zapojených do pilotného diagnostického testu digitálnych zručností</i> 0 <i>MU minimálne 5 tisíc starších ľudí zapojených do pilotného on-line dištančného vzdelávania alebo následného pilotného testovania na overenie zvýšenia digitálnych zručností</i> 0

Plánovaná cieľová hodnota	<p>MU minimálne 10 tisíc starších ľudí zapojených do pilotného diagnostického testu digitálnych zručností 10 000</p> <p>MU minimálne 5 tisíc starších ľudí zapojených do pilotného on-line dištančného vzdelávania alebo následného pilotného testovania na overenie zvýšenia digitálnych zručností 5 000</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	<p>analytické databázy projektu</p> <p>https://digitalnakoalicia.sk/article/zlepsovanie-digitalnych-zrucnosti-seniorov-a-ohrozenych-skupin-vo-verejnej-sprave/</p>
Príklad (dobrá prax)	MIRRI SR postupuje pri opatrení podľa naplánovaného harmonogramu, ktorý vyplýva zo schváleného Národného projektu: <i>Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a znevýhodnených skupín vo verejnej správe</i> . V súčasnosti prebieha overovanie vzdelávacej platformy. Boli spustené prezenčné vzdelávacie aktivity, do 31. marca 2023 bolo uskutočnených 221 kurzov so 2 825 vyškolenými seniormi. Momentálne prebieha príprava hromadného oslovovania tak seniorov, ako aj zamestnancov verejnej správy, tak aby do konca novembra 2023 boli naplnené merateľné ukazovatele projektu (13 tisíc otestovaných a účastníkov). Národný projekt je financovaný z PO7 OPIL.
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	<p>4.2. cieľ 3 opatrenie 3</p> <p>Realizácia programov vzdelávania starších ľudí v oblasti finančnej gramotnosti cez vytvorené poradenské miesta v rámci klientskych centier</p>
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	<p>počet účastníkov vzdelávania 55+</p> <p>percento preškolených účastníkov vo vekovej kategórii 55+</p>
Východisková hodnota	<p>MU počet účastníkov vzdelávania 55+ 12</p> <p>MU percento preškolených účastníkov vo vekovej kategórii 55+ údaj nedostupný</p>
Plánovaná cieľová hodnota	<p>MU počet účastníkov vzdelávania 55+ 32</p> <p>MU percento preškolených účastníkov vo vekovej kategórii 55+ údaj nedostupný</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	e-mail
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Cieľ 4: Kvalifikované ľudské zdroje pre prácu s cieľovou skupinou starších ľudí pre oblasť striebornej digitalizácie

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.2. cieľ 4 opatrenie 1 Príprava identifikácie a popisu karty kvalifikácie „lektor vzdelávania seniorov“ (popis kvalifikačného a hodnotiaceho štandardu uvedenej kvalifikácie ako základu akreditácie vzdelávania podľa zákona o celoživotnom vzdelávaní)
Názov zodpovedajúceho MU	karta kvalifikácie "lektor vzdelávania seniorov"
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	https://www.sustavapovolani.sk/register-zamestnani/pracovna-oblast/karta-zamestnania/500102-lektor-vzdelavania-seniorov/
Poznámka	

Cieľ 5: Celoživotné neformálne vzdelávanie starších ľudí ako nástroj podpory ich sociálnej inklúzie a medzigeneračnej kohézie

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.2. cieľ 5 opatrenie 1 Realizácia informačno-edukačných programov pre starších ľudí zameraných na otázky životného prostredia a jeho vplyvu na život ľudí a ich aktívne starnutie
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet realizovaných informačno-edukačných programov počet zúčastnených starších ľudí
Východisková hodnota	<i>MU počet realizovaných informačno-edukačných programov</i> údaj nedostupný <i>MU počet zúčastnených starších ľudí</i> údaj nedostupný

Plánovaná hodnota	<p>cieľová</p> <p>Gestor uvádza údaje k MU počet realizovaných informačno-edukačných programov a k MU počet zúčastnených starších ľudí vzhľadom na špecifiká aktivít kumulatívne</p> <p>Online webinára a seminára s dosahom 4 143 sledovateľov (počet seniorov sa nedá presne vyčíslieť) - Diskusia k Európskemu dňu parkov, Vedecká konferencia ŠOP SR, Webinár ako robiť monitoring bocianov, Zo života bocianov</p> <p>4 filmy o biosférických rezerváciách</p> <p>21 inštalácií/reinštalácií v otvorených priestoroch (3 479 účastníkov, niektoré inštalácie účastníkov neevidujú, počet seniorov sa nedá presne vyčíslieť) - pozn.: výstavy nie sú spoplatnené, niektoré sa inštalujú krátkodobo v rámci osvetových podujatí dostupných pre širokú verejnosť, rodiny s deťmi a pod.</p> <p>12 častí filmového projektu Príbeh Hornádu (údaje o dosah na starších ľudí nie sú dostupné)</p> <p>27 videí na platforme YouTube</p> <p>ŠOP SR zrealizovala mediálne výstupy s počtom 352, 110 príspevkov v rozhlasových reláciách, 1 886 výstupov v online médiách, 900 výstupov v printových médiách (údaje o dosahu na starších ľudí nie sú dostupné)</p> <p>16 príspevkov na sociálnej sieti Instagram, 80 sledovateľov (počet starších ľudí sa nedá presne vyčíslieť)</p> <p>30 súťaží pre širokú verejnosť so zapojením 2 527 osôb (počet starších ľudí sa nedá presne vyčíslieť)</p> <p>Online kampane v rámci významných ochranných dní 21 kampaní 1 837 osôb (počet starších ľudí sa nedá presne vyčíslieť)</p> <p>Seriály v spolupráci s Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky - 10 dielny seriál o živočíšnych a rastlinných endemitoch, 16 dielny seriál o lokalitách prírodného dedičstva UNESCO na Slovensku</p> <p>10 relácií v spolupráci s RTVS Banská Bystrica - Analýzy a diskusie s tematikou ochrany prírody</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	<p>ZOO Bojnice (pokladničný systém návštevnosti)</p> <p>Výročná správa SMOPaJ za rok 2021 a 2022</p> <p>PHÚ SAŽP č. 55/2021</p> <p>https://www.facebook.com/sopsr.sk</p> <p>https://www.youtube.com/@sopsr1293</p> <p>https://www.sopsr.sk/web/?cl=240</p> <p>https://www.instagram.com/statna_ochrana_prirody_sr/</p>
Príklad (dobrá prax)	<p>Realizácia konferencie Stretnutie seniorov ochrany prírody (https://www.smopaj.sk/sk/clanok/415-stretnutie-seniorov) - 28.7.2021 seniorská lektorovaná exkurzia ZPS a DSS Vrbová nad Váhom (25), 30.8.2021 seniorská lektorovaná exkurzia ZPS Timóteus Komárno (35).</p>
Poznámka	
Číslo a názov opatrenia v NPAS	<p>4.2. cieľ 5 opatrenie 2</p> <p>Realizácia aktivít neformálneho vzdelávania prostredníctvom služieb kultúrnych inštitúcií</p>

Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet realizovaných vzdelávacích aktivít počet zúčastnených starších ľudí
Východisková hodnota	MU počet realizovaných vzdelávacích aktivít údaj nedostupný MU počet zúčastnených starších ľudí údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	MU počet realizovaných vzdelávacích aktivít/MU počet zúčastnených starších ľudí ŠF KE - 7 / 210 (Predkoncertné stretnutia) ŠVK BB - 70 / 407 (Klub (Ne)zábudlivcov: klub zameraný na tréningy pamäti pre seniorov) NOC - 7 / 1768 (Online informačný seminár - Kultúra pre všetkých. Univerzálne navrhovanie v kultúrnej infraštruktúre (zameraný na odstraňovanie bariér prístupu ku kultúre aj starších ľudí) STM - 9 / 101 (Výstava Tvoj pokojný spánok patrí inému a sprievodný interaktívny program Výdych nádych) ŠO BB - 2 / 60 (Predpremiérové besedy) ŠVK PO - 7/ nesledovaný ukazovateľ (Vek je len číslo) ŠKO 15 / 375 (Generálka koncertu ŠKO Žilina s voľným vstupom pre seniorov) ÚĽUV - 394 / 386 - čiastkový údaj, nie na všetkých podujatiach sa vedú štatistiky (Zaujmové kurzy remesiel) UKB - 450 / nesledované vzhľadom na bezplatný vstup (Noc múzeí a galérií) SNM - 57 / 971 (Komentované prehliadky Bratislavského hradu pre účastníkov Univerzity tretieho veku UK)
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	interné databázy organizácií
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení

Cieľ 1: Legislatíva podporujúca celoživotné vzdelávanie

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.2. cieľ 1 opatrenie 1 Zapracovanie problematiky podpory ďalšieho vzdelávania starších ľudí do pripravovaného zákona o celoživotnom vzdelávaní
Názov zodpovedajúceho MU	zákon o celoživotnom vzdelávaní so zapracovanou problematikou podpory ďalšieho vzdelávania starších ľudí
Stav naplnenia	nesplnená
Dôvod nesplnenia	Odklad prípravy zákona o celoživotnom vzdelávaní na rok 2023.
Plánovaný ďalší postup	Uvedená problematika aktívneho starnutia je v návrhu zákona spomenutá, ide iba o odklad termínu na rok 2023.

Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)
----------	--

Cieľ 3: Vzdelávanie orientované na starších ľudí posilňujúce ich možnosti zamestnania sa či udržania sa na trhu práce akceptujúce kľúčové trendy štvrtej priemyselnej revolúcie

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.2. cieľ 3 opatrenie 1 Podpora tvorby a realizácie programov vzdelávania podporujúcich kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie s dôrazom na digitálnu gramotnosť, osobný rozvoj a duševné zdravie v kontexte požiadaviek trhu práce a zamestnanosti
Názov zodpovedajúceho MU	počet realizovaných programov počet zúčastnených jednotlivcov
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	nedostupné údaje k jednotlivým MU
Plánovaný ďalší postup	pristúpiť k plneniu opatrenia v ďalšom odpočítavanom období
Poznámka	

3. Zdravotná starostlivosť podporujúca aktívne starnutie

Strategický cieľ: Dostupná a kvalitná zdravotná starostlivosť podporujúca východiskový potenciál ľudí pre aktívne starnutie

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ 2: Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia starších ľudí

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 2 opatrenie 1 Zníženie úmrtnosti na kardiovaskulárne a onkologické ochorenia v rámci realizácie Národného programu podpory zdravia v SR
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet vykonaných kardiovaskulárnych a onkologických preventívnych prehliadok so zadanými kritériami pre tento výkon trend vývoja úmrtnosti na kardiovaskulárne a onkologické ochorenia (v %) zdravé roky života 65+ bez kardiovaskulárnych a onkologických ochorení (počet)
Východisková hodnota	<i>MU počet vykonaných kardiovaskulárnych a onkologických preventívnych prehliadok so zadanými kritériami pre tento výkon</i> Úrad verejného zdravotníctva SR nie je poskytovateľom preventívnych prehliadok, 2 115 klientov v rámci Poradne zdravia <i>MU trend vývoja úmrtnosti na kardiovaskulárne a onkologické ochorenia</i> choroby obehovej sústavy: najčastejšia príčina smrti, podiel úmrtí na CHOS 46% nádory: druhá najčastejšia príčina smrti, podiel úmrtí na nádory 23,7%

	<p>MU zdravé roky života 65+ bez kardiovaskulárnych a onkologických ochorení muži: 4,6 ženy: 4,7</p>
Plánovaná cieľová hodnota	<p>MU počet vykonaných kardiovaskulárnych a onkologických preventívnych prehliadok so zadefinovanými kritériami pre tento výkon Úrad verejného zdravotníctva SR nie je poskytovateľom preventívnych prehliadok, 2 661 klientov v rámci Poradne zdravia v roku 2021</p> <p>Pozn.: posledné dostupné údaje boli v čase prípravy Správy za rok 2021 (za rok 2022 nedostupný údaj)</p> <p>MU trend vývoja úmrtnosti na kardiovaskulárne a onkologické ochorenia percento vyjadrujúce podiel úmrtí choroby obehovej sústavy: najčastejšia príčina smrti, podiel úmrtí na CHOS 38,65% v roku 2021 nádory: tretia najčastejšia príčina smrti, podiel úmrtí na nádory 17,7% v roku 2021</p> <p>Pozn.: Nárastom počtu úmrtí na COVID-19 sa pomery medzi hlavnými príčinami smrti zmenili. Posledné dostupné údaje boli v čase prípravy Správy za rok 2021</p> <p>MU zdravé roky života 65+ bez kardiovaskulárnych a onkologických ochorení nedostupný údaj</p> <p>Pozn.: posledné dostupné údaje boli v čase prípravy Správy za rok 2020</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	<p>Výročná správa za rok 2021: https://old.uvzs.sk/docs/vs/vyrocná_správa_SR_2021.pdf</p> <p>Výročná správa za rok 2020: https://old.uvzs.sk/docs/vs/vyrocná_správa_SR_2020.pdf</p> <p>https://www.nczisk.sk/Documents/rocnky/2021/Zdravotnicka_rocenka_Slovenskej_republiky_2021.pdf</p> <p>https://www.nczisk.sk/Documents/rocnky/2020/Zdravotnicka_rocenka_Slovenskej_republiky_2020.pdf</p> <p>https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Healthy_life_years_statistics#Methodology.2F_Metadata</p>
Príklad (dobrá prax)	<p>Úrad verejného zdravotníctva SR: Poskytnuté služby ambulantnej a mobilnej Poradne zdravia a špecializovaných poradní (vyšetrenia a poradenstvo). Zameranie: vyšetrenie rizikových faktorov chronických neinfekčných ochorení, ktoré súvisia so životným štýlom a stanovenie osobného rizikového profilu. Cieľová skupina:</p>

	<p>18+, realizátor: 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR. V roku 2021 bolo poskytnuté poradenstvo 2 661 klientom. https://www.health.gov.sk/?rok-prevencie-ppapz</p> <p>Ministerstvo zdravotníctva SR (aktivity v oblasti osvetu a prevencie): <i>Onkologických ochorení:</i> https://www.health.gov.sk/?rok-prevencie</p> <p>https://www.health.gov.sk/Clanok?mz-onkokontrola</p> <p>https://www.health.gov.sk/Clanok?dops-zamerana-na-zabezpecenie-kvality-namamografických-preventívnych-a-diagnostických-pracoviskach</p> <p>https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Prevencia/9-standardny-postup-na-vykonavanie-lekarskeho-oziazenia-a-na-vykon-prevencie-skriningova-mamografia_GK-OK34.pdf</p> <p>https://www.standardnepostupy.sk/standardy-klinicka-onkologia/</p> <p><i>Kardiovaskulárnych ochorení:</i> https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Prevencia/034-Systematicky-monitoring-KVR.pdf</p> <p>https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Prevencia/6-standardne-psychologicko-behavioralne-postupy-v-prevencii-SCO_GK-OK.pdf</p> <p>https://www.fpharm.uniba.sk/fileadmin/faf/Pracoviska-subory/KFT/LS_2022-2023/Standardny_postup_MZ_SR_prevencie_KVO_v_lekarnach.pdf</p> <p>https://www.standardnepostupy.sk/standardy-kardiologia/</p> <p><i>Onkologických a kardiovaskulárnych ochorení:</i> https://www.standardnepostupy.sk/schvalene-pacientke-standardne-postupy/</p> <p>https://www.standardnepostupy.sk/novy-zoznam-schvalenych-preventívnych-postupov-ppv/</p>
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 2 opatrenie 2 Zlepšenie povedomia a informovanosti starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania cestou informačno-osvetových aktivít regionálnych úradov verejného zdravotníctva
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet a forma zrealizovaných informačno-osvetových aktivít v oblasti preventívneho očkovania počet a veková štruktúra účastníkov

	<p>počet zapojených RÚVZ</p> <p>počet zrealizovaných preventívnych očkovaní</p> <p>zdravé roky života 65+ s uvedením zaočkovanosti (počet)</p>
Východisková hodnota	<p><i>MU počet a forma zrealizovaných informačno-osvetových aktivít v oblasti preventívneho očkovania</i></p> <p>Prísne opatrenia v súvislosti s pandémiou COVID-19 počas roka 2020 neumožnili, aby sa aktivity pri príležitosti Európskeho imunizačného týždňa 2020 vykonávali v takom rozsahu ako v predchádzajúcich rokoch. Aktivity sa od začiatku pandémie ochorenia COVID-19 v roku 2020 sústreďovali najmä na zabezpečenie spracovávaní hlásení jednotlivých prípadov tohto ochorenia.</p> <p><i>MU počet a veková štruktúra účastníkov</i> nedostupný údaj, široká verejnosť</p> <p><i>MU počet zapojených RÚVZ</i> 36</p> <p><i>MU počet zrealizovaných preventívnych očkovaní</i> Kontrola zaočkovanosti v zariadeniach sociálnych služieb k 31.8.2020: 71,9 % zaočkovanosť proti chrípke 70,6 % zaočkovanosť proti chrípke u osôb 60+</p> <p><i>MU zdravé roky života 65+ s uvedením zaočkovanosti</i> nedostupný údaj</p>
Plánovaná cieľová hodnota	<p><i>MU počet a forma zrealizovaných informačno-osvetových aktivít v oblasti preventívneho očkovania</i></p> <p>Úrad verejného zdravotníctva SR, Európsky imunizačný týždeň 2022: 33x prednášky, besedy; 19x informácie printové médiá; 1x televízne vysielanie; 1x rozhlasové vysielanie; 61x informácie na internete; 183x infopanely; 2 521 plagáty; 92x poradenská činnosť telefonická; 482x poradenská činnosť písomná.</p> <p>Pozn.: aktivity v rámci Európskeho imunizačného týždňa boli v roku 2021 ovplyvnené pandémiou COVID-19</p> <p><i>MU počet a veková štruktúra účastníkov</i> nedostupný údaj, široká verejnosť</p> <p><i>MU počet zapojených RÚVZ</i> 36</p> <p><i>MU počet zrealizovaných preventívnych očkovaní</i></p>

	<p>Kontrola zaočkovanosti v zariadeniach sociálnych služieb k 31.8.2021: 66,1% zaočkovanosť proti chrípke; 65,8% zaočkovanosť proti chrípke u osôb 60+; 76,8% zaočkovanosť proti COVID-19; 79,3% zaočkovanosť proti COVID-19 u osôb 60+.</p> <p>Kontrola zaočkovanosti v zariadeniach sociálnych služieb k 31.8.2022: 68,5% zaočkovanosť proti chrípke, 68% zaočkovanosť u osôb 60+, 78,5% zaočkovanosť proti COVID-19, 81,1% zaočkovanosť proti COVID-19 u osôb 60+.</p> <p>MU zdravé roky života 65+ s uvedením zaočkovanosti nedostupný údaj</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	https://old.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=5290%3Aeuropsky-imunizany-tyde-eiw-vyhodnotenie-aktivit-europskeho-imunizaneho-tyda-v-slovenskej-republike-za-rok-2022&catid=140%3Aokovanie&Itemid=155
Príklad (dobrá prax)	<p>Aktivity Úradu verejného zdravotníctva SR a regionálnych úradov zdravotníctva na podporu informovanosti o význame očkovania: 17. ročník Európskeho imunizačného týždňa s názvom „Long life for all“/Dlhý život pre všetkých vyhlásený v roku 2022 Regionálnym úradom pre Európu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO/EUROPE). Cieľom kampane bolo zdôrazniť potrebu spravodlivej dostupnosti a prístupu k očkovacím látkam pre všetkých v každej krajine a tým umožniť všetkým prežiť dlhší život v zdraví. Aktivity prebiehali pod záštitou hlavného hygienika SR a vykonávali sa prostredníctvom výstupov v médiách, prednášok a poradenskej činnosti.</p> <p>Fórum pre pomoc starším: Informačný leták (30 000ks); relácie v médiách - rozhlas a televízia (20); časopisy (3); poradenstvo starším osobám o preventívnom očkovaní v rámci telefonického poradenstva a poskytovania informácií (10 000)</p> <p>Ministerstvo zdravotníctva SR: https://health.gov.sk/?Covid-19 https://www.health.gov.sk/?rok-prevencie</p>
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	<p>4.3. cieľ 2 opatrenie 3 Realizácia edukačno-poradenských aktivít regionálnych úradov verejného zdravotníctva k otázkam podpory aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a pohybových aktivít starších ľudí vykonávaných individuálnou, skupinovú a hromadnou formou</p>
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	<p>počet zrealizovaných aktivít</p> <p>počet zapojených RÚVZ s uvedením zamerania aktivity a formy</p>

	počet a veková štruktúra účastníkov aktivít
Východisková hodnota	<p>MU počet zrealizovaných aktivít 1836 (aktivity utlmené z dôvodu pandémie COVID -19)</p> <p>MU počet zapojených RÚVZ s uvedením zamerania aktivity a formy 36</p> <p>MU počet a veková štruktúra účastníkov aktivít 11 551 účastníkov produktívneho a poproduktívneho veku</p>
Plánovaná cieľová hodnota	<p>MU počet zrealizovaných aktivít 4029</p> <p>MU počet zapojených RÚVZ s uvedením zamerania aktivity a formy 36 zapojených RÚVZ</p> <p>zameranie: prevencia chronických neinfekčných ochorení a podpora zdravého životného štýlu</p> <p>forma: interaktívne prednášky spojené s diskusiou, individuálna intervencia v rámci ponuky služieb mobilnej Poradne zdravia, zdieľanie informácií prostredníctvom sociálnych sietí, webu a regionálnych médií, distribúcia edukačného materiálu</p> <p>MU počet a veková štruktúra účastníkov aktivít 176 346 účastníkov produktívneho a poproduktívneho veku</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj	<p>Výročná správa za rok 2021: https://old.uvzs.sk/docs/vs/vyrocná_správa_SR_2021.pdf</p> <p>Výročná správa za rok 2020: https://old.uvzs.sk/docs/vs/vyrocná_správa_SR_2020.pdf</p>
Príklad (dobrá prax)	<p>Úrad verejného zdravotníctva SR: Zrealizované edukačné, edukačno-poradenské aktivity a informačné kampane k vybraným svetovým dňom venovaným zdravotnej tematike</p> <p>Ministerstvo zdravotníctva SR: Pacientske štandardné postupy, štandardné postupy, štandardné preventívne postupy v oblasti zdravého životného štýlu, výživy, nadváhy a obezity, nielen pre širokú verejnosť, ale aj pre odborníkov: https://www.standardnepostupy.sk/novy-zoznam-schvalenych-preventivnych-postupov-ppv/</p> <p>https://www.standardnepostupy.sk/schvalene-pacientke-standardne-postupy/</p> <p>https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standarty/Prevencia/2-Odporucania-pre-stravovanie-a-vyzivu-u-dospelych-specialna-cast_GK-OK.pdf</p> <p>https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standarty/Prevencia/4-SPP-pre-</p>

	manazment-dospelych-s-nadhmotnostou-a-obezitou-so-zameraním-na-poradensku-starostlivosť_GK-OK.pdf https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Prevencia/3-SPP-pre-manazment-dospelych-s-nadhmotnostou-a-obezitou-s-dorazom-na-psychologicky-pristup_GK-OK.pdf
Poznámka	

Cieľ 3: Dostupná následná zdravotná starostlivosť ako nástroj prevencie odkázanosti na pomoc inej osoby, resp. zabezpečenia plynulého prechodu medzi akútnou zdravotnou starostlivosťou a sociálnymi službami

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 3 opatrenie 1 Finančná a personálna podpora následnej zdravotnej starostlivosti vykonávanej v rámci komunitnej zdravotnej starostlivosti a domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS, DOS), sieťovanie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti
Názov zodpovedajúceho MU	ustanovené minimálne personálne normatívy pre následnú starostlivosť údaje o zdrojoch investovaných do následnej starostlivosti údaje o sieti poskytovateľov následnej starostlivosti s uvedením počtu komunitnej a domácej zdravotnej starostlivosti počet prijímateľov následnej komunitnej a domácej následnej zdravotnej starostlivosti s uvedením ich vekovej štruktúry a chorobnosti
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Ministerstvo zdravotníctva SR opatrením zo 16. januára 2023 č. S08743-2023-OL, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov: https://www.slov-lex.sk/chronologicky-register-opatreni/SK/OP/2023/3/20230301.html Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v rámci POO, Komponent 13: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť: https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-ados-rozsirenje (Vyhlásená 29. júla 2022, Zmena 27. októbra 2022, Uzavretá 31. októbra 2022) https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-ados-obnova (Vyhlásená 29. júla 2022, Zmena 27. októbra 2022, Uzavretá 30. novembra 2022) https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-kamenne-hospice (Vyhlásená 28. novembra 2022) https://www.health.gov.sk/Clanok?plan-obnovy-hospice (Vyhlásená 6. júla 2022, Zmena 30. septembra 2022, Uzavretá 30. novembra 2022)

	<p>Výsledky prvej fázy kategorizácie nemocníc, vyhláška č. 316/2022 Z. z. Ministerstva zdravotníctva SR o kategorizácii ústavnej starostlivosti: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/316/20220930.html</p> <p>Opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR z 25. januára 2023 č. S11615-2023-OL, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 07045/2003 z 30. decembra 2003, ktorým sa ustanovuje rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva v znení neskorších predpisov: https://www.slov-lex.sk/chronologicky-register-opatreni/SK/OP/2023/2/20230201.html</p> <p>Údaje o sieti poskytovateľov následnej starostlivosti s uvedením počtu komunitnej a domácej zdravotnej starostlivosti: https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Siet_poskytovatelov_zdravotnej_starostlivosti/Pages/default.aspx</p> <p>Počet prijímateľov následnej komunitnej a domácej následnej zdravotnej starostlivosti s uvedením ich vekovej štruktúry a chorobnosti: https://www.employment.gov.sk/files/sk/uvodna-stranka/aktivne-starnutie/narodny-program-aktivneho-starnutia/npas-opatrenie-1-ciel-3-4-3-data.xlsx</p>
Poznámka	pre odpočet kvantitatívneho MU opatrenia vid' tabuľka vyššie

Cieľ 4: Ochrana duševného zdravia starších ľudí

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 4 opatrenie 1 Vytvorenie systémových preventívnych opatrení zameraných na ochranu duševného zdravia starších ľudí a včasnú diagnostiku jeho porúch
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet systémových preventívnych opatrení s uvedením oblastí a zamerania opatrení, vekovej štruktúry prijímateľov opatrení počet diagnostikovaných porúch
Východisková hodnota	<i>MU počet systémových preventívnych opatrení s uvedením oblastí a zamerania opatrení, vekovej štruktúry prijímateľov opatrení</i> nedostupný údaj <i>MU počet diagnostikovaných porúch</i> v roku 2020 bola psychická porucha diagnostikovaná prvýkrát v živote 61 030 osobám (z toho vo veku od 60 do 74 rokov 10 759 osobám a vo veku nad 75 rokov 9 968 osobám)
Plánovaná cieľová hodnota	<i>MU počet systémových preventívnych opatrení s uvedením oblastí a zamerania opatrení, vekovej štruktúry prijímateľov opatrení</i> Ministerstvo zdravotníctva SR: - Národná linka na podporu duševného zdravia (široká verejnosť) Štandardné preventívne postupy: - Ľudia bez domova a migrácia (účinný od 15.11.2022)

	<p>- Štandardný preventívny postup pre komplexný manažment detského, adolescentného a dospelého pacienta s depresívnou poruchou a periodickou depresívnou poruchou (F32, F33) v klinickej psychológii (účinný od 15.11.2022)</p> <p>Štandardné postupy v oblastiach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Štandardy pre psychiatriu - Štandardy pre klinickú psychológiu <p>Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR: Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike</p> <p>MU počet diagnostikovaných porúch v roku 2021 bola psychická porucha diagnostikovaná prvýkrát v živote 63 083 osobám (z toho vo veku od 60 do 74 rokov 10 764 osobám a vo veku nad 75 rokov 10 534 osobám)</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	https://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Psychiatricka_starostlivost/Pages/default.aspx
Príklad (dobrá prax)	<p>Ministerstvo zdravotníctva SR: Národná linka na podporu duševného zdravia: https://health.gov.sk/?Linka-PDZ</p> <p>Štandardné preventívne postupy a Štandardné postupy (prevencia psychiatrických ochorení): https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Prevencia/013-Starostlivost-o-migrantky-a-utecenkyne-pocas-tehotenstva.pdf</p> <p>https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Prevencia/7-ludia-bez-domova-a-migracia_GK-OK.pdf</p> <p>https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Prevencia/8-SPP-pre-komplexny-manazment-detskeho-adolescentneho-a-dospelého-pacienta-s-depresivnou-poruchou_GK-OK.pdf</p> <p>https://www.standardnepostupy.sk/standardy-psychiatria/</p> <p>https://www.standardnepostupy.sk/standardy-klinicka-psychologia/</p> <p>Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR: Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 546 z 29. septembra 2021: https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/strategia-dlhodobej-starostlivosti-sr.html</p>

	<p>Žilinský samosprávny kraj:</p> <p>Preventívne pôsobenie psychológa zamerané na ochranu duševného zdravia, elimináciu stresu a depresívnych stavov. Zachovanie návštev psychológa v zariadení sociálnych služieb a následná distribúcia klienta do starostlivosti odborného lekára;</p> <p>Zavedenie posúdenia stavu prijímateľa sociálnej služby v rámci dokumentačného systému opatrovateľsko-ošetrovateľských úkonov, ktorého súčasťou je posúdenie psychického stavu prijímateľa sociálnej služby</p>
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Prehľad predčasne plnených opatrení

Cieľ 1: Financovanie zdravotnej starostlivosti zamerané na kvalitu

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 1 opatrenie 1 Zavádzanie platových mechanizmov v jednotlivých oblastiach poskytovania zdravotnej starostlivosti s dôrazom na odmeňovanie za kvalitu liečby (nie za kvantitu)
Názov zodpovedajúceho MU	prijatá legislatíva pre zavedenie platových mechanizmov s určenými oblasťami ich uplatňovania prehľadný systém odmeňovania za kvalitu liečby podľa počtu a foriem pravidlá pre úhrady zo strany zdravotných poisťovní
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	<p>Novelizácia existujúceho zákona o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (vložené dlhodobé zdravotnej starostlivosti a paliatívnej starostlivosti do existujúceho konceptu regulácie poskytovania zdravotnej starostlivosti): https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/267/20230101</p> <p>Regulácia financovania paliatívnej a ošetrovateľskej starostlivosti v Q1 2023 - opatrenie z 25. januára 2023 č. S11615-2023-OL, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 07045/2003 z 30. decembra 2003, ktorým sa ustanovuje rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva v znení neskorších predpisov: https://www.slov-lex.sk/chronologicky-register-opatreni/SK/OP/2023/2/20230201.html</p>
Poznámka	

4. Podpora ekonomickej aktivity v perspektíve životného cyklu

Strategický cieľ: Využitie potenciálu starších ľudí k participácii v platenej práci ako základu udržateľného vývoja spoločnosti v medzigeneračnej perspektíve

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Ciel'1: Flexibilné pracovné podmienky podporujúce zotrvanie starších ľudí v platenej práci a vekový manažment

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 1 opatrenie 5 Príprava kvalifikovaných ľudských zdrojov pre oblasť aplikácie vekového manažmentu (identifikácia a popis karty kvalifikácie „Poradca pre vekový manažment“)
Názov zodpovedajúceho MU	karta kvalifikácie
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	https://www.sustavapovolani.sk/register-zamestnani/pracovna-oblast/karta-zamestnania/500099-poradca-pre-vekovy-manazment/
Poznámka	

Ciel'3: Diverzifikácia spôsobov ekonomickej aktivity starších ľudí

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 3 opatrenie 1 Motivovanie zamestnávateľov k zamestnávaniu osôb 50+ v oblasti sociálnej ekonomiky
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet zamestnaných osôb 50+ v sociálnych podnikoch
Východisková hodnota	0
Plánovaná cieľová hodnota	2713
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	údaje zozbierané prostredníctvom Implementačnej agentúry Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR - IMPLEA - Agentúra zmeny
Príklad (dobrá prax)	neustále sa zvyšujúci počet registrovaných sociálnych podnikov
Poznámka	

Ciel'4: Efektívne aktívne opatrenia trhu práce podporujúce zamestnanosť starších ľudí v digitálnom svete

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 4 opatrenie 1 Analýza efektívnosti aktuálne uplatňovaných aktívnych opatrení trhu práce zameraných na osoby 50+ a formulácia odporúčaní na zmeny
Názov zodpovedajúceho MU	spracovaná analýza a prijaté opatrenia
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/5/ https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/aktivne-opatrenia-tp-statistiky/aktivne-opatrenia-trhu-prace-2021.html?page_id=1188106

Poznámka	
Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 4 opatrenie 4 Podpora zamestnanosti osôb 50+ prostredníctvom spolupráce úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a zamestnávateľov pri ich rekvalifikácii v súlade s potrebami priemyslu a služieb
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet rekvalifikovaných osôb 50+ počet umiestnených uchádzačov o zamestnanie 50+ na trh práce po rekvalifikácii
Východisková hodnota	MU počet rekvalifikovaných osôb 50+ 1 062 uchádzačov o zamestnanie 50+ zaradených na rekvalifikačné kurzy (prostredníctvom projektu REPAS+ a KOMPAS+) MU počet umiestnených uchádzačov o zamestnanie 50+ na trh práce po rekvalifikácii 622 uchádzačov o zamestnanie umiestnených na trh práce po absolvovaní rekvalifikačných kurzov (prostredníctvom projektu REPAS+ a KOMPAS+)
Plánovaná cieľová hodnota	MU počet rekvalifikovaných osôb 50+ stav v roku 2021 a 2022 spolu: 1 650 zaradených uchádzačov o zamestnanie 50+ na rekvalifikačné kurzy (prostredníctvom projektu REPAS+ a KOMPAS+) MU počet umiestnených uchádzačov o zamestnanie 50+ na trh práce po rekvalifikácii stav v roku 2021 a 2022 spolu: 945 uchádzačov o zamestnanie 50+ umiestnených na trh práce po absolvovaní rekvalifikačných kurzov (prostredníctvom projektu REPAS+ a KOMPAS+) Pozn.: stav v roku 2021: 626 uchádzačov o zamestnanie 50+ zaradených na rekvalifikačné kurzy (prostredníctvom projektu REPAS+ a KOMPAS+); 424 uchádzačov o zamestnanie 50+ umiestnených na trh práce po absolvovaní rekvalifikačných kurzov (prostredníctvom projektu REPAS+ a KOMPAS+)
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	rezortné štatistické zisťovania odboru štatistík informačno-komunikačných technológií z údajov evidovaných v informačnom systéme služieb zamestnanosti
Príklad (dobrá prax)	Rekvalifikačné kurzy (REPAS+): účtovníctvo, dane a financie, kurzy opatrovania, odborné kurzy súvisiace s profesiou vodiča, kurzy strážnej bezpečnostnej služby, o kurzy z oblasti beauty služieb a kurzy zvarovania Kompetenčné kurzy (KOMPAS+): počítačové a jazykové kurzy V roku 2021 a 2022 sa podarilo prostredníctvom rekvalifikácií umiestniť na trhu práce 945 uchádzačov o zamestnanie 50+, t. j. takmer 60 % zo všetkých zaradených uchádzačov o zamestnanie 50+ na kurz. V roku 2021 bolo zo všetkých zaradených uchádzačov o zamestnanie 50+ na kurz takmer 68 % umiestnených na trh práce po absolvovaní rekvalifikačných

	kurzov (prostredníctvom projektu REPAS+ a KOMPAS+), čo je približne o 11 % viac, ako v roku 2020.
Poznámka	

Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení

Cieľ1: Flexibilné pracovné podmienky podporujúce zotrvanie starších ľudí v platenej práci a vekový manažment

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 1 opatrenie 1 Príprava a zavedenie opatrení za účelom podpory udržania a zlepšenia pracovnej schopnosti zamestnancov pomocou vekového manažmentu a výsledkov zisťovania WAI (Work ability index)
Názov zodpovedajúceho MU	realizované zisťovanie počet vykonaných WAI v rozličných rezortoch a priemyselných odvetviach
Stav naplnenia	nesplnené
Dôvod nesplnenia	potreba zabezpečenia financovania opatrenia prostredníctvom fondov EÚ
Plánovaný ďalší postup	Opatrenie bude financované z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu plus v rámci PSK z cieľa politiky súdržnosti č. 4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv. Opatrenie svojím zameraním prispieva k plneniu špecifického cieľa v prioritě Adaptabilný a prístupný trh práce. Finančná podpora v podobe výzvy bude pre toto opatrenie zaradená do harmonogramu výziev po roku 2023 tak, aby bolo opatrenie uskutočnené priebežne do roku 2029, predpokladaná dĺžka opatrenia nebude presahovať 24 mesiacov realizácie. Programové obdobie 2021-2027 rámcované PSK umožňuje čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ do konca roku 2029. Aktualizácia termínu plnenia opatrenia a merateľných ukazovateľov.
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 1 opatrenie 3 Popularizácia záverov a odporúčaní medzinárodného projektu AgeGap realizovaného v spolupráci zamestnávateľských organizácií
Názov zodpovedajúceho MU	počet popularizačných aktivít počet zapojených členských organizácií do popularizačných aktivít
Stav naplnenia	nedostupný údaj
Dôvod nesplnenia	nedostupný údaj
Plánovaný ďalší postup	aktualizácia opatrenia (zmena gestora a termínu plnenia)
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Cieľ2: Posilnenie postavenia starších zamestnancov v pracovno-právnych vzťahoch

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 2 opatrenie 1 Kompetenčné posilnenie systému inšpekcie práce pre účely posilnenia vymožitelnosti práva a postavenia starších ľudí na trhu práce a v pracovno-právnych vzťahoch
---------------------------------------	---

Názov zodpovedajúceho MU	úprava kompetencií zvýšenie personálnych kapacít
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	<p>Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR:</p> <p>V zmysle aktuálnej právnej úpravy má inšpekcia práce dostatok kompetencií, ktoré zabezpečujú dostatočnú vymožitelnosť práva pre všetkých zamestnancov, vrátane starších ľudí v pracovno-právnych vzťahoch. V zákone č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii“) sú reflektované štandardy týkajúce sa aj kompetencií inšpekcie práce zakotvené v relevantných dohovoroch MOP. Kompetencie inšpekcie práce sú dostatočne široké a sú aplikovateľné aj na postavenie starších ľudí na trhu práce. Inšpekcia práce má zároveň v zmysle zákona o inšpekcii práce vo svojej kompetencii vykonávať dozor nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov, a to aj v rozsahu dozoru nad dodržiavaním antidiskriminačnej legislatívy, teda aj vo vzťahu k diskriminácii z dôvodu veku. Národný inšpektorát práce zároveň každoročne vyhodnocuje svoju činnosť vo viacerých správach, ako napríklad v Správe o vyhľadávaní a potieraní nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania v Slovenskej republike.</p> <p>Zvýšenie personálnych kapacít (MU) nie je potrebné, nakoľko pokrytie otázky posilnenia postavenia starších ľudí inšpekciou práce ho nevyžaduje. Inšpekcia práce vždy venovala pozornosť aj tejto otázke. Navyše, zvýšenie personálnych kapacít by nebolo bez ďalšieho vplyvu na finančné zdroje.</p> <p>Inšpekcia práce úlohu posilňovania vymožitelnosti práva a postavenia starších ľudí na trhu práce plnila vždy a to všetkými svojimi aktivitami, vrátane inšpekčnej činnosti.</p> <p>Národný inšpektorát práce: Mimo dosah Národného inšpektorátu práce.</p>
Plánovaný ďalší postup	Aktualizácia opatrenia - zmena názvu opatrenia, gestora a merateľných ukazovateľov
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Cieľ4: Efektívne aktívne opatrenia trhu práce podporujúce zamestnanosť starších ľudí v digitálnom svete

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 4 opatrenie 2 Analýza dopadov digitalizácie a automatizácie na starších zamestnancov a ich zručnosti vo svete práce, vrátane vytvorenia Akčného plánu uplatniteľnosti starších ľudí v digitálnom svete
Názov zodpovedajúceho MU	spracovaná analýza formulované odporúčania Akčný plán
Stav naplnenia	nesplnené

Dôvod nesplnenia	opatrenie nebolo možné implementovať vzhľadom na limity vecnej pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Plánovaný ďalší postup	aktualizácia opatrenia (zmena znenia opatrenia, gestora, termínu plnenia, financovania a merateľných ukazovateľov)
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 4 opatrenie 3 Vypracovanie a pravidelná aktualizácia kvalifikačných a hodnotiacich štandardov jednotlivých kvalifikácií potrebných pre trh práce ako rámec pre prípravu a realizáciu rekvalifikačných programov, s osobitným zameraním na vekovú kategóriu 50+
Názov zodpovedajúceho MU	zverejnený zoznam kvalifikácií
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	implementácia opatrenia je naviazaná na vznik a fungovanie Aliancie sektorových rád, ktorá vznikla 1.1.2023; jej úlohou má byť aj vypracúvanie a aktualizácia kvalifikácií v súlade s aktuálnymi podmienkami trhu práce
Plánovaný ďalší postup	opatrenie sa začne priebežne plniť po plnom nastavení fungovania Aliancie sektorových rád
Poznámka	

Cieľ5: Podpora udržania pracovných miest zamestnancov vo veku 50+ pracujúcich na vysokošpecializovaných pozíciách

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 5 opatrenie 1 Spracovanie projektov na podporu udržania zamestnancov 50+ na vysokošpecializovaných pozíciách u zamestnávateľov
Názov zodpovedajúceho MU	počet projektov a počet udržaných vysokošpecializovaných pozícií zamestnancov 50+
Stav naplnenia	nesplnené
Dôvod nesplnenia	naformulované pôvodné opatrenie nebolo možné implementovať z dôvodu absencie databáz a legislatívneho ukotvenia pojmu „vysokošpecializované pozície“
Plánovaný ďalší postup	Aktualizácia opatrenia na „Podpora zamestnania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie vo veku 50+“. Navrhovaná úprava, resp. aktualizácia opatrenia bude súladná s nastavením PSK, oprávnenosťou jeho jednotlivých skupín a oprávnenosťou aktivít. Cieľovou skupinou a podporovanými aktivitami aktívnych opatrení na trhu práce je podpora zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie finančným príspevkom určeným pre zamestnávateľa. Medzi znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie sú zaradení aj občania vo veku nad 50 rokov. Zároveň bude v rámci PSK výrazne podporovaná adaptabilita na trhu práce, a to prostredníctvom finančných príspevkov na vzdelávanie uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie (vrátane zamestnancov). V rámci podpory adaptability sa Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR bude zameriavať na všetky ohrozené skupiny obyvateľstva (vrátane zamestnancov vo veku 50+), avšak nie len na vysokošpecializovaných pozíciách.

Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)
-----------------	--

Cieľ6: Podpora aktívneho starnutia ako predmet sociálneho dialógu

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 6 opatrenie 1 Analýza možností a následná aplikácia minimálneho rozsahu nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu do praxe. Zhodnotenie možnosti uplatnenia zásad v kolektívnom vyjednávaní
Názov zodpovedajúceho MU	spracovaný analytický dokument a vydané interné opatrenia
Stav naplnenia	nesplnené
Dôvod nesplnenia	Plnenie opatrenia sa nepodarilo uskutočniť v roku 2022, nakoľko sa muselo postupovať podľa plánovaného harmonogramu aktivít Európskeho sociálneho fondu (OP Ľudské zdroje, Národný projekt Podpora kvality sociálneho dialógu), z ktorého je financovaný. Harmonogram realizácie projektu bol 2x predĺžený. Náročný bol aj proces výberového konania expertov, ktorý tiež spôsobil mierne omeškanie v plnení opatrenia.
Plánovaný ďalší postup	plnenie opatrenia bude pokračovať podľa teraz platného harmonogramu s plánom ukončenia projektu 07/23; na základe dohody sociálnych partnerov sa navrhuje zmena gestorstva opatrení agendy aktívneho starnutia, ktorých gestormi sú KOZ SR a RÚZ, na ASR; KOZ SR preto navrhuje aktualizovať toto opatrenie aj zmenou gestora z KOZ SR na ASR; aktualizácia opatrenia
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 6 opatrenie 2 Spolupráca sociálnych partnerov na úrovni tripartity pri podpore zvyšovania úrovne digitálnych zručností zamestnancov v predseniorskom a seniorskom veku
Názov zodpovedajúceho MU	Memorandum o spolupráci sociálnych partnerov pri podpore zvyšovania digitálnych zručností zamestnancov v predseniorskom a seniorskom veku
Stav naplnenia	nedostupný údaj
Dôvod nesplnenia	nedostupný údaj
Plánovaný ďalší postup	aktualizácia opatrenia (zmena gestora)
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

5. Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí

Strategický cieľ: Využitý potenciál starších ľudí k participácii na rozličných spoločensky prospešných aktivitách, ktoré prispievajú k rozvoju jednotlivcov, rodín, susedstiev a komunít a podporujú spoločenskú súdržnosť a medzigeneračnú výmenu

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ1: Aktívna účasť starších ľudí na živote komunity a podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 1 opatrenie 1 Projektová podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny a spolupráce formou starostlivosti starších ľudí o maloletých či o osoby odkázané na pomoc inej osoby v komunite (aj v rámci dobrovoľníckej činnosti)
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet starších osôb zapojených do komunitných aktivít medzigeneračnej výmeny spolufinancovaných z FONDU EÚ zdrojov
Východisková hodnota	nedostupný údaj
Plánovaná cieľová hodnota	nedostupný údaj
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	ŽSK: záznamy v plánoch činnosti, na sociálnych sieťach, na webovom sídle
Príklad (dobrá prax)	<p>Mesto Trnava:</p> <p>Spolupráca v rámci Vyšehradskej štvorky pri realizácii workshopu v rámci projektu "Posilnenie medzigeneračných prepojení". Zameranie workshopu: spolupráca seniorov, študentov a dobrovoľníkov.</p> <p>Žilinský samosprávny kraj:</p> <p>Integračné aktivity:</p> <p>Dni seniorov a osôb odkázaných na pomoc iných FO,</p> <p>Mikuláš,</p> <p>Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok (materiálna podpora),</p> <p>Rotary klub (materiálna podpora),</p> <p>Športové hry so seniormi z klubu Priatelia,</p> <p>Aktivity na podporu kognitívnych schopností,</p> <p>Vianočná akadémia (MŠ, ZŠ, ZUŠ),</p> <p>Deň detí a deti z komunity,</p> <p>Vianočné trhy (obec Turie, Višňové),</p> <p>Výstavy (obec Višňové, Makovický dom)</p> <p>https://www.zilina.sk/</p> <p>https://www.csstaturie.sk/</p> <p>https://seniorklub-priatelja.webnode.sk/</p> <p>Podpora spolupráce seniorov s komunitou:</p> <p>Zapojenie sa do procesu národného projektu Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – Podpora transformačných tímov;</p> <p>Vypracovanie projektov zameraných na spoluprácu so ZŠ a MŠ, spolupráca s MÚ, OÚ, knižnicami, občianskymi združeniami, zabezpečenie duchovných služieb, pravidelné prednášky, diskusie, videoprojekcie na tému Základné ľudské práva</p> <p>Podpora spolupráce v rámci komunity s dobrovoľníkmi:</p> <p>Pravidelné aktivity seniorov a dobrovoľníkov v komunite</p> <p>Podpora spolupráce s rodinou:</p> <p>Možnosť príbuzných spolupodieľať sa na realizácii aktivít v zariadení sociálnych služieb, podpora udržiavania kontaktov „na diaľku“ e-mailom</p>

	alebo videohovorom prostredníctvom aplikácie Messenger, Whatsapp alebo Viber
Poznámka	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zatiaľ opatrenie (vo vyhodnocovanom období 2021 – 2022) neimplementovalo. Opatrenie bude realizované v ďalšom implementačnom období z dôvodu potreby zabezpečenia jeho financovania prostredníctvom zdrojov Európskeho sociálneho fondu plus v rámci PSK. Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Cieľ2: Podpora voľnočasových aktivít starších ľudí ako nástroja seberealizácie a udržiavania ich sociálnych kontaktov

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 2 opatrenie 1 Podpora denných centier (klubov dôchodcov) a iných organizácií pri organizovaní umeleckých, vzdelávacích, rekreačných a športových aktivít
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet podporených poskytovateľov sociálnej služby denné centrum výška finančných nákladov na tento druh sociálnej služby (v EUR)
Východisková hodnota	<i>MU počet podporených poskytovateľov sociálnej služby denné centrum</i> 36 <i>MU výška finančných nákladov na tento druh sociálnej služby</i> 137 276,84
Plánovaná cieľová hodnota	<i>MU počet podporených poskytovateľov sociálnej služby denné centrum</i> 26 <i>MU výška finančných nákladov na tento druh sociálnej služby</i> 177 065,43
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	záverečné účty samospráv
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 2 opatrenie 2 Podpora architektonickej a finančnej dostupnosti kultúrnych podujatí a aktivít pre staršie osoby (napr. divadlá, múzeá, knižnice, galérie)
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet kultúrnych podujatí a aktivít počet kultúrnych podujatí a aktivít s aktívnym zapojením cieľovej skupiny počet návštevníkov z cieľovej skupiny
Východisková hodnota	nedostupný údaj
Plánovaná cieľová hodnota	počet kultúrnych podujatí a aktivít / počet kultúrnych podujatí a aktivít s aktívnym zapojením cieľovej skupiny / počet návštevníkov z cieľovej skupiny Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove - 12 / 0 / 342 (Sprístupňovanie programovej ponuky Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove pre seniorov)

	<p>Štátna filharmónia Košice - 3 / 3 / 100 (Stretnutie Kruhu priateľov hudby v roku)</p> <p>Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici - 36 / 35 / 399 (Cantus Choralis Slovaca 2022 – vedecká konferencia)</p> <p>Národné osvetové centrum - 106 / 19 / 3 024 (Ako ďalej seniorské folklórne súbory 2022)</p> <p>Slovenská národná knižnica - 28 / 27 / 2 215 (Životná odysea Martina Kukučina. Prezentácia knihy spojená s autorským čítaním a kultúrnym programom)</p> <p>Štátna opera v Banskej Bystrici - 109 / nesledovaný ukazovateľ / 8351 (Z opery do operety)</p> <p>Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči - 18 / 18 / 474 (Odborné poradenstvo)</p> <p>Štátny komorný orchester Žilina - 53 / nesledovaný ukazovateľ / 10 800 (Orchestrálne a komorné koncerty Štátneho komorného orchestra Žilina)</p> <p>Divadelný ústav - 3 / 3 / 60 (Dekameron/Silent Generation - koláž piatich medzigeneračných dialógov)</p> <p>Slovenská filharmónia - 2 / 2 / 90 (Klub priateľov Slovenskej filharmónie)</p> <p>Hudobné centrum - 88 / 88 / 8 380 (Pro musica nostra Thursoviensi)</p> <p>Ústredie ľudovej umeleckej výroby - 86 / 86 / 63 - čiastkový údaj, nie na všetkých podujatiach sa vedú štatistiky (Dni európskeho kultúrneho dedičstva)</p> <p>Univerzitná knižnica Bratislava - nesledovaný ukazovateľ / nesledovaný ukazovateľ / 591 používateľov seniorov (Bezplatné exkurzie)</p> <p>Slovenské národné múzeum - 307 / 200 / 23 945 (ART-ŠTAFETA Ukrajina – Symbol slobody a dôstojnosti)</p> <p>Divadlo Nová scéna - 310 / 310 / 3 333 (Muzikál Jánošík)</p>
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	interné databázy organizácií
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 2 opatrenie 3 Technicko-organizačná a finančná podpora filatelistických podujatí organizácií združujúcich aj staršie osoby
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet podporených organizácií a jednotlivcov a ich aktivít

Východisková hodnota	počet podporených organizácií a ich aktivít za rok 2020: 3 organizácie, 8 aktivít
Plánovaná cieľová hodnota	počet podporených organizácií a ich aktivít za rok 2021: 3 organizácie, 6 aktivít počet podporených organizácií a ich aktivít za rok 2022: 3 organizácie, 5 aktivít
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Zmluva o spolupráci medzi MDV SR a ZSF č. 63/C500/2021 https://crz.gov.sk/zmluva/5579633/ Zmluva o spolupráci medzi MDV SR a ZSF č. 103/C500/2022 https://www.crz.gov.sk/zmluva/6228192/
Príklad (dobrá prax)	Poskytnutie finančných prostriedkov Zväzu slovenských filatelistov vo výške 4000 EUR na rok 2021 a 4000 EUR na rok 2022 na podporu filatelistických aktivít pre seniorov. Konkrétne podporené organizácie a aktivity roku 2022: 1. Zväz slovenských filatelistov (príprava výstavy BratislavaFila 2023, Bratislavské zberateľské dni 2022 – realizácia propagačnej filatelistickej výstavy, vydanie publikácie „40 rokov klubu filatelistov 52-51 Nitra 1981-2021“) 2. Spolok sv. Gabriela (Bulletin Sv. Gabriel) 3. Slovenská filatelistická akadémia (Filatelistické štúdie 21. zväzok)
Poznámka	

Cieľ3: Zvýšenie participácie starších ľudí v dobrovoľníckych programoch (najmä dlhodobých) a profesionalizácia manažmentu starších dobrovoľníkov

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 3 Propagácia dobrovoľníctva v spoločnosti (osobitne medzi staršími ľuďmi) ako súčasť konceptu aktívneho starnutia
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet kampaní propagujúcich dobrovoľníctvo ako spôsob aktívneho starnutia
Východisková hodnota	0
Plánovaná cieľová hodnota	1
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	nedostupný údaj
Príklad (dobrá prax)	Kampaň s názvom „Týždeň dobrovoľníctva“ organizovaná Platformou dobrovoľníckych centier a organizácií v roku 2022. V rámci kampane sa realizujú dobrovoľnícke aktivity, do ktorých sa môže zapojiť široká verejnosť, vrátane starších ľudí na celom Slovensku.
Poznámka	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR opatrenie nerealizovalo nakoľko problematika dobrovoľníctva starších ľudí a profesionalizácie jeho manažmentu nepatrí primárne do jeho vecnej pôsobnosti.. Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení

Cieľ3: Zvýšenie participácie starších ľudí v dobrovoľníckych programoch (najmä dlhodobých) a profesionalizácia manažmentu starších dobrovoľníkov

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 1 Podpora spolupráce územnej samosprávy s dobrovoľníckymi centrami za účelom participatívnej tvorby kľúčových koncepčných samosprávnych dokumentov k otázkam starnutia a aktívneho starnutia a motivovania účasti samospráv na tzv. medzigeneračných projektoch
Názov zodpovedajúceho MU	počet samospráv podporujúcich dobrovoľníctvo starších ľudí počet medzigeneračných projektov realizovaných v spolupráci so samosprávami
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	opatrenie zatiaľ (vo vyhodnocovanom období 2021 – 2022) nebolo možné realizovať vzhľadom na potrebu zabezpečenia jeho financovania prostredníctvom fondov EÚ
Plánovaný ďalší postup	aktualizácia opatrenia s následným plnením z finančných prostriedkov EÚ
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 2 Ustanovenie dotačného mechanizmu na podporu vzniku a fungovania dobrovoľníckych programov s účasťou starších osôb ako klientov i aktívnych dobrovoľníkov, vrátane dobrovoľníctva „starších pre najstarších“
Názov zodpovedajúceho MU	počet dlhodobých dobrovoľníckych programov s participáciou starších ľudí; miera zapájania starších ľudí do formálneho dobrovoľníctva
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	Administratívna náročnosť prípravy potrebných mechanizmov si vyžaduje dlhší časový priestor aj vzhľadom na to, že niektoré z nich musia prejsť schvaľovacím procesom na úrovni vlády SR. Plnenie tohto opatrenia je naviazané na novelu zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá nadobudla účinnosť dňa 01.04.2023. Predmetná novela zákona vytvára v rámci Ministerstva vnútra SR nový mechanizmus zameraný na akreditáciu organizácií, dlhodobo pracujúcich s dobrovoľníkmi. Ten je následne naviazaný na poskytovanie finančnej podpory prostredníctvom dotácií poskytovaných v pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, ktoré umožnia poskytovať finančné prostriedky aj na dobrovoľnícke programy s účasťou starších osôb.
Plánovaný ďalší postup	ÚSVROS pripraví a spustí akreditačný a dotačný mechanizmus umožňujúci uchádzať sa o finančné prostriedky z dotačnej schémy Ministerstva vnútra SR, ktorá môže byť doplnkovým nástrojom umožňujúcim realizovať dobrovoľnícke programy, v rámci ktorých budú môcť byť starší ľudia zapojení do formálneho dobrovoľníctva.

Poznámka	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR opatrenie neimplementovalo z dôvodu existencie dotačného mechanizmu na podporu dobrovoľníckych programov pre všetky vekové skupiny obyvateľov (zákona o dotáciách), išlo by tak o duplicitu. Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)
-----------------	--

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 4 Realizácia programov vzdelávania v oblasti manažmentu starších dobrovoľníkov
Názov zodpovedajúceho MU	počet zrealizovaných školení a ich účastníkov
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	opatrenie zatiaľ (vo vyhodnocovanom období 2021 – 2022) nebolo možné realizovať vzhľadom na potrebu zabezpečenia jeho financovania prostredníctvom fondov EÚ
Plánovaný ďalší postup	aktualizácia opatrenia s následným plnením z finančných prostriedkov EÚ
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

6. Zabezpečenie príjmu vo vyššom veku

Strategický cieľ: Ekonomická bezpečnosť starších ľudí založená na dlhodobej udržateľnosti verejných zdrojov pre adekvátne dôchodky a iné druhy podpory a pomoci ochraňujúce starších ľudí pred chudobou a závažnou materiálnou depriváciou

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ 2: Ochrana starších ľudí pred chudobou a závažnou materiálnou depriváciou

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 2 opatrenie 1 Poskytovanie potravinovej a materiálnej pomoci ako nástroja na riešenie potravinovej a materiálnej deprivácie pre najodkázanejších starších ľudí
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet osôb 65+, ktorým bola poskytnutá potravinová a/alebo materiálna pomoc
Východisková hodnota	2725
Plánovaná cieľová hodnota	1001
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	ročná správa o realizácii FEAD - OP I za rok 2021
Príklad (dobrá prax)	distribúcia teplých jedál v rokoch 2021 a 2022 (981 osôb); distribúcia hygienických balíčkov v roku 2022 (20 osôb) https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/operacny-program-potravinovej-zakladnej-materialnej-pomoci/rocne-spravy-realizacii-op-fead/implementation-report_2014sk05fmop001_2021_web.pdf

Poznámka	
----------	--

Cieľ 3: Podpora dostupnosti verejných služieb pre starších ľudí

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 3 opatrenie 1 Zachovanie sociálnych zliav na cestovnom v osobnej železničnej doprave pre starších ľudí
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet starších ľudí s poskytnutou zľavou v osobnej železničnej doprave
Východisková hodnota	657 909 osôb registrovaných v kategórii 62+; 3 485 653 ciest uskutočnených týmito osobami (údaje za rok 2020)
Plánovaná cieľová hodnota	724 622 osôb registrovaných osôb v kategórii 62+; 4 658 489 ciest uskutočnených týmito osobami (údaje za rok 2022)
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	interné údaje ZSSK
Príklad (dobrá prax)	poskytovaná bezplatná preprava osôb nad 62 rokov zavedená uznesením vlády SR č. 530 z 22. októbra 2014 https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/11394/1
Poznámka	

Prehľad predčasne plnených opatrení

Cieľ 1: Súladnosť legislatívy sociálneho poistenia s potrebou zlepšenia dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému a uplatnenia medzigeneračnej rodinnej solidarity

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 1 Naviazanie dôchodkového veku na strednú dĺžku života
Názov zodpovedajúceho MU	novela zákona o sociálnom poistení a zníženie rizika dlhodobej neudržateľnosti z vysokého na stredné
Stav plnenia	čiastočne splnené
Zdroj (databáza)	zákon č. 352/2022 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/352/20230201
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 2 Zavedenie predvolenej investičnej stratégie na báze life cycle postavenej na investovaní do globálnych pasívnych fondov a úprava výplatnej fázy v systéme starobného dôchodkového sporenia za účelom prevencie jednorazovej výplaty úspor vzhľadom na charakter a účel starobného dôchodkového sporenia
--------------------------------	--

Názov zodpovedajúceho MU	zvýšenie alokácie aktív druhého piliera v akciách
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	zákon č. 399/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/399/20230501.html
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 3 Zavedenie automatického vstupu pre nových poistencov do systému starobného dôchodkového sporenia a ustanovenie minimálnej sadzby povinných príspevkov
Názov zodpovedajúceho MU	zmena legislatívy (zvýšenie alokácie aktív druhého piliera v akciách)
Stav plnenia	čiastočne splnené (v časti automatického vstupu)
Zdroj (databáza)	zákon č. 399/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/399/20230501.html
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 4 Podpora dobrovoľného sporenia na dôchodok cestou daňových a fiškálnych stimulov štátu ako nástroja zvyšovania motivácie ekonomicky aktívnej populácie vstupovať do dobrovoľných dôchodkových schém
Názov zodpovedajúceho MU	návrh zákona, ktorým sa ustanovia podmienky pre sporiacu a výplatnú fázu pre celoeurópsky osobný dôchodkový produkt
Stav plnenia	čiastočne splnené
Zdroj (databáza)	zákon č. 129/2022 Z. z. o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte a o zmene a doplnení niektorých zákonov: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/129/
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 5 Zavedenie systému priebežného informovania poistencov o aktuálnych a očakávaných budúcich dôchodkových nárokoch z povinných a dobrovoľných dôchodkových schém ako podporného nástroja pre plánovanie odchodu z trhu práce
Názov zodpovedajúceho MU	prijatie legislatívy a zavedený systém „oranžovej obálky“ s účinnosťou od 1.1.2024
Stav plnenia	splnené

Zdroj (databáza)	zákon č. 210/2023 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/210/20240701.html
Poznámka	

7. Podpora dôstojnosti, nezávislosti a kvality života starších ľudí

Strategický cieľ: Dôstojný, nezávislý a kvalitný život vo všetkých fázach životného cyklu, vrátane fázy odkázanosti na pomoc inej osoby, a vo všetkých prostrediach z hľadiska mobility

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ 2: Bezpečnosť a nezávislosť starších ľudí cestou univerzálneho navrhovania verejných priestorov, priestranstiev a služieb ich dostupnosti

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 2 opatrenie 1 Zvyšovanie architektonickej prístupnosti a finančnej a praktickej dostupnosti zelenej a inej infraštruktúry a jej ekosystémových služieb a voľnočasových, kultúrnych, športových, vzdelávacích a ostatných podujatí a aktivít pre starších ľudí
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet užívateľov ekosystémových a ostatných voľnočasových aktivít a služieb využiteľných seniormi
Východisková hodnota	údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	4 048 účastníkov 2 101 SMOPaJ 50 SAŽP celkovo 240 sprievodcov po NCH a po NL/5 300 návštevníkov 16 ISOP/26 226 návštevníkov, vrátane seniorov (nedá sa presne vyčíslieť) 400 návštevníkov stánku "Škola ochrany prírody vo Varíne" - ŠKOP NP MF (počet seniorov sa nedá presne vyčíslieť) 174 exkurzií pre 3 854 návštevníkov (mimo NCH) a terénnych zážitkových programov (počet seniorov sa nedá presne vyčíslieť) 129 podujatí pri príležitosti významných ochranných dní, 10 414 účastníkov (približná účasť seniorov z celkového počtu cca 20%) Prednáška Zásahového tímu na festivale Ekotopfilm - 200 návštevníkov (počet seniorov sa nedá presne vyčíslieť) Návštevnosť jaskýň/ r.2021-22 počet seniorov 26 910 (r.2021: 11 050 r.2022: 15 860)
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Pokladničný systém návštevnosti ZOO Bojnice Zvyšovanie finančnej prístupnosti kultúrnych podujatí a aktivít prostredníctvom zníženého vstupného (https://www.smopaj.sk/sk/vstupne) PHÚ ŠOP SR 2021

Príklad (dobrá prax)	Areál SEV Dropie prispôsobený na možnosti aktívneho trávenia víkendu s environmentálnymi voľnočasovými programami pre seniorov. Z celkového počtu návštevníkov bolo cca 20% v seniorskom veku. 7x Enviro soboty v SEV Dropie (2020, 21 seniorov), 10 x Enviro sobota v SEV Dropie (2021, 66 seniorov).
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 2 opatrenie 2 Kontinuálne budovanie univerzálne navrhovaných prístupov v areáloch dopravných uzlov, železničných staníc a obnova vozového parku regionálnych, prímestských vlakov na slovenských železničiach za nízkopodlažné vlaky, prípadne vytvorenie bezbariérového prístupu kombináciou infraštruktúry a prevádzky dopravných systémov a druhov dopravy
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet zrealizovaných architektonických úprav dopravných uzlov a prístupových ciest k doprave a zaobstaraných nízkopodlažných vlakov
Východisková hodnota	V podmienkach ŽSR sa nerozlišuje debarierizovanie iba v zmysle nástupíšť. Pojem „debarierizovanie“ je odstránenie všetkých bariér pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou (PRM), t. j. prístup pre osoby s použitím invalidného vozíka, osoby sluchovo alebo zrakovovo postihnuté či cestujúcich inak hendikepovaných na trase od referenčného bodu (napr. parkoviska) až po nastúpenie do vlaku. Vytvorenie bezbariérovej trasy sa skladá zo stavebných úprav viacerých stavebných objektov, kde rôzne výkonné organizačné jednotky ŽSR pri každej rekonštrukcii príslušného stavebného objektu venujú tejto problematike pozornosť, no nie je zatiaľ zavedená jej evidencia. V rámci stavieb ŽSR, aj s ohľadom na zdroje financovania, nie je zabezpečené kompletne „debarierizovanie“ od referenčného bodu až po nástupištnú hranu. Takýto postup je zabezpečený viacerými stavbami, napríklad modernizáciou železničnej trate sa zabezpečí bezbariérová trasa len z vestibulu po nástupištnú hranu. Zvyšná časť trasy (od referenčného bodu po vestibul) musí byť doriešená inou stavbou.
Plánovaná cieľová hodnota	ZSSK vlastní 141 bezbariérových ucelených jednotiek z celkového počtu 154 jednotiek. ZSSK vlastní 36 bezbariérových osobných vozňov z celkového počtu 728 vozňov, tzn. ZSSK má 91,6% ucelených jednotiek bezbariérových a 4,9% bezbariérových vozňov
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Informácie na základe vyžiadania od správcu železničnej infraštruktúry a národného dopravcu
Príklad (dobrá prax)	V snahe zjednodušiť cestovanie vlakom cestujúcim realizujú slovenské železnice v rámci modernizácie železničných tratí a stavieb úpravy, ktoré majú zabezpečiť jednoduchší pohyb v rámci staníc ako aj prístup na peróny. Taktiež neustále prebieha kontinuálny projekt obnovy vozového parku železničného osobného prepravcu (ZSSK) v rámci ktorého dochádza k výmene regionálnych a prímestských vlakov na slovenských železničiach. Tieto vlaky sú nízkopodlažné a sú vybavené informačným systémom.

Poznámka	
----------	--

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 2 opatrenie 3 Zvyšovanie architektonickej a finančnej dostupnosti kultúrnych inštitúcií (napr. divadiel, knižníc, galérií, múzeí) pre staršie osoby
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet starších ľudí užívajúcich prístupné služby kultúrnych inštitúcií za zvýhodnených podmienok
Východisková hodnota	údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	Počet kultúrnych podujatí a aktivít / Počet starších ľudí užívajúcich prístupné služby kultúrnych inštitúcií za zvýhodnených podmienok ŠF KE - 124/5 433 (Koncerty Štátnej filharmónie Košice) ŠVK BB - 85 / 172 (Pamätná izba Jozefa Gregora Tajovského v Tajove) STM - -/43 261 (Celoročné bezplatné vstupné pre seniorov) ŠO BB - 218 / 8 291 (Bezbariérová plošina pre imobilných, zľavnené vstupné pre seniorov) ŠKO - všetky podujatia / nesledovaný ukazovateľ (Bezbariérový vstup a bezbariérové WC) SF - 152 / 29 307 (Koncertný rok Slovenskej filharmónie) ÚLUV - 6/ nevedie štatistiku vekovej štruktúry účastníkov (Dni majstrov ÚLUV) SNM - 33 / 1 948 (Expozícia „Dejiny Rusínov na Slovensku – lektorovanie seniorských skupín a jednotlivcov) DNS - 110/ 3 333 (Inscenácie DNS)
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	interné databázy organizácií
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Cieľ 3: Dostupné, kvalitné a komplexné sociálne služby ako nástroj podpory dôstojného, nezávislého a bezpečného života starších ľudí v kontexte demografického vývoja

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 3 opatrenie 1 Akcentovanie aktivít podporujúcich aktívne starnutie a reflektujúcich demografický vývoj v rámci ustanovovania národných priorít rozvoja sociálnych služieb, regionálnych koncepcií rozvoja sociálnych služieb a komunitných plánov sociálnych služieb
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet programov podpory aktívneho starnutia na národnej a samosprávnej úrovni
Východisková hodnota	údaj nedostupný

Plánovaná cieľová hodnota	MPSVR SR: 5 Samospráva (údaje poskytl mesto Nitra): 6
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/narodne-priority-rozvoja-socialnych-sluzieb.html www.nitra.sk https://nitra.sk/iii-komunitny-plan-socialnych-sluzieb-mesta-nitra/ https://nitra.sk/rada-seniorov/ Facebook Facebook
Príklad (dobrá prax)	Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 zverejnené na webovom sídle MPSVR SR dňa 12. marca 2021 Mesto Nitra: Seniorská obálka a I.C.E. karta – aktivita zameraná na zabezpečenie cielene a vhodne poskytovanej prvej pomoci v prípade náhlych zdravotných komplikácií aj u osôb so zdravotným postihnutím (formulár dostupný na stiahnutie na webovom sídle mesta). Počet fyzicky vydaných seniorských obálok a I.C.E. kariet 1 890 ks.
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 3 opatrenie 2 Zvyšovanie kvality a bezpečnosti poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom efektívneho systému hodnotenia kvality sociálnych služieb
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet hodnotených subjektov upravený systém hodnotenia
Východisková hodnota	<i>MU počet hodnotených subjektov</i> 16 hodnotení (za obdobie 2019 a 2020) <i>MU upravený systém hodnotenia</i> Irelevantné
Plánovaná cieľová hodnota	<i>MU počet hodnotených subjektov</i> Výsledný počet hodnotení bol ovplyvnený celosvetovou pandemickou situáciou spôsobenou ochorením COVID-19, kedy bol výkon hodnotenia na základe pandemického plánu MPSVR SR opakovane pozastavený. I napriek tejto situácii sa podarilo v rokoch 2021 – 2022 vykonať 17 hodnotení podmienok kvality. <i>MU upravený systém hodnotenia</i> https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/345/20221026
Stav plnenia	priebežne plnené

Zdroj (databáza)	Nadobudnutím účinnosti zákona 345/2022 Z. z. o inšpekcií v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa vypustil zo zákona o sociálnych službách mechanizmus hodnotenia podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby a povinnosť plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby sa stáva jednou z povinností poskytovateľa sociálnej služby, ktorá bude predmetom dozoru.
Príklad (dobrá prax)	Výsledky z hodnotenia boli prezentované v rámci vzdelávania poskytovateľov sociálnych služieb, čím boli poskytovatelia podporovaní vo zvyšovaní kvality poskytovania tejto služby a boli jedným z podkladov na zmenu legislatívy pre novú Prílohu č. 2 k zákonu o sociálnych službách, ktorá ustanovuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby.
Poznámka	

Cieľ 5: Stabilizovaný odborný personál v sociálnych službách a jeho ďalší rozvoj

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 5 opatrenie 1 Podpora motivačných programov a opatrení vedúcich k stabilizácii odborného personálu sociálnych služieb a k rozvoju jeho odbornosti prostredníctvom programov ďalšieho vzdelávania
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet účastníkov vzdelávacích programov počet odborných a iných zamestnancov sociálnych služieb
Východisková hodnota	<i>MU počet účastníkov vzdelávacích programov</i> údaj nedostupný <i>MU počet odborných a iných zamestnancov sociálnych služieb</i> 27 731 osôb
Plánovaná cieľová hodnota	<i>MU počet účastníkov vzdelávacích programov</i> 405 <i>MU počet odborných a iných zamestnancov sociálnych služieb</i> Údaje za rok 2021 neboli k dispozícii a v čase prípravy Správy nebola <i>Správa o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2022</i> k dispozícii.
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Interný údaj NP PROFI II. Dátová príloha ku kapitole 3: https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/vyskum-oblasti-prace-socialnych-veci-institut-socialnej-politiky/spravy-socialnej-situacii-obyvateľstva/nova-web-stranka.html
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Cieľ 6: Koordinovaná podpora a pomoc poskytovaná starším ľuďom v krízových životných situáciách

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 6 opatrenie 1 Poskytovanie individualizovanej podpory a pomoci starším osobám v krízových životných situáciách (napr. pri strate bývania) prostredníctvom synergie a koordinácie rozličných podporných a aktivizujúcich programov a opatrení
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet realizovaných podporných programov a opatrení so zameraním na cieľovú skupinu starších osôb v krízových životných situáciách
Východisková hodnota	údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	2 2 národné projekty
Stav plnenia	priebežne plnené

<p>Zdroj (databáza)</p>	<p>NV SR č. 160/2022, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 103/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/160/20220601.html), novela zákona o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vykonaná s účinnosťou od 1. januára 2022 zákonom č. 484/2021 Z. z.- zavedenie valorizačného mechanizmu každoročnej úpravy výšky finančného príspevku poskytovaného zo štátneho rozpočtu na poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach krízovej intervencie, Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 234/2022 Z. z. , ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2023</p> <p>NV SR č. 14/2023, ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/14/20230115.html).</p> <p>Monitorovacie správy, interné databázy a ITMS2014+ https://www.ia.gov.sk/narodny-projekt-budovanie-odbornych-kapacit-na-komunitnej-urovni/index.html?csrt=12597595553568244831 https://www.ia.gov.sk/narodny-projekt-podpora-a-zvysovanie-kvality-terennej-socialnej-prace/index.html?csrt=1507445568582444220 https://www.ia.gov.sk/narodny-projekt-budovanie-odbornych-kapacit-na-komunitnej-urovni/index.html?csrt=12597595553568244831 https://www.ia.gov.sk/narodny-projekt-podpora-a-zvysovanie-kvality-terennej-socialnej-prace/index.html?csrt=1507445568582444220</p>
--------------------------------	---

<p>Príklad (dobrá prax)</p>	<p>V zmysle NV SR bol v rámci prvej vlny inflačnej pomoci poskytnutý osobám nad 62 rokov, ktoré nemajú žiaden príjem (dôchodková dávka alebo príjem zo závislej činnosti, z podnikania) jednorazový príspevok v sume 100 €.</p> <p>V zmysle NV SR v súvislosti so zvýšením súm pomoci v hmotnej núdzi a dôchodkových dávok od 1. januára 2023 sa v roku 2023 za príjem na účely pomoci v hmotnej núdzi nepovažuje suma zvýšenia dôchodkovej dávky na základe valorizácie, ktorá je garantovaná zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. To znamená, že v súvislosti so zvýšením dôchodkových dávok nedošlo k prehodnoteniu príjmu na účely poskytovania pomoci v hmotnej núdzi.</p> <p>Poskytovanie individualizovanej podpory a pomoci starším osobám v krízových životných situáciách (napr. pri strate bývania) sa uskutočňuje prostredníctvom synergie a koordinácie rozličných podporných a aktivizujúcich programov a opatrení.</p> <p>Fórum pre pomoc starším realizovalo prieskum o týraní a násilí na starších a v akom prostredí sa vyskytuje (formy, príčiny a navrhované východiská) - počet respondentov 895. Taktiež táto inštitúcia poskytovala individuálne poradenstvo a pomoc v krízových situáciách za rok 2021 a 2022, pre 164 415 osôb.</p> <p>Na úrovni samosprávy, počty realizovaných podporných programov s rôznym zameraním:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 Piešťany 3 Kežmarok 1 Martin (40 prijímateľov soc. služieb) 1 Nitra (73 osôb) 2 Nové Zámky 122 Žilinský samosprávny kraj <p>Zdroje:</p> <p>https://nitra.sk/socialne-sluzby/socialna-vydajna-potravin/ https://www.facebook.com/cssorava https://www.cssorava.sk/ FB, www stránka CSS TAU, časopis Mravenisko, www.csstauturie.sk Záznamy zo sociálneho poradenstva www.nitra.sk https://nitra.sk/wp-content/uploads/2023/02/Smernica-8-2010-zapracovany-dodatok-c-5_.pdf</p>
<p>Poznámka</p>	

Cieľ 7: Bezpečnosť starších ľudí prostredníctvom zvyšovania povedomia a informovanosti o kriminalite páchanej na starších ľuďoch a možnostiach účinnej ochrany

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 7 opatrenie 1 Realizácia preventívno-osvetovej činnosti zameranej na zvyšovanie povedomia starších ľudí o zlom zaobchádzaní a kriminalite páchanej na tejto cieľovej skupine (vrátane projektu „Bezpečná jeseň života“), o najčastejších spôsoboch jej páchania a o možnostiach účinnej ochrany proti aktuálnym ohrozeniam
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	realizované preventívno-osvetové aktivity a programy pre cieľovú skupinu starších ľudí počet starších účastníkov
Východisková hodnota	<i>MU realizované preventívno-osvetové aktivity a programy pre cieľovú skupinu starších ľudí</i> údaj nedostupný <i>MU počet starších účastníkov</i> údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	<i>Údaje pre MU realizované preventívno-osvetové aktivity a programy pre cieľovú skupinu starších ľudí a pre MU počet starších účastníkov sú vzhľadom na charakter aktivít uvádzane kontextuálne</i> Bezpečná jeseň života (rok 2022) 280 stretnutí, účasť viac ako 10 000 seniorov Seniori zbystrite pozornosť (rok 2022, spolupráca so Slovenskou poštou), 50 aktivít, 723 oslovených seniorov 2022 - 116 prednášok a besied účasťou viac ako 2 500 seniorov Osvetová činnosť - 358 aktivít, oslovených viac ako 12 800 seniorov i širokej verejnosti Informačné kancelárie - 48 preventívnych aktivít formou besied pre 1 228 účastníkov z radov seniorov Fórum pre pomoc starším realizovalo ďalších 5 aktivít (konferencie, workshopy a vzdelávanie aktivity, letáková kampaň, časopisy a mediálne výstupy) - 3 144 účastníkov, do distribúcie bolo vytvorených 150 000 letákov
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	štatistiky vedené na oddelení prevencie odboru komunikácie a prevencie Prezídia Policajného zboru https://www.minv.sk/?brozury-a-letaky https://www.minv.sk/?O_Projekte_BJZ
Príklad (dobrá prax)	Rovesnícke vzdelávanie seniorov zamerané aj na prevenciu ekonomickej kriminality a ochranu pred podvodmi v spolupráci NBS/5penazí so seniorskými organizáciami na Slovensku – JDS, ZKS. Pilotné školenia boli realizované v Trenčianskom a Nitrianskom kraji. https://5penazi.sk/

Poznámka	
----------	--

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 7 opatrenie 2 Zapojenie starších ľudí ako lektorov preventívno-osvetových aktivít na zvyšovanie povedomia starších ľudí o kriminalite páchanej na tejto cieľovej skupine a o možnostiach účinnej ochrany proti aktuálnym ohrozeniam
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	realizované preventívno-osvetové aktivity počet starších ľudí v pozícii lektorov
Východisková hodnota	MU realizované preventívno-osvetové aktivity údaj nedostupný MU počet starších ľudí v pozícii lektorov údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	MU realizované preventívno-osvetové aktivity Projekt Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov - 2 prednášky MU počet starších ľudí v pozícii lektorov 40 účastníkov z radov starších osôb a seniorov
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	vedené štatistiky projektu https://www.digitalniseniori.gov.sk/
Príklad (dobrá prax)	Odbor prevencie kriminality kancelárie MV SR / OPK KMV SR od roku 2022 v spolupráci so sekciou inovácií, strategických investícií a analýz MIRRI SR v rámci projektu „Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov“ realizuje tréning trénerov. V hodnotenom období boli v rámci tréningu trénerov uskutočnené 2 prednášky so zameraním na témy „Boj proti hoaxom a dezinformáciám“ a „Internetové podvody páchané na senioroch“, ktorých sa zúčastnilo 40 účastníkov z radov starších osôb a seniorov.
Poznámka	

Cieľ 8: Bezpečnosť starších ľudí prostredníctvom dostupných programov pomoci a služieb pre obeť násilia a trestných činov páchaných na starších ľuďoch

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 8 opatrenie 1 Poskytovanie informácií, usmernenia a sprostredkovanie odbornej pomoci v oblasti psychologického poradenstva, sociálneho poradenstva, právnej podpory a usmernenia pre obeť a potenciálne obeť trestných činov z radov seniorov prostredníctvom informačných kancelárií pre obeť trestných činov
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet seniorov, ktorým informačné kancelárie poskytli uvedené intervencie

Východisková hodnota	údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	636 klientov vo veku nad 60 rokov
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	vedené štatistiky
Príklad (dobrá prax)	Fórum pre pomoc starším poskytlo v tejto oblasti pomoc 3 361 osobám.
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 8 opatrenie 2 Odborná príprava pracovníkov rozličných rezortov na detekciu násillia páchaného na senioroch
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet školení počet vyškolených pracovníkov
Východisková hodnota	MU počet školení údaj nedostupný MU počet vyškolených pracovníkov údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	MU počet školení 15 prednášok realizovaných Fórum pre pomoc starším MU počet vyškolených pracovníkov Na úrovni MZ SR: 1 konferencia pre 160 osôb Na úrovni MV SR: Centrum vzdelávania a psychológie MV SR a Akadémiou Policajného zboru v Bratislave používa akreditovaný vzdelávací projekt (kurz) ďalšieho vzdelávania policajtov pod názvom: „Obzvlášť zraniteľné obete trestných činov, vyšetrovanie a prístup k obeti“. Uvedeného vzdelávania sa zúčastňujú vyšetrovatelia a poverení príslušníci Policajného zboru, ktorí v rámci výkonu svojej služobnej činnosti prichádzajú do styku s obzvlášť zraniteľnou osobou, ktorou je v zmysle zákona č. 247/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, aj osoba staršia ako 75 rokov.. Absolventi kurzu sa oboznamujú s metódami a technikami komunikácie a výsluchov obetí, aplikáciou osobitného prístupu k obzvlášť zraniteľnej obeti s prvkami psychologického a špeciálnopedagogického prístupu pri ochrane pred sekundárnou viktimizáciou. Vzdelávanie je realizované Akadémiou Policajného zboru v Bratislave. Vzhľadom na to, že v priebehu rokov 2021 – 2022 bola na Slovensku vyhlásená epidemiologická situácia a z dôvodu zabránenia šírenia ochorenia COVID-19, nebolo toto vzdelávanie v sledovanom období realizované. Na úrovni MPSVR SR: v odpočítovanom období aktivity v tomto opatrení neboli realizované. V budúcnosti sa plánuje vzdelávanie na túto tému zaradiť do pripravovaného národného projektu PPOK.

Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	https://www.health.gov.sk/Clanok?Online-konferencia-Bezpecnost-starsich-ludi
Príklad (dobrá prax)	
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 8 opatrenie 3 Poskytnutie rýchlej a dostupnej pomoci starším ľuďom, ktorí sú ohrození násilím v rodinách, prostredníctvom nonstop Národnej linky 0800 212 212 a Senior linky 0800 172 500
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet prijímateľov dištančného poradenstva od 65+
Východisková hodnota	údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	164 415
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	Fórum pre pomoc starším - Senior linka
Príklad (dobrá prax)	Poskytovanie pomoci starším ľuďom v krízových situáciách a ľuďom ohrozených páchaním násilia v rodinách. Rok 2021 - 71 893 Rok 2022 - 95 522
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď časť <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Prehľad predčasne plnených opatrení

Cieľ 4: Jednotná posudková činnosť na sociálne účely a efektívna kompenzačná pomoc poskytovaná starším osobám

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 4, opatrenie 2 Prehodnotenie systému poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia
Názov zodpovedajúceho MU	prehodnotený systém
Stav plnenia	priebežne plnené (odpočítované predčasne)

Zdroj (databáza)	<p>Zákon č. 485/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – účinnosť od 1. januára 2022</p> <p>Novelou zákona nebol zavedený nový druh peňažného príspevku na kompenzáciu ani zrušený žiaden z existujúcich peňažných príspevkov na kompenzáciu. Prijaté zmeny nemajú významný vplyv na počet poskytnutých peňažných príspevkov na kompenzáciu. Upravili sa kvalifikačné predpoklady pre posudkových lekárov, umožnil sa súbeh kúpy a úpravy vozidla v jednom čase, upravili sa podmienky vrátenia poskytnutého peňažného príspevku na kúpu pomôcky, upravil sa postup pri viacerých začatých konaniach, predĺžili sa lehoty pre poberateľov na zabezpečenie si predmetu kompenzácie, rozšíril sa okruh subjektov na účely poskytnutia vrátenej pomôcky alebo zdvíhacieho zariadenia, upravili sa percentuálne hodnoty ustanovené v prílohách na účely určovania výšky jednorazových peňažných príspevkov na kompenzáciu, precizovali sa ustanovenia na základe aplikačnej praxe.</p>
Poznámka	Ide o predčasné plnenie v MU upravený systém hodnotenia

Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení

Cieľ 4: Jednotná posudková činnosť na sociálne účely a efektívna kompenzačná pomoc poskytovaná starším osobám

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 4 opatrenie 1 Zavedenie systému jednotnej posudkovej činnosti na účely sociálnych služieb podmienených odkázanosťou a peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia
Názov zodpovedajúceho MU	zavedený systém jednotnej posudkovej činnosti
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	Plnenie opatrenia bolo potrebné zosúladiť s Plánom obnovy a odolnosti SR, komponent 13, Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
Plánovaný ďalší postup	Pri uvedenom opatrení bolo potrebné posunúť termín plnenia na rok 2024, nakoľko došlo k zosúladeniu s Plánom obnovy a odolnosti SR.
Poznámka	Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

8. Politiky aktívneho starnutia bližšie k občanom a ich riadenie

Strategický cieľ: Fungovanie inštitucionalizovaných mechanizmov riadenia politik aktívneho starnutia a inštitútov účasti seniorských organizácií a organizácií venujúcich sa seniorom pri ich tvorbe a implementovaní na rozličných úrovniach (národnej, regionálnej, miestnej)

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ 1: Inštitucionálne zabezpečenie a koordinácia účasti seniorských organizácií na riadení verejných vecí na rozličných úrovniach

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.8. cieľ 1 opatrenie 1 Zefektívnenie činnosti Rady vlády SR pre práva seniorov a pre prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie ako inštitucionálnej bázy participácie zástupcov cieľovej skupiny starších ľudí
Názov zodpovedajúceho MU	upravený systém a prax fungovania RV SR PSPVPPSP
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	Uznesenie č. 136 z rokovania 7. marca 2023: https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/rada-vlady-slovenskej-republiky-prava-seniorov-prisposobovanie-verejnych-politik-procesu-starnutia-populacie/zasadnutia-rady-vlady/uznesenia-135-142.pdf
Poznámka	

Cieľ 2: Prehľadný systém fungovania a podpory seniorských organizácií

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.8. cieľ 2 opatrenie 1 Realizácia prieskumu stavu seniorských organizácií a príprava ich databázy za účelom sprehľadnenia, vytvorenia systému kontaktov a reprezentatívneho zastúpenia v poradných a iných relevantných štruktúrach a orgánoch
Názov zodpovedajúceho MU	realizovaný prieskum, vytvorená databáza
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/aktivne-starnutie/databaza-seniorskych-organizacii/
Poznámka	

Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení

Cieľ 2: Prehľadný systém fungovania a podpory seniorských organizácií

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.8. cieľ 2 opatrenie 2 Ustanovenie mechanizmu finančnej podpory bežnej činnosti kľúčových seniorských organizácií
Názov zodpovedajúceho MU	ustanovený mechanizmus podpory
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	Vzhľadom na uplynulé obdobie, ktoré poznačili multiplikované krízy, sa v odpočítanom období nepristúpilo k plneniu opatrenia.

Plánovaný postup	d'alší	Aktualizácia termínu opatrenia do roku 2024.
Poznámka		Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

9. Zvyšovanie povedomia, dáta a výskum

Strategický cieľ: Sensibilizácia spoločnosti k problematike aktívneho starnutia a prijímanie rozhodnutí na základe dostupných a kvalitných dát a výskumných zistení

Prehľad priebežne plnených a splnených opatrení

Cieľ 1: Sensibilizácia spoločnosti, najmä detí a mladých ľudí, k problematike aktívneho starnutia a medzigeneračnej výmeny

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.9. cieľ 1 opatrenie 1 Posilnenie programovej skladby televízie a rozhlasu v zameraní na otázky aktívneho starnutia a životné podmienky starších ľudí
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	sledovanosť a počúvanosť tematizovaných programov (v %)
Východisková hodnota	údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	Generácia - zlaté roky života (24 epizód) - 14 000 divákov (1,9% podiel na trhu) Família (31 epizód) - 34 000 divákov (1,8% podiel na trhu) Moja diagnóza (29 epizód) - 29 000 divákov (1,6% podiel na trhu) Ambulancia (1 epizóda) - 10 000 divákov (0,8% podiel na trhu) Odhodlaní putovať (24 epizód) - 19 000 divákov (1,4% podiel na trhu) Klub na Trojke (47 epizód) - 5 000 divákov (0,3% podiel na trhu) 60 plus (112 epizód) - 6 000 divákov (0,7% podiel na trhu) Cesty istoty (20 epizód) - 6 000 divákov (0,3% podiel na trhu) Päť peňazí - inteligentný senior (20 epizód) - 4 000 divákov (0,3% podiel na trhu) Senior Klub (44 epizód) - rozhlasová relácia (dáta k počúvanosti momentálne nedostupné)
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	databázy RTVS

<p>Príklad (dobrá prax)</p>	<p><i>Generácia – zlaté roky života:</i> v tomto programovom type diváci spoznali aj inšpiratívnu osobnosť prostredníctvom krátkych profilov herca Jozefa Šimonoviča, opernej speváčky Magdalény Blahušiakovej, rómskeho maliara a sochára Miloša Ráca, kňaza Jána Sucháňa, divadelníka Vladimíra Strniska, kostýmovej výtvarníčky Ľubice Jarjabkovej, herca Alfréda Swana, básnika Jaroslava Martiša, herečky Gabriely Dolnej, horolezca Igora Kollera, kazateľa Daniela Pastirčáka, herca Františka Kovára a ďalších.</p> <p><i>Família:</i> napríklad vo februári v tomto dokumentárnom seriáli zaznamenala veľký ohlas časť „Lásky môjho života“ – rodinný príbeh legendárnej speváčky Olgy Szabovej, v októbri zas časť „Kolobeh“ – o súdržnosti rodiny, zloženej z mladých a starých.</p> <p><i>Moja diagnóza:</i> medicínsky dokumentárny seriál, napríklad v auguste si divácku pozornosť získala časť „Opaterou a láskou proti pandémie“ – pomoc mladých starším.</p> <p><i>Ambulancia:</i> v októbrovom vysielaní sa venoval téme „Bez okuliarov“ – pomoc seniorom.</p> <p><i>Odhodlaní putovať:</i> religiozita je blízka väčšine seniorov preto na televíznom okruhu Dvojka má stabilné miesto vo vysielaní duchovný blok, tvorený z duchovného cestopisu.</p> <p><i>Klub na Trojke:</i> relácia má cieľ osloviť práve seniorskú generáciu so zameraním na zdravotné, sociálne a právne otázky, ako aj na témy efektívneho využívania voľného času. Inšpiratívne filmové príbehy aktívnych seniorov boli oceňovanou súčasťou tohto formátu.</p> <p><i>60 plus:</i> vyčlenením dokrútok z Klubu na Trojke vznikol tento jedinečný cyklus miniprofilov inšpiratívnych seniorov, ktorý bol do vysielania zaradený pod názvom 60 Plus.</p> <p><i>Cesty istoty:</i> formát vyrábaný v spolupráci s MPSVR SR, pozostával z 20 epizód. Diváci v jednotlivých častiach spoznávali ponuky sociálnych služieb, nárokov na pomoc a s tým súvisiace zvládanie osamelosti a pocitu nepotrebnosti zdravotne a inak znevýhodnených seniorov.</p> <p><i>Päť peňazí – inteligentný senior:</i> televízny cyklus zameraný na zvýšenie finančnej gramotnosti senior a bol vyrábaný v spolupráci s NBS.</p> <p><i>Senior Klub:</i> Rádio Regina sa seniorským témam venuje priebežne, vysielala však špeciálnu cyklickú reláciu Senior klub, okrem toho na väčšej ploche sa seniorskej problematike venuje aj relácia <i>Host Rádia Regina Západ</i>. Z hľadiska zdravotného stavu boli pre seniorov ústretové relácie: <i>hodinová poradňa zdravia</i>, <i>Vademecum</i> ale aj večerná 90-minútová relácia <i>Pohotovosť</i> (striedajú sa v nej všetky tri Rádiá Regina – Západ, Stred, Východ). Tematika seniorov sa objavovala aj v ďalších rubrikách ako je <i>Seriál RRZ</i>, <i>Dobrá rada nad zlato</i>, <i>Otázka na Dnes</i>, či relácia <i>Fórum</i>.</p>
<p>Poznámka</p>	

<p>Číslo a názov opatrenia v NPAS</p>	<p>4.9. cieľ 1 opatrenie 2 Podpora programov a aktivít medzigeneračnej výmeny za účelom budovania pozitívnych medzigeneračných postojov</p>
<p>Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka</p>	<p>počet realizovaných programov</p> <p>počet účastníkov programov rozličných generácií</p>

Východisková hodnota	MU počet realizovaných programov údaj nedostupný MU počet účastníkov programov rozličných generácií údaj nedostupný
Plánovaná cieľová hodnota	MU počet realizovaných programov 20 prednášok 125 stretnutí 5 oceňovaní MU počet účastníkov programov rozličných generácií 385 osôb (20 prednášok) údaj nedostupný (125 stretnutí) 15 osôb (5 oceňovaní)
Stav plnenia	priebežne plnené
Zdroj (databáza)	interné údaje Fóra pre pomoc starším
Príklad (dobrá prax)	Projekt medzigeneračnej spolupráce a poskytovanie pomoci starším ľuďom - prednášky na školách (účasť 385 osôb). Projekt Anjel pomoci starším - poskytovanie pomoci starším a získavanie vzájomných zručností (počet stretnutí – 125). Anjel pomoci starším - oceňovanie mladých ľudí cenou Anjel pomoc starším za aktivity v rámci medzigeneračnej spolupráce. Ocenených 15 osôb.
Poznámka	

Cieľ 2: Politika podpory aktívneho starnutia založená na dátach, priebežnom monitoringu a dôkazoch

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.9. cieľ 2 opatrenie 2 Produkovanie indikátorov populačného starnutia
Názov zodpovedajúceho MU a merná jednotka	počet vypočítaných indikátorov populačného starnutia
Východisková hodnota	5 domén
Plánovaná cieľová hodnota	5 domén aktualizovaných o ďalší referenčný rok v časovom rade
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	https://datacube.statistics.sk/#!/folder/sk/1001192 https://slovak.statistics.sk/
Príklad (dobrá prax)	-
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.9. cieľ 2 opatrenie 1 Produkovanie a publikovanie údajov o populačnom starnutí a prierezových analýz populačného starnutia
Názov zodpovedajúceho MU	publikované údaje a analýzy
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	https://slovak.statistics.sk/PortalTraffic/fileServlet?Dokument=2a5a8016-5470-499b-9157-994f01875029 https://slovak.statistics.sk/PortalTraffic/fileServlet?Dokument=ffda5c23-0c7d-444e-a99f-ca807bbc447e https://www.scitanie.sk/analyzy/popis-konstrukcnych-postupov-analyza-zhodnotenie-ziskanych-vysledkov-populacnej-prognozy-jednotlivych-variant
Poznámka	

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.9. cieľ 2 opatrenie 5 Spracovávanie Správy o stave a vývoji kriminality na senioroch a jej predkladanie na rokovanie RV SR PSPVPPSP
Názov zodpovedajúceho MU	predložená správa
Stav plnenia	splnené
Zdroj (databáza)	https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/rada-vlady-slovenskej-republiky-prava-seniorov-prisposobovanie-verejnych-politik-procesu-starnutia-populacie/zasadnutia-rady-vlady/zapis-z-rokovania.pdf
Poznámka	

Prehľad zatiaľ neplnených a nesplnených opatrení

Cieľ 2: Politika podpory aktívneho starnutia založená na dátach, priebežnom monitoringu a dôkazoch

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.9 cieľ 2, opatrenie 3 Realizovanie zisťovania o stave pracovnej schopnosti zamestnancov v SR na základe štandardizovaného nástroja WorkAbility Index (WAI) ako základu pre prognózovanie vývoja pracovnej schopnosti zamestnancov rôznych profesií v priebehu ich starnutia
Názov zodpovedajúceho MU	počet vykonaných WAI v rozličných rezortoch a priemyselných odvetviach
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	potreba zabezpečenia financovania opatrenia prostredníctvom zdrojov ESF

Plánovaný postup	d'alší	Aktualizácia termínu plnenia opatrenia. Opatrenie bude financované z prostriedkov ESF+ v rámci PSK z cieľa politiky súdržnosti č.4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv. Opatrenie svojím zameraním prispieva k plneniu špecifického cieľa v prioritě Adaptabilný a prístupný trh práce. Finančná podpora v podobe výzvy bude pre toto opatrenie zaradená do harmonogramu výziev po roku 2023, tak aby bolo opatrenie uskutočnené priebežne do roku 2029, predpokladaná dĺžka opatrenia nebude presahovať 24 mesiacov realizácie. Programové obdobie 2021-2027 rámcované PSK umožňuje čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ do konca roku 2029.
Poznámka		Aktualizácia opatrenia (viď Príloha č. 2 - <i>Prehľad aktualizovaných opatrení</i>)

Číslo a názov opatrenia v NPAS	4.9. cieľ 2 opatrenie 4 Realizovanie výskumu zameraného na vplyv aktívneho dobrovoľníctva na zdravie, sociálny a psychický stav starších dobrovoľníkov ako podklad pre propagáciu dobrovoľníctva medzi staršími ľuďmi
Názov zodpovedajúceho MU	realizovaný výskum
Stav naplnenia	zatiaľ neplnené
Dôvod nesplnenia	V období implementácie NPAS v rokoch 2021 – 2022 sa v implementácii tohto opatrenia realizovali skôr práce prípravného typu ako návrh harmonogramu alebo obsahu samotného výskumu. Ako taký sa zatiaľ nerealizoval.
Plánovaný postup	d'alší V ďalšom období pristúpiť k implementácii výskumu. Vzhľadom na to, že opatrenie má termín plnenia zadefinované ako priebežné, nie je potrebné ho aktualizovať.
Poznámka	

Príloha č. 2

Prehľad aktualizovaných opatrení

1. Podpora aktívneho starnutia v rodinnej perspektíve

Strategický cieľ: Podpora medzigeneračnej solidarity a dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov ako základu fungovania rodiny a plnenia jej úloh v rodinnom životnom cykle

Cieľ 1: Upevňovanie dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 1 opatrenie 1 Podpora využívania potenciálu starších členov rodiny prostredníctvom ich zapojenia do starostlivosti, výchovy a vzdelávania detí ako cesta skoršieho a plnohodnotného návratu rodičov do pracovného procesu	
Znenie aktualizovaného opatrenia	4.1. cieľ 1 opatrenie 1 Podpora využívania potenciálu starších členov rodiny ich zapojením do starostlivosti o deti formou zakladania detských skupín, v rámci sociálnej služby na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Znenie pôvodného opatrenia bolo potrebné prispôbiť aktuálnej ekonomickej situácii v SR. Detské skupiny predstavujú novú formu starostlivosti o deti, v rámci sociálnej služby na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života, ktorú môžu využívať aj aktívni seniori, ako poskytovatelia tejto sociálnej služby. Založenie detskej skupiny aktívnym seniorom môže prispieť k zlepšeniu medzigeneračnej solidarity a motivovať mladých rodičov ku skoršiemu návratu do aktívneho pracovného života.
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	Počet založených detských skupín	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Merateľný ukazovateľ v takejto podobe zodpovedá celkovej úprave opatrenia, viď odôvodnenie v časti Znenie aktualizovaného opatrenia.
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ 3: Podpora zotrvania odkázaných starších osôb čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.1. cieľ 3 opatrenie 3 Podpora neformálne opatrovujúcich osôb (predovšetkým rodinných príslušníkov), osobitne cestou ich edukácie pre zabezpečovanie kvalitnej starostlivosti a udržiavania vlastného zdravia	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Vzhľadom na uvedené informácie v časti "Stručné odôvodnenie zmeny" gestor nevidí opodstatnenie vzdelávať poberateľov predmetného peňažného príspevku a žiada o vypustenie danej úlohy.	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neustanovuje vzdelanostné kritéria pre osoby, ktoré zabezpečujú pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a poberajú peňažný príspevok na opatrovanie a to aj z dôvodu, že nejde o formu zamestnania, na rozdiel od opatrovateľov/opatrovateliek v sociálnych službách. Cieľom poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie je umožniť najmä rodinným príslušníkom zabezpečiť potrebnú starostlivosť blízkej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím. Ide často o dlhoročnú starostlivosť napr. zo strany rodičov od útleho veku dieťaťa, ktorá pokračuje aj v dospelosti.
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

2. Podpora ľudských zdrojov v celoživotnom cykle

Strategický cieľ: Využitie potenciálu ľudí pre aktívne starnutie ako základu udržateľného vývoja spoločnosti cestou udržateľného rozvoja infraštruktúry ďalšieho vzdelávania

Cieľ 1: Legislatíva podporujúca celoživotné vzdelávanie

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.2. cieľ 1 opatrenie 1 Zpracovanie problematiky podpory ďalšieho vzdelávania starších ľudí do pripravovaného zákona o celoživotnom vzdelávaní	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	2023	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Omeškanie je spôsobené odkladom prípravy novely zákona o celoživotnom vzdelávaní na rok 2023. Úprava predmetného opatrenia by preto mala byť v zmysle posunu pôvodného termínu plnenia z roku 2022 na rok 2023.
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

3. Zdravotná starostlivosť podporujúca aktívne starnutie

Strategický cieľ: Dostupná a kvalitná zdravotná starostlivosť podporujúca východiskový potenciál ľudí pre aktívne starnutie

Cieľ 2: Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia starších ľudí

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 2 opatrenie 1 Zníženie úmrtnosti na kardiovaskulárne a onkologické ochorenia v rámci realizácie Národného programu podpory zdravia v SR	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	počet poskytnutých služieb ambulantnej a mobilnej Poradne zdravia a špecializovaných poradní	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> vykonávanie preventívnych prehliadok nie je v kompetencii orgánov verejného zdravotníctva
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 2 opatrenie 2 Zlepšenie povedomia a informovanosti starších ľudí v oblasti preventívneho očkovania cestou informačno-osvetových aktivít regionálnych úradov verejného zdravotníctva	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	počet a forma zrealizovaných informačno-osvetových aktivít v oblasti preventívneho očkovania, počet zapojených RÚVZ	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Úrad verejného zdravotníctva SR nedisponuje údajmi k pôvodne naformulovaným merateľným ukazovateľom
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ 4: Ochrana duševného zdravia starších ľudí

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.3. cieľ 4 opatrenie 1 Vytvorenie systémových preventívnych opatrení zameraných na ochranu duševného zdravia	
---	--	--

	starších ľudí a včasnú diagnostiku jeho porúch	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	vyňatie „z rozpočtovej kapitoly MV SR“ zo spôsobu financovania	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Ako spôsob financovania predmetného opatrenia je uvedený "štátny rozpočet (z rozpočtovej kapitoly MZ SR, MPSVR SR, MV SR), POO". Ministerstvo vnútra SR nie je gestorom plnenia predmetného opatrenia a tiež nie je ani spolupracujúcim subjektom, preto nie je odôvodnené, aby bolo opatrenie financované z rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra SR
Poznámka		

4. Podpora ekonomickej aktivity v perspektíve životného cyklu

Strategický cieľ: Využitie potenciálu starších ľudí k participácii v platenej práci ako základu udržateľného vývoja spoločnosti v medzigeneračnej perspektíve

Cieľ1: Flexibilné pracovné podmienky podporujúce zotrvanie starších ľudí v platenej práci a vekový manažment

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 1 opatrenie 1 Príprava a zavedenie opatrení za účelom podpory udržania a zlepšenia pracovnej schopnosti zamestnancov pomocou vekového manažmentu a výsledkov zisťovania WAI (Work ability index)	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	priebežne	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Zmena termínu plnenia opatrenia z dôvodu potreby zabezpečenia jeho financovania prostredníctvom zdrojov Európskeho sociálneho fondu plus. Finančná podpora v podobe výzvy bude pre toto opatrenie zaradená do harmonogramu výziev po roku 2023, tak aby bolo opatrenie uskutočnené priebežne do roku 2029, predpokladaná dĺžka opatrenia nebude presahovať 24 mesiacov realizácie. Programové obdobie 2021 – 2027 rámcované PSK umožňuje čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ do konca roku 2029.
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	počet pripravených a zavedených opatrení za účelom podpory udržania a zlepšenia pracovnej schopnosti zamestnancov	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> pôvodné merateľné ukazovatele boli navrhnuté pre opatrenie 3, cieľ 2, 4.9. NPAS; navrhované merateľné ukazovatele korešpondujú so zameraním naformulovaného opatrenia, ktorého cieľom je stabilizácia a zlepšovanie pracovných schopností zamestnancov prostredníctvom pripravených a zavedených opatrení
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 1 opatrenie 3 Popularizácia záverov a odporúčaní medzinárodného projektu AgeGap realizovaného v spolupráci zamestnávateľských organizácií	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	Aliancia sektorových rád	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Založenie záujmového združenia právnických osôb Aliancia sektorových rád v súlade s § 35b zákona č. 5/2004 Z. z. o službách

		zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.1.2023. Jej členmi sú MPSVR SR, MŠVVŠ SR, reprezentatívne združenia zamestnávateľov a reprezentatívne združenia odborových zväzov. ASR v zmysle § 35b ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z. o. i. zabezpečuje úlohy súvisiace s vykonávaním spoločných záujmov podporujúcich zosúladienie systému ČŽV s aktuálnymi a budúcimi potrebami trhu práce. Koordinuje proces zisťovania, monitorovania a predvídania vývojových trendov na trhu práce, zručností potrebných na výkon pracovných činností na pracovných miestach.
Aktualizovaný termín plnenia	2023	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Naformulované opatrenie už nie je možné implementovať v pôvodne stanovenom termíne (rok 2022).
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ2: Posilnenie postavenia starších zamestnancov v pracovno-právnych vzťahoch

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 2 opatrenie 1 Kompetenčné posilnenie systému inšpekcie práce pre účely posilnenia vymožitelnosti práva a postavenia starších ľudí na trhu práce a v pracovno-právnych vzťahoch	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Zameranie aktivít inšpekcie práce na posilnenie vymožitelnosti práva a postavenia starších ľudí na trhu práce a v pracovnoprávnych vzťahoch	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR: Kompetencie inšpekcie práce sú dostatočne široké a rovnako aj v súlade s relevantnými dohovormi MOP a teda nie je dôvod ich rozširovať čo sa týka pracovno-právnych vzťahov. Inšpekcia práce má zároveň v zmysle zákona vo

		<p>svojej kompetencii vykonávať dozor nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov, a to aj v rozsahu dozoru nad dodržiavaním antidiskriminačnej legislatívy, teda aj vo vzťahu k diskriminácii z dôvodu veku. Zvýšenie personálnych kapacít inšpekcie práce nie je potrebné nakoľko pokrytie otázky posilnenia postavenia starších ľudí inšpekciou práce nevyžaduje zvýšenie personálnych kapacít, keďže inšpekcia práce vždy venovala pozornosť aj tejto otázke. Zároveň možno konštatovať, že zvýšenie personálnych kapacít by nebolo bez vplyvu na finančné zdroje.</p> <p>Národný inšpektorát práce: Národný inšpektorát práce nemá dosah na úpravu kompetencií a zvýšenie personálnych kapacít inšpekcie práce. Ochrana zamestnancov pri práci je hlavným účelom inšpekcie práce. Inšpekcia práce vždy venovala pozornosť pracovnoprávnym vzťahom všetkých skupín zamestnancov. Orgány inšpekcie práce disponujú dostatočnými kompetenciami, pričom zvýšenie personálnych kapacít nie je možné bez dodatočného navýšenia finančných zdrojov. Za účelom dosiahnutia cieľa 2 (posilnenie postavenia starších zamestnancov v pracovnoprávných vzťahoch) je potrebné zamerať aktivity orgánov inšpekcie práce na oblasť pracovnoprávných vzťahov starších zamestnancov.</p>
Aktualizovaný gestor	vyňatie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR	<p><u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Národný inšpektorát práce riadi a kontroluje inšpektoráty práce, zjednocuje a racionalizuje pracovné metódy inšpektorov práce a určuje organizačnú štruktúru inšpektorátov práce. Návrh na zmenu gestora,</p>

		vypustenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, je v súlade s navrhovaným znením opatrenia a rovnako aj merateľného ukazovateľa.
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	aktivity inšpekcie práce v oblasti pracovnoprávných vzťahov starších zamestnancov	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> navrhovaný aktualizovaný merateľný ukazovateľ zodpovedá zneniu aktualizovaného opatrenia
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ4: Efektívne aktívne opatrenia trhu práce podporujúce zamestnanosť starších ľudí v digitálnom svete

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 4 opatrenie 2 Analýza dopadov digitalizácie a automatizácie na starších zamestnancov a ich zručnosti vo svete práce, vrátane vytvorenia Akčného plánu uplatniteľnosti starších ľudí v digitálnom svete	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Analýza dopadov digitalizácie a automatizácie na starších zamestnancov a ich zručnosti vo svete práce	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Zmena v zmysle záveru 4c zo zasadnutia Správnej rady ASR zo dňa 1.6.2023 a následného písomného hlasovania členov Správnej rady ASR. Návrh na aktualizáciu NPAS bol členmi schválený dňa 10.07.2023.
Aktualizovaný gestor	Aliancia sektorových rád	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Založenie záujmového združenia právnických osôb Aliancia sektorových rád v súlade s § 35b zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.1.2023. Jej členmi sú MPSVR SR, MŠVVŠ SR, reprezentatívne združenia zamestnávateľov a reprezentatívne združenia odborových zväzov. ASR v zmysle § 35b ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z. o. i. koordinuje proces zisťovania, monitorovania a predvídania vývojových trendov na trhu práce,

		zručností potrebných na výkon pracovných činností na pracovných miestach, určuje oblasti rozvíjania kľúčových kompetencií v systéme CŽV s osobitným zameraním na digitálne zručnosti, podnikateľské zručnosti a finančnú gramotnosť.
Aktualizovaný termín plnenia	2025	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Naformulované opatrenie už nie je možné implementovať v pôvodne stanovenom termíne (rok 2022).
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	spracovaná analýza, formulované odporúčania na zmenu	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Zmena v zmysle záveru 4c zo zasadnutia Správnej rady ASR zo dňa 1.6.2023 a následného písomného hlasovania členov Správnej rady ASR. Návrh na aktualizáciu NPAS bol členmi schválený dňa 10.07.2023.
Aktualizované financovanie	fondy EÚ	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Zmena v zmysle záveru 4c zo zasadnutia Správnej rady ASR zo dňa 1.6.2023 a následného písomného hlasovania členov Správnej rady ASR. Návrh na aktualizáciu NPAS bol členmi schválený dňa 10.07.2023.
Poznámka		

Cieľ5: Podpora udržania pracovných miest zamestnancov vo veku 50+ pracujúcich na vysokošpecializovaných pozíciách

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 5 opatrenie 1 Spracovanie projektov na podporu udržania zamestnancov 50+ na vysokošpecializovaných pozíciách u zamestnávateľov	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Podpora zamestnania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie vo veku 50+	Naformulované pôvodné opatrenie nie je možné implementovať z dôvodu absencie databáz a legislatívneho ukotvenia pojmu vysokošpecializované pozície. Navrhovaná úprava, resp. aktualizácia opatrenia bude súladná s nastavením PSK, oprávnenosťou jeho jednotlivých skupín a oprávnenosťou aktivít. Cieľovou skupinou a podporovanými aktivitami

		aktívnych opatrení na trhu práce je podpora zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie finančným príspevkom určeným pre zamestnávateľa. Medzi znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie sú zaradení aj občania vo veku nad 50 rokov. Zároveň bude v rámci PSK výrazne podporovaná adaptabilita na trhu práce, a to prostredníctvom finančných príspevkov na vzdelávanie uchádzačov o zamestnanie a záujemcov o zamestnanie (vrátane zamestnancov). V rámci podpory adaptability sa Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR bude zameriavať na všetky ohrozené skupiny obyvateľstva (vrátane zamestnancov vo veku 50+), avšak nie len na vysokošpecializovaných pozíciách.
Aktualizovaný gestor	netýka sa	netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	priebežne	naformulované pôvodné opatrenie nebolo možné implementovať v ustanovenom termíne, t. j. v roku 2022, z dôvodu absencie databáz a legislatívneho ukotvenia pojmu „vysokošpecializované pozície“
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	počet podporených pracovných miest/občanov 50+	zmena pôvodného opatrenia a z toho vyplývajúci iný merný ukazovateľ
Aktualizované financovanie		
Poznámka		

Cieľ6: Podpora aktívneho starnutia ako predmet sociálneho dialógu

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 6 opatrenie 1 Analýza možností a následná aplikácia minimálneho rozsahu nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu do praxe. Zhodnotenie možnosti uplatnenia zásad v kolektívnom vyjednávaní	
--	---	--

Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	Aliancia sektorových rád	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Rozhodnutím sociálnych partnerov bola agenda aktívneho starnutia prijatá do agendy Aliancie sektorových rád, v ktorej majú zastúpenie odbory aj zamestnávateľské organizácie. Sociálni partneri sa dohodli, že problematiku aktívneho starnutia nebudú riešiť separátne, ale spoločne v rámci subjektu, ktorý ich spája, a preto navrhujú, aby gestorstvo jednotlivých opatrení, ktorými boli pôvodne poverení KOZ SR a RÚZ, bolo presunuté na ASR, ako gestora.
Aktualizovaný termín plnenia	2023	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Naformulované opatrenie nebolo možné realizovať v ustanovenom termíne z dôvodu opakovaného posunutia harmonogramu realizácie projektu až na aktuálne platný termín ukončenia projektu v júli 2023. Rovnako náročný proces výberového konania expertov spôsobil posun termínu realizácie tohto opatrenia NPAS. Navrhovaný termín plnenia je v súlade s aktualizovaným harmonogramom.
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.4. cieľ 6 opatrenie 2 Spolupráca sociálnych partnerov na úrovni tripartity pri podpore zvyšovania úrovne digitálnych zručností zamestnancov v predseniorskom a seniorskom veku	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizovaný gestor	Aliancia sektorových rád	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Založenie záujmového združenia právnických osôb Aliancia sektorových rád v súlade s § 35b zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.1.2023. Jej členmi sú MPSVR SR, MŠVVŠ SR, reprezentatívne združenia zamestnávateľov a reprezentatívne združenia odborových zväzov. ASR v zmysle § 35b ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z. o. i. určuje oblasti rozvíjania kľúčových kompetencií v systéme ČŽV s osobitným zameraním na digitálne zručnosti, podnikateľské zručnosti a finančnú gramotnosť.
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

5. Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí

Strategický cieľ: Využitý potenciál starších ľudí k participácii na rozličných spoločensky prospešných aktivitách, ktoré prispievajú k rozvoju jednotlivcov, rodín, susedstiev a komunít a podporujú spoločenskú súdržnosť a medzigeneračnú výmenu

Cieľ1: Aktívna účasť starších ľudí na živote komunity a podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 1 opatrenie 1 Projektová podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny a spolupráce formou starostlivosti starších ľudí o maloletých či o osoby odkázané na pomoc inej osoby v komunite (aj v rámci dobrovoľníckej činnosti)	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Projektová podpora komunitných programov zapájajúcich seniorov do dobrovoľníckych aktivít založených na medzigeneračnej a peer-to-peer (rovesníckej) spolupráci	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> zapájanie seniorov do dobrovoľníckych aktivít ako súčasť ich aktívneho starnutia má viaceré podoby, nemusí byť založená len na medzigeneračnej spolupráci;

		úprava opatrenia smeruje k rozšíreniu možností
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	počet starších osôb zapojených do dobrovoľníckych aktivít založených na medzigeneračnej a peer-to-peer (rovesníckej) spolupráci spolufinancovaných z EÚ zdrojov	aktualizovaný merateľný ukazovateľ je v súlade s navrhovaným znením opatrenia
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ3: Zvýšenie participácie starších ľudí v dobrovoľníckych programoch (najmä dlhodobých) a profesionalizácia manažmentu starších dobrovoľníkov

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 1 Podpora spolupráce územnej samosprávy s dobrovoľníckymi centrami za účelom participatívnej tvorby kľúčových koncepčných samosprávnych dokumentov k otázkam starnutia a aktívneho starnutia a motivovania účasti samospráv na tzv. medzigeneračných projektoch	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Podpora spolupráce územnej samosprávy s dobrovoľníckymi centrami za účelom participatívnej tvorby kľúčových koncepčných samosprávnych dokumentov k otázkam starnutia a aktívneho starnutia a motivovania účasti samospráv na podpore projektov zapájajúcich seniorov do dobrovoľníctva	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> zapájanie seniorov do dobrovoľníckych aktivít ako súčasť ich aktívneho starnutia má viaceré podoby, nemusí byť založené len na medzigeneračnej spolupráci; úprava opatrenia smeruje k rozšíreniu možností
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	počet samospráv podporujúcich dobrovoľníctvo starších ľudí; počet projektov zameraných na rozvoj dobrovoľníctva seniorov realizovaných v spolupráci so samosprávami	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> aktualizovaný merateľný ukazovateľ je v súlade s navrhovaným znením opatrenia
Aktualizované financovanie	fondy EÚ	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> potreba zmeny spôsobu financovania; zmena spôsobu

		financovania umožní implementáciu opatrenia
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 2 Ustanovenie dotačného mechanizmu na podporu vzniku a fungovania dobrovoľníckych programov s účasťou starších osôb ako klientov i aktívnych dobrovoľníkov, vrátane dobrovoľníctva „starších pre najstarších“	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	vyňatie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> V rámci zákona o dotáciách už existuje dotačný mechanizmus na podporu dobrovoľníckych programov pre všetky vekové skupiny obyvateľov, nové dobrovoľnícke programy pre seniorov, ktoré zapájajú len starších ľudí, sú duplicitné
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 3 Propagácia dobrovoľníctva v spoločnosti (osobitne medzi staršími ľuďmi) ako súčasť konceptu aktívneho starnutia	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	vyňatie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR navrhuje, aby bolo v rámci aktualizácie NPAS vyňaté z pozície gestora

		predmetného opatrenia, nakoľko problematika dobrovoľníctva starších ľudí a profesionalizácie jeho manažmentu nepatrí primárne do jeho vecnej pôsobnosti.
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.5. cieľ 3 opatrenie 4 Realizácia programov vzdelávania v oblasti manažmentu starších dobrovoľníkov	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Realizácia programov vzdelávania v oblasti manažmentu starších dobrovoľníkov a v oblasti tvorby dobrovoľníckych programov zapájajúcich starších dobrovoľníkov	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> rozšírenie vzdelávania aj o tému tvorby programov, prepojenie na 4.5. cieľ 1 opatrenie 1
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	fondy EÚ	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> potreba zmeny spôsobu financovania; zmena spôsobu financovania umožní implementáciu opatrenia
Poznámka		

6. Zabezpečenie príjmu vo vyššom veku

Strategický cieľ: Ekonomická bezpečnosť starších ľudí založená na dlhodobej udržateľnosti verejných zdrojov pre adekvátne dôchodky a iné druhy podpory a pomoci ochraňujúce starších ľudí pred chudobou a závažnou materiálnou depriváciou

Cieľ 1: Súladnosť legislatívy sociálneho poistenia s potrebou zlepšenia dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému a uplatnenia medzigeneračnej rodinnej solidarity

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 1 Naviazanie dôchodkového veku na strednú dĺžku života	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	novela zákona o sociálnom poistení a zlepšenie dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému meranej prostredníctvom celkových výdavkov na dôchodky vzhľadom k HDP v roku 2070, uvádzanej v projekcii v Správe o starnutí 2024, pričom by malo dôjsť k zníženiu výdavkov aspoň o 1,0 p. b. HDP (stav pred prijatím dôchodkovej reformy a po prijatí dôchodkovej reformy)	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> upravený merateľný ukazovateľ lepšie vystihuje vplyvy reformy dôchodkového systému na dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 3 Zavedenie automatického vstupu pre nových poistencov do systému starobného dôchodkového sporenia a ustanovenie minimálnej sadzby povinných príspevkov	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Zavedenie automatického vstupu pre nových poistencov do systému starobného dôchodkového sporenia	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Návrh ústavného zákona, ktorým sa mala okrem iného ustanoviť aj minimálna suma povinnej platby na sporiaci systém, a tým minimalizovať priestor na znevýhodnenie sporiaceho systému formou znižovania povinných platieb, bol doručený 19.8.2021 na Úrad vlády SR na predloženie na rokovanie vlády SR. Materiál reálne nebol na rokovanie vlády SR nikdy zaradený, pričom nie je predpoklad na plnenie tejto úlohy ani v blízkej budúcnosti.
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.6. cieľ 1 opatrenie 4 Podpora dobrovoľného sporenia na dôchodok cestou daňových a fiškálnych stimulov štátu ako nástroja zvyšovania motivácie ekonomicky aktívnej populácie vstupovať do dobrovoľných dôchodkových schém	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	2030	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR predložilo v roku 2021 návrh zákona, ktorý obsahoval priamu podporu štátu pre rôzne produkty dobrovoľného sporenia na dôchodok prostredníctvom širšieho spektra finančných nástrojov; podpora štátu bola z dôvodu negatívneho vplyvu na verejné financie z návrhu zákona vypustená - po predefinovaní výšky a štruktúry stimulov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR má zámer opäť predložiť zákonnú úpravu podpory dobrovoľného sporenia na dôchodok.
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

7. Podpora dôstojnosti, nezávislosti a kvality života starších ľudí

Strategický cieľ: Dôstojný, nezávislý a kvalitný život vo všetkých fázach životného cyklu, vrátane fázy odkázanosti na pomoc inej osoby, a vo všetkých prostrediach z hľadiska mobility

Cieľ 1: Ľudsko-právna ochrana starších ľudí

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 1, opatrenie 1 Pripraviť komplexnú analýzu legislatívy a súvisiacich dokumentov upravujúcich ochranu práv starších ľudí, vrátane osôb s obmedzenou mobilitou, s vyústením do návrhu riešenia legislatívnej úpravy v tejto oblasti	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	2024	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Vzhľadom na rozsiahlosť analyzovaných právnych predpisov a komplexnosť problematiky je potrebné zabezpečiť väčší časový priestor na implementáciu opatrenia.
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ 3: Dostupné, kvalitné a komplexné sociálne služby ako nástroj podpory dôstojného, nezávislého a bezpečného života starších ľudí v kontexte demografického vývoja

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 3, opatrenie 5 Zavedenie príspevku podľa stupňa odkázanosti osoby na pomoc inej osoby ako nástroja podpory slobodnej voľby poskytovateľa starostlivosti a nástroja reálneho zrovnoprávnenia poskytovateľov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou na podporu ich činnosti z verejných zdrojov	
--	--	--

Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	2025	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> opatrenie je potrebné zosúladiť s Plánom obnovy a odolnosti SR, komponent 13, Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ 4: Jednotná posudková činnosť na sociálne účely a efektívna kompenzačná pomoc poskytovaná starším osobám

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 4 opatrenie 1 Zavedenie systému jednotnej posudkovej činnosti na účely sociálnych služieb podmienených odkázanosťou a peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Reforma posudkovej činnosti	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Opatrenie je potrebné zosúladiť s Plánom obnovy a odolnosti SR, komponent 13, Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	2024	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Opatrenie je potrebné zosúladiť s Plánom obnovy a odolnosti SR, komponent 13, Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

Cieľ 8: Bezpečnosť starších ľudí prostredníctvom dostupných programov pomoci a služieb pre obeť násilia a trestných činov páchaných na starších ľuďoch

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.7. cieľ 8 opatrenie 3 Poskytnutie rýchlej a dostupnej pomoci starším ľuďom, ktorí sú ohrození násilím v rodinách, prostredníctvom nonstop Národnej linky 0800 212 212 a Senior linky 0800 172 500	
Znenie aktualizovaného opatrenia	Vytvoriť podmienky pre poskytovanie dištančného poradenstva pre starších ľudí	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> V záujme efektívnosti realizácie a odpočtovania daného opatrenia bolo nevyhnutné jeho znenie aktualizovať, o. i. aj vzhľadom na rozšírenie možnosti financovania z prostriedkov EÚ. Aktuálne znenie opatrenia je špecificky naformulované, pričom nonstop Národná linka pre ženy zažívajúce násilie 0800 212 212 rieši primárne problematiku násilia na ženách v inej vekovej kategórii. Navrhované znenie opatrenia je vecne správne a utvára podmienky na realizáciu úlohy.
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný termín plnenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	počet prijímateľov dištančného poradenstva	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Merateľný ukazovateľ „počet seniorov nad 65+“ je v takejto podobe mimoriadne náročné odpočítavať, pretože konzultanti na linke pomoci (napr. Senior linke) poskytujú poradenstvo a pomoc aj starším osobám vo veku menej ako 65 rokov (napr. klient môže mať vek 60 rokov a poskytne sa mu pomoc). Merateľný ukazovateľ k tomuto opatreniu bol aktualizovaný tak, aby bolo možné využívať reálne dostupné dáta, ktorými disponuje subjekt poskytujúci dištančné poradenstvo.
Aktualizované financovanie	Rozšíriť možnosti financovania opatrenia o „finančné prostriedky z Európskej únie“	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Pôvodne navrhnutý spôsob financovania prostredníctvom nórskeho finančného mechanizmu a z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky bolo potrebné rozšíriť o reálnu možnosť financovania prostredníctvom finančných prostriedkov z Európskej únie.
Poznámka		

8. Politiky aktívneho starnutia bližšie k občanom a ich riadenie

Strategický cieľ: Fungovanie inštitucionalizovaných mechanizmov riadenia politik aktívneho starnutia a inštitútov účasti seniorských organizácií a organizácií venujúcich sa seniorom pri ich tvorbe a implementovaní na rozličných úrovniach (národnej, regionálnej, miestnej)

Cieľ 2: Prehľadný systém fungovania a podpory seniorských organizácií

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.8. cieľ 2 opatrenie 2 Ustanovenie mechanizmu finančnej podpory bežnej činnosti kľúčových seniorských organizácií	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné odôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné odôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizovaný termín plnenia	2024	<u>Stručné odôvodnenie zmeny:</u> Vzhľadom na obdobie, ktoré poznačili multiplikované krízy, sa v rámci pôvodného termínu opatrenia do roku 2022 nepodarilo pristúpiť k jeho plneniu.
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<u>Stručné odôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizované financovanie	netýka sa	<u>Stručné odôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Poznámka		

9. Zvyšovanie povedomia, dáta a výskum

Strategický cieľ: Sensibilizácia spoločnosti k problematike aktívneho starnutia a prijímanie rozhodnutí na základe dostupných a kvalitných dát a výskumných zistení

Cieľ 2: Politika podpory aktívneho starnutia založená na dátach, priebežnom monitoringu a dôkazoch

Číslo a názov pôvodného opatrenia v NPAS	4.9 cieľ 2 opatrenie 3 Realizovanie zisťovania o stave pracovnej schopnosti zamestnancov v SR na základe štandardizovaného nástroja WorkAbility Index (WAI) ako základu pre prognózovanie vývoja pracovnej schopnosti zamestnancov rôznych profesií v priebehu ich starnutia	
Znenie aktualizovaného opatrenia	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa
Aktualizovaný gestor	netýka sa	<u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa

Aktualizovaný termín plnenia	priebežne	<p><u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> Zmena termínu plnenia opatrenia z dôvodu potreby zabezpečenia jeho financovania prostredníctvom zdrojov ESF.</p> <p>Opatrenie bude financované z prostriedkov ESF+ v rámci PSK z cieľa politiky súdržnosti č.4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca Európsky pilier sociálnych práv. Opatrenie svojím zameraním prispieva k plneniu špecifického cieľa v priorite Adaptabilný a prístupný trh práce. Finančná podpora v podobe výzvy bude pre toto opatrenie zaradená do harmonogramu výziev po roku 2023, tak aby bolo opatrenie uskutočnené priebežne do roku 2029, predpokladaná dĺžka opatrenia nebude presahovať 24 mesiacov realizácie. Programové obdobie 2021-2027 rámcované PSK umožňuje čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ do konca roku 2029.</p>
Aktualizovaný merateľný ukazovateľ	netýka sa	<p><u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa</p>
Aktualizované financovanie	netýka sa	<p><u>Stručné zdôvodnenie zmeny:</u> netýka sa</p>
Poznámka		

Príloha č. 3

Prehľad nových navrhovaných opatrení

Číslo domény a cieľa pre nové opatrenie	4.5, cieľ 2, opatrenie 4	
Znenie nového opatrenia	Pohybové a športové aktivity pre starších ľudí ako nástroj podpory fyzického a duševného zdravia, sebarealizácie a udržiavania ich sociálnych kontaktov	Stručné zdôvodnenie: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pripravuje schému finančnej podpory (národný športový projekt) pre navrhované opatrenie nie len s cieľom podpory fyzického a duševného zdravia starších ľudí, ale aj s cieľom medzigeneračnej solidarity medzi staršími ľuďmi a mladými ľuďmi prostredníctvom spoločných pohybových a športových aktivít. Vložením tohto opatrenia do Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 pôjde o synergiu implementovaných politík v tejto oblasti.
Gestor	MŠVVaŠ SR	
Spolupracujúce organizácie	žiadatelia v dotačnom programe	
Termín plnenia	priebežne	
Spôsob financovania	štátny rozpočet (v rámci schválených limitov rozpočtovej kapitoly MŠVVŠ SR bez dodatočných požiadaviek na rozpočet)	
Merateľný ukazovateľ	počet zúčastnených starších ľudí, suma rozdelených finančných prostriedkov	
Poznámka		

Číslo domény a cieľa pre nové opatrenie	4.7, cieľ 2, opatrenie 4	
--	--------------------------	--

Znenie nového opatrenia	Zlepšenie prístupnosti kultúry, umenia, kultúrneho dedičstva a kultúrnej infraštruktúry prostredníctvom fyzickej a informačnej debarierizácie	Stručné zdôvodnenie: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky má vybudovaný stabilný finančný mechanizmus (dotačný systém), kde v rámci dotačného programu č. 2 Kultúra znevýhodnených skupín sú podporované aj projekty zamerané na kultúru seniorov (aktívne starnutie, medzigeneračná výmena). V rámci uvedeného programu bol od roku 2021 vytvorený podprogram Fyzická debarierizácia, ktorý je zameraný na podporu odbúravania fyzických bariér a podporu prístupnosti kultúry pre osoby so zdravotným postihnutím - na zlepšenie prístupnosti kultúrnej infraštruktúry lokalít kultúrneho dedičstva pre OZP s preferenciou samoobslužných riešení a univerzálneho dizajnu (napr. bezbariérové vstupy, bezbariérové plošiny a výťahy a i.). Vložením tohto opatrenia do Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021-2030 pôjde o synergiu implementovaných politík v tejto oblasti.
Gestor	MK SR	
Spolupracujúce organizácie	žiadatelia v dotačnom programe	
Termín plnenia	priebežne	
Spôsob financovania	štátny rozpočet (v rámci schválených limitov rozpočtovej kapitoly MK SR bez dodatočných požiadaviek na rozpočet)	
Merateľný ukazovateľ	počet podporených projektov, suma rozdelených finančných prostriedkov	
Poznámka		